

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Instrukser for POLITIETS TRAFIKKTJENESTE

GP-4027

Januar 2016

01.1	INSTRUKS FOR POLITIETS TRAFIKKTJENESTE	5
01.2	INSTRUKS FOR ORGANISERING AV POLITIETS TRAFIKKONTROLLER, LOGG- OG KONTROLLRUTINER	7
01.3	INSTRUKS FOR INNBERETNING AV STATISTISKE OPPLYSNINGER FRA POLITIETS TRAFIKKTJENESTE TTS/TRAFSTAT	10
02.1	INSTRUKS FOR BRUK AV SPEEDOMETER VED FARTSKONTROLL	14
02.2	INSTRUKS FOR BRUK AV RADAR VED FARTSKONTROLL	15
02.3	INSTRUKS FOR BRUK AV STOPPEKLOKKE VED FARTSKONTROLL	16
02.4	INSTRUKS FOR BRUK AV APPARAT FOR GJENNOMSNIITTSFARTSMÅLING	18
02.5	INSTRUKS FOR BRUK AV LASER VED FARTSMÅLING	21
03.1A	INSTRUKS FOR BRUK AV ALKOTEST (FORELØPIG BLÅSEPRØVE)	24
03.1B	INSTRUKS FOR BRUK AV SPYTTESTER (FORELØPIG TEST)	26
03.2	INSTRUKS FOR ALKOHOLUTÅNDINGSPRØVE	27
03.3	INSTRUKS FOR KONTROLL AV VIKEPLIKT OVERFOR GÅENDE	30
03.4	INSTRUKS FOR KONTROLL AV KJØRING I STRID MED TRAFIKKLYSSIGNAL	31
03.5	INSTRUKS FOR KONTROLL AV VIKE- OG STOPPEPLIKT OVERFOR KJØRENDE	33
03.6	INSTRUKS FOR KONTROLL AV FORBIKJØRING	34
03.7	INSTRUKS FOR KONTROLL AV AVSTAND TIL FORANKJØRENDE	36
03.8	INSTRUKS FOR BRUK AV VIDEO I TRAFIKKTJENESTE	38
03.9	INSTRUKS FOR AUTOMATISK TRAFIKKONTROLL	40
03.10	INSTRUKS FOR TEKNISK KONTROLL AV KJØRETØY OG BRUK AV KONTROLLEDDEL GP-4021	43
03.11	INSTRUKS FOR KONTROLL AV LANDTRANSPORT AV FARLIG GODS	44
03.12	INSTRUKS FOR KONTROLL AV YRKESTRANSPORTLOVA	45
03.13	INSTRUKS FOR KONTROLL AV FORSKRIFT OM KJØRE- OG HVILETID M.V. VED INNENLANDSK TRANSPORT OG TRANSPORT INNEN EØS- OMRÅDET	46
04.1	INSTRUKS FOR BRUK AV FORENKLET FORELEGG I VEGTRAFIKKSAKER	48
04.2	FORSKRIFT OM FORENKLET FORELEGG I VEGTRAFIKKSAKER	54
05.1	FORSKRIFT OM BRUK AV PERSONLIG VERNEUTSTYR UNDER KJØRING MED MOTORVOGN	60
05.2	FORSKRIFT OM GEBYR FOR VISSE OVERTREDELSE AV VEGTRAFIKKLOVGIVNINGEN	63
05.3	FORSKRIFT OM OFFENTLIG PARKERINGSREGULERING OG PARKERINGSGEBYR	66
06.1	FORSKRIFT OM TAP AV RETTEN TIL Å FØRE MOTORVOGN M.V.	79
06.2	UTDRAG FRA HÅNDHEVINGSINSTRUKS OM FØRERETT M.V.	99

Instrukser for Politiets trafikktjeneste GP-4027

GP-4027 er en samling av instrukser for politiets trafikktjeneste. Denne revisjonen er av januar 2016.

Instrukser som ikke er direkte relatert til politiets daglige trafikktjeneste ble tatt ut av instruksamlingen i 2008. Med mindre det fremkommer nedenfor i den enkelte instruks, er instrukser som er tatt ut av GP-4027 ikke opphevet. Ikke opphevede instrukser vil bli videreført dels i rundskriv eller i annet instruksverk.

Følgende instrukser ble tatt ut av GP-4027 i 2008:

- Instruks for Utrykningspolitiet.
 - Vil bli videreført på annen måte.
- Instruks for bruk av gjennomsnittsfartsmåler til sjøs.
 - Gjennomsnittsfartsmåler brukt på sjøen har vist seg å være lite hensiktsmessig. Politidirektoratet har derfor besluttet å oppheve instruksen med den følge at bruk av gjennomsnittsfartsmåler ikke lenger skal benyttes til sjøs.
- Vedlegg som inneholder brukerveiledninger er fjernet.
 - Henvendelser vedrørende disse rettes til PDMT.
- Instruks for utrykningskjøring og forfølgelse av kjøretøy.
 - Vil bli videreført på annen måte.
- Instruks for utrykningskjøring og teknisk prøvekjøring.
 - Videreføres i sikkerhetsbestemmelser for opplæring og øvelser i politiet.
- Instruks for bruk av spikermatte og annen sperring av vei.
 - Vil bli videreført på annen måte.

Instrukssamlingen vil bli tilgjengelig i et hefte i lommeformat som tidligere. I tillegg vil det bli lagt ut en elektronisk utgave på politiets Intranett og KO-DE. Denne vil fortløpende bli ajourført.

01

GENERELLE INSTRUKSER

01.1 INSTRUKS FOR POLITIETS TRAFIKKTJENESTE

1. Generelt

Trafikktjenesten er en av politiets prioriterte oppgaver. Målet er å hindre eller begrense trafikkulykker, og redusere antall skadde og drepte personer i ulykkene. Politiet skal derfor prioritere kontrollformer der potensialet for reduksjon av antall drepte og skadde er stort. Dette vil i første rekke gjelde kontroll av fart, rus, bruk av verneutstyr og aggressiv kjøreatferd. Ved valg av kontrollform kan det være gunstig å kombinere et eller flere av tiltakene.

2. Mål for politiets trafikksikkerhetsarbeid

Politiets tilstedeværelse skal både skape trygghet i trafikken, økt fremkommelighet og samtidig virke kriminalitetsforebyggende.

Politiets trafikkontrolltjeneste innrettes med henblikk på å bedre trafikksikkerheten og politiet skal i liten grad drive teknisk kjøretøykontroll. Kontroll av lett konstaterbare mangler bør imidlertid utføres i forbindelse med utøvelse av andre typer kontroller.

Politiet skal, sammen med andre aktører, bidra til å redusere antall trafikkulykker med drepte og skadde personer. Visjonen om null drepte og hardt skadde skal være retningsgivende for arbeidet.

Effekten av politiets tiltak skal måles på utvalgte prioriterte vegstrekninger og områder, sammenlignet med de siste fem år. Det må likevel – med bakgrunn i ulykkesbildet – fortløpende vurderes hvilke vegstrekninger som skal prioriteres særskilt.

3. Strategi

Strategien for å nå målsettingen i trafikksikkerhetsarbeidet er god kvalitet på arbeidet. Med dette menes målrettet kontrollvirksomhet på bakgrunn av analyse av ulykkessituasjonen.

Politiet skal:

- definere og prioritere de mest ulykkesutsatte vegstrekninger/områder
- øke den subjektive oppdagelsesrisiko
- avdekke, etterforske, og iverksette trafikkriminalitet
- bidra til en sikker og smidig trafikkavvikling og fremkommelighet
- drive ulykkesforebyggende og holdningsskapende arbeid
- initiere samarbeid med andre aktører i TS - arbeidet

4. Planlegging

Problemorientert politiarbeid (POP) skal nyttes som metode i planleggingen av de ulike kontrolltiltak. POP gir politiet bedre forutsetninger til å utnytte ressursene, og til å sette inn de rette tiltak til rett tid. Dette forutsetter at man identifiserer et bestemt problemområde og foretar en grundig kartlegging og analyse. Tilgjengelig ulykkesinformasjon og annet statistikkmateriell bør benyttes i planleggingsarbeidet. Deretter iverksettes tiltak, og til slutt evalueres arbeidet.

Problemanalysens fire faser er følgende:

- identifisere og avgrense et problemområde
- kartlegge og analysere
- planlegge og gjennomføre tiltak
- evaluere

Politimestrene har ansvaret for trafikkplanleggingen i hele politidistriktet.

Politidistriktene bør planlegge sin trafikkkontrolltjeneste for minst et år om gangen. Planene søkes samordnet med nabopolitidistriktene, Utrykningspolitiet og Statens vegvesen.

5. Innberetning

Politidirektoratet har bestemt at politidistriktene og Utrykningspolitiet skal gi rapport/innberetning om sin kontrollvirksomhet, jfr. pkt. instruks 01.3.

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og erstatter tidligere instruks nr 02.1 av 1. august 2001.

01.2 INSTRUKS FOR ORGANISERING AV POLITIETS TRAFIKKONTROLLER, LOGG- OG KONTROLLRUTINER

1. Generelt

Politiets trafikkontroller skal planlegges, organiseres og utføres i henhold til gitte mål og instruks - jf instruks 01.1 "Instruks for politiets trafikkteneste".

2. Organisering

Det tas ut en leder for kontrollen dersom flere deltar. Lederen er ansvarlig for at kontrollen gjennomføres etter gitte retningslinjer. Lederen bør rekognosere kontrollstedet på forhånd.

Dersom flere deltar, kan kontrollen organiseres i måle-/observasjonspost og en eller flere stopposter.

Leder av trafikkontrollen er ansvarlig for at kontrollresultatet blir videreformidlet, jfr. instruks 01.3 "Instruks for innberetning av statistiske opplysninger fra politiets trafikk- og sjøteneste".

3. Utførelse

Ved større organiserte kontroller varsles normalt stoppost med skilt. Tjenesten på stoppost bør utføres av uniformerte polititjenestemenn. Verneutstyr skal brukes av alle på stoppost.

Den som stopper kjøretøyene bør som forsterkning av stopptegn angitt i Skiltforskriften § 25a og b, benytte perm for kontrollseddel, gebyr eller forenklet forelegg, med miniatyr av offentlig trafikkskilt nr 306 "Forbudt for alle kjøretøyer" eller stoppspak. Ved stopptegn som angitt i skiltforskriften § 25c benyttes lykt med rødt lys eller rød lysende spak.

Dersom stoppost opererer i samarbeid med måle- eller observasjonspost, må det sørges for sikker identifisering av kjøretøyene.

Det bør ikke være avkjøringsmuligheter mellom postene.

Måle- eller observasjonspost leder selve farts- eller atferdskontrollen og fører logg på fastsatt loggskjema, jfr. punkt 6. Mannskap som har utført selve målingen eller foretatt observasjonen, skal levere eventuell anmeldelse/rapport på forholdet. På stoppost kan kladdanmeldelse utfylles samt eventuelt kort avhør nedtegnes.

4. Fartskontroller

Fartskontroll utføres i henhold til instruks for vedkommende målemetode og eventuell brukerveiledning for vedkommende måleutstyr.

Ved stasjonær fartskontroll plasseres måleposten slik at den har god oversikt over sitt måleområde med start- og stoppunkt. Den bør også ha oversikt over trafikkbildet umiddelbart for måleområdet.

5. Atferdskontroller

Atferdskontroll utføres i henhold til instruks for vedkommende kontrolltype. Ved organiserte atferdskontroller plasseres observasjonspost slik at den har god sikt til kontrollobjektet eller kontrollstrekningen, samt oversikt over trafikkbildet i tilknytning til dette.

6. Logg- og kontrollrutiner

Politiets data og materieltjeneste (PDMT) kan utarbeide egne retningslinjer for periodisk kontroll av politiets måletekniske materiell og forestår oppfølging av denne for vedkommende apparattype.

Daglige kontrollrutiner for vedkommende apparat som skal foretas av bruker, utføres og anføres på fastsatt skjema: GP-4017 for stasjonær trafikkontroll eller GP-4018 for mobil gjennomsnittsfartskontroll.

Måleresultat føres i loggskjema i henhold til ledetekst. På loggen skal det angis om det er reagert med forenklet forelegg, anmeldelse eller anmeldelse med førerkortbeslag.

Dersom måleresultatet er fremkommet ved bruk av måleapparat som har minneverk, utskrift eller annen sikring av måleresultatet, skal operatøren kontrollere det loggførte mot måleapparatets minneverk og signere for hvert enkelt loggført forhold før trafikkontrollen avsluttes.

Dersom måleapparatet ikke har minneverk, utskrift eller annen sikring av måleresultatet, skal operatøren kontrollere og signere for måleresultatet på loggskjemaet før aktuelle data slettes fra måleapparatet.

Originalen av GP-4017 oppbevares ved det stedlige politidistrikt.

Originalen av GP-4018 oppbevares ved politidistriktet eller Utrykningspolitiet.

Kopi av logg med loggføring av aktuelt forhold og anførte kontroller av eventuelt måleapparat, skal vedlegges alle anmeldelser.

Speedometer

Ved bruk av speedometer ved fartskontroll føres det ikke logg. Speedometer som brukes ved fartskontroll må kontrolleres som angitt i instruks 02.1 «Instruks for bruk av speedometer ved fartskontroll» punkt 2 «Kontroll av speedometer».

Radar

Klargjøring og kontroll av radar fartsmåler, utføres som angitt i instruks 02.2 «Instruks for bruk av radar ved fartskontroll». Kontroll føres i egen rubrikk på loggskjema GP-4017 «RADAR - apparatkontroll».

Stoppeklokke

Klokke som brukes til fartskontroll, skal kontrolleres som angitt i instruks 02.3 «Instruks for bruk av stoppeklokke ved fartskontroll» punkt 2 «Kontroll av klokke» og anføres i loggskjema GP-4017 "GJENNOMSNIITTFARTSKONTROLL"

Gjennomsnittsfartsmåler

Kontroll av gjennomsnittsfartsmåler som brukes til fartskontroll i henhold til instruks 02.4

Instruks for bruk av gjennomsnittsfartsmåler, anføres på GP-4017 i egen rubrikk.

«GJENNOMSNITTSFARTSMÅLER - apparatkontroll» ved stasjonær kontroll og på GP-4018 side 2 «Kontroll av apparat» ved mobil kontroll.

For å kunne gjennomføre den ukentlige kontroll og kalibrering av distansemåler, kreves det at man finner en rett veistrekning på 500 eller 1000 meter. Veistrekningen skal i hver ende merkes og enten være målt opp med ved hjelp av Statens vegvesen eller annet oppmålingsorgan.

Laser fartsmåler

Laser fartsmåler kontrolleres som angitt i instruks 02.5 Instruks for bruk av laser fartsmåler, og i Brukerveiledning for laser fartsmåler utgitt av PDMT. Kontrollene anføres på GP-4017 i egen rubrikk «LASER FARTSMÅLER - apparatkontroll».

7. Godkjenning/opplæring

Sjefen for Utrykningspolitiet/politimesteren skal påse at de tjenestemenn som skal betjene kontrollapparater er godkjent for bruk av disse der dette kreves.

8. Ikrafttreden

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og erstatter tidligere instruks nr 02.3 av 1. august 2001.

01.3 INSTRUKS FOR INNBERETNING AV STATISTISKE OPPLYSNINGER FRA POLITIETS TRAFIKKTJENESTE TTS/TRAFSTAT

1. Generelt

Statistikk og tilbakemeldinger fra trafikkontroller er viktig for senere målrettet planlegging og for henvendelser fra media og publikum.

Med trafikkontroll (organisert eller uorganisert) menes at kjøretøy er stoppet av politiet og at førerett/vognkort er kontrollert.

Trafikkontroller og sjøtjeneste skal innberettes i TTS/TRAFSTAT i henhold til brukerhåndbok. Statistikken registreres fortløpende, og skal være ajourført senest innen den 10. i påfølgende måned. Ved aksjoner kan det settes andre frister.

ATK-saker føres i henhold til egne retningslinjer.

Statistikk fra miljø- og radarkontroll føres i henhold til egen rettledning.

Leder av trafikkontrollen er ansvarlig for at kontrollresultatet blir videreformidlet for føring i TTS/TRAFSTAT.

2. Utfylling av TTS/TRAFSTAT

Periode og sted:

Her føres tidsrommet, kontrollerende enhet, kontrollsted og eventuelt aksjon for trafikkontrollen(e).

Kontrollerte:

- *Ant. Kontrollerte førere:* Minimum kontrollert førerett/vognkort.

Reaksjoner:

- *Anmeldelser:* Antall førere anmeldt for brudd for vegtrafikkforseelser.
- *Skriftlige pålegg (mangellapp):* Antall utfylte kontrollsedler (GP-4021) med tekniske feil/mangler (dvs feil/mangler som skal forevises for etterkontroll).
- *F. forelegg:* Antall utfylte blanketter
- *Gebyrer:* Antall utfylte blanketter

Fører kortbeslag:

Føres når tjenestemann har tatt beslag i førerkortet på stedet (jfr. vegtrafikkloven § 33 nr.3), uavhengig av beslagtidens lengde.

Dersom mistenkte ikke innehar førerett, skal det ikke registreres som førerkortbeslag.

Dersom mistenkte ikke har med seg førerkortet, føres dette likevel som beslaglagt dersom kriteriene er til stede, jf Forskrift om tap av retten til å føre motorvogn av 19 des. 2003. nr. 1660.

Feil ved kjøring:

Her føres kun overtredelser som har ført til en skriftlig reaksjon, dvs. anmeldelse, forenklet forelegg eller gebyr.

- *Fart:* Antall overtredelser avgjort ved forenklet forelegg kode: 01A - 01P.
Anmeldelse for brudd på regler om fartsgrenser.
- *Ruspåvirket:* Anmeldelse for kjøring i ruspåvirket tilstand (jfr. v.tr.l.§ 22)
- *Atferd:* Forenklet forelegg kode: 02A, 03A – 03O, 04A – 04D, 05A – 05F, 06A - 06F, 07A - 07D, 07F, 10A, 11A - 11D, 12A. Anmeldelse: Uaktsom kjøring V.l.§ 3, ikke stoppet for kontroll V.l.§ 10, ikke overholdt plikter v/trafikkuhell V.l.§ 12, bruk av radar/laservarsler V.l.§ 13a, ulovlig øvelseskjøring V.l.§ 26, avstand til forankjørende T.§ 5, brudd på vikeplikt T.§ 7 nr.5 og 6, Kjørefeltskifte T.§ 8. Antall overtredelser avgjort ved: Gebyr kode: 101 - 06. Oversikten er ikke uttømmende.
- *Dokument:* Kjøring uten medbrakt førerkort eller vognkort samt andre manglende dokumenter/løyver og lignende som har ført til en anmeldelse eller et gebyr. Antall overtredelser avgjort ved gebyr kode: 203 - 205. Anmeldelse for kjøring uten førerett.
- *Verneutstyr:* Antall overtredelser avgjort ved gebyr kode: 201 - 202.

Feil ved kjøretøy/last:

Her føres kun overtredelser som har ført til en skriftlig reaksjon, dvs anmeldelse, forenklet forelegg, gebyr eller skriftlig pålegg.

- *Feil ved kjøretøy:* Antall overtredelser avgjort ved forenklet forelegg kode: 07E, 07G, 08A, 09A - 09B. Gebyr kode: 206-213. Anmeldelse/Skriftlig pålegg (mangellapp) for feil/mangler på kjøretøy/utstyr etter kjøretøyforskriften.
- *Feil ved last:* Antall overtredelser avgjort ved anmeldelse for feil ved last, forskrift om bruk av kjøretøy §§ 3 - 2 t.o.m. 3 – 4
- *Avskilting begjæring:* Antall kjøretøy avskiltet pga manglende: forsikring, etterkontroll, EU-kontroll, årsavgift, omregistrering og lignende

- *Avskiltet annet:* Antall kjøretøy avskiltet av andre årsaker enn begjæring.
- *Pågrepet etter straffeprosessloven eller utlendingsloven:* Antall personer pågrepet etter straffeprosessloven (strpl.) (§§ 175, 173, 176 og 461), personer pågrepet etter utlendingsloven (§ 37. 6. ledd, § 41. 5. ledd) og personer pågrepet etter politiloven § 8. Personer innbrakt etter politiloven § 9 (drukkenskapsarrest) oppgis ikke her. Personer innbrakt i medhold av vegtrafikkloven § 22a for fremstilling av blod-/utåndingsprøve oppgis heller ikke her. Imidlertid føres de som pågrepet dersom det blir besluttet at de skal pågripes (strpl. § 175) av hensyn til den videre etterforskning i saken, jf. strpl. § 171.
- *Timeverksregistrering:* Benyttes ved lokale behov eller etter sentralt pålegg for nærmere bestemt periode.

3. **Sjøtjeneste**

For tjeneste til sjøs gjelder ovennevnte retningslinjer i forhold til innrapporteringer, antall kontrollerte førere, anmeldelser, forenklede forelegg med videre så langt de passer.

4. **Ikrafttreden**

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og erstatter tidligere instruks nr 02.4 av 1. august 2001.

02

FARTSKONTROLL

02.1 INSTRUKS FOR BRUK AV SPEEDOMETER VED FARTSKONTROLL

1. Generelt

Kjøretøy i politiets tjeneste kan nytte speedometeret til fartskontroll av andre kjøretøyer.

2. Kontroll av speedometer

Speedometeret som er brukt til fartskontroll må kontrolleres mot godkjent radar, laser eller gjennomsnittsmåler eller gis attest av et godkjent verksted, teststasjon eller mobilt testutstyr. Dersom kjøretøyet har speedometerattest, men har gått mer enn 30 000 km siden siste speedometerkontroll eller det er skiftet til annen dekkdimensjon, må ny test foretas. Kontrollattesten i original oppbevares ved Politidistriktet/ Utrykningspolitiet.

3. Måling av kjøretøy

Politiets kjøretøy stabiliserer hastigheten i passende avstand bak det kjøretøy man vil måle hastigheten på. Når man har forvissnet seg om at avstanden til kontrollobjektet er **konstant eller økende**, avleses speedometeret med største nøyaktighet over en strekning på ca. 300-500 meter. Ved måling av bakenforkjørende må avstanden til måleobjektet være konstant eller minkende.

4. Hastighetsavlesning

Den avleste hastighet korrigeres mot speedometerattest for vedkommende speedometer. Fra den korrigerte hastighet trekkes en sikkerhetsmargin på minst 5 km/t.

5. Anmeldelser

Ved anmeldelser hvor speedometeravlesning er brukt som anmeldelsesgrunnlag, vedlegger man kopi av gyldig speedometerattest eller rapport om kontroll mot radar, laser eller gjennomsnittsfartsmåler.

6. Ikrafttreden

Denne instruks er av 1. august 2001

02.2 INSTRUKS FOR BRUK AV RADAR VED FARTSKONTROLL

1. Generelt

Radaren er konstruert for måling av fart og har innebygget diskriminering av uønskede signaler.

2. Radarpost

Selv om radaren er praktisk talt ufølsom for forstyrrelser, bør kraftige og nærliggende mekaniske og/eller elektriske støykilder unngås ved valg av radarpost.

Tjenestemennene på radarpost skal være plassert slik at de har full oversikt over målesonen, og slik at de kan se kjøretøy som befinner seg foran antennen.

Antennen skal plasseres i samsvar med instruksjon for vedkommende radartype.

3. Klargjøring

Radaren klargjøres etter gitt instruksjon for vedkommende apparat. Den må ikke brukes dersom påbudte kontrolltiltak i henhold til brukerveiledning ikke gir klarsignal om at apparatet fungerer normalt.

Funksjonskontroll skal foretas som beskrevet i brukerveiledning for det enkelte apparat. Viser funksjonskontrollen at det foreligger feil, skal alle målinger etter siste funksjonskontroll annulleres. Funksjonskontroll skal anmerkes på loggskjema. På grunn av eventuell strålingsfare skal unødig opphold like foran antennen begrenses.

4. Gjennomføring av radarkontroll

Ved radarkontroll fordeles kontrollpersonell normalt på radarpost og stoppost. Radarpost betjenes normalt av to tjenestemenn. Stopposten betjenes av så mange tjenestemenn som det til en hver tid er nødvendig. Radarposten leder normalt kontrollen. (Jfr. 02.3.)

5. Transport og oppbevaring

All oppbevaring og transport av politiets radarmateriell utføres etter instruksjon for vedkommende apparattype.

6. Ettersyn og kontroll

- 1) Hvert radarapparat skal være forsynt med datoangivelse for neste kontroll.
- 2) Kontroll og ettersyn av radarapparatene administreres av Utrykningspolitiet.

7. Ikrafttredden

Denne instruks er av 20. mai 2002.

02.3 INSTRUKS FOR BRUK AV STOPPEKLOKKE VED FARTSKONTROLL

1. Generelt

Fartsmåling ved bruk av stoppeklokke skjer ved at en måler tiden som den kontrollerte bruker på å tilbakelegge en vegstrekning. Vegstrekningens lengde måles opp på forhånd. På bakgrunn av tids- og distansemålingen utregnes gjennomsnittsfarten.

Gjennomsnittsfart regnes ut etter formelen:
$$Fart = \frac{Veg}{Tid}$$

$Fart \text{ i } \frac{m}{s} = \frac{Veg \text{ i } m}{Tid \text{ i } sek}$ som gjøres om til km/t:

$$Fart \text{ i } \frac{km}{t} = \frac{m(veg)}{s(tid)} \times \frac{60(min) \times 60(sek)}{1000(m)}$$

$$\text{dvs: } \frac{m}{s} \times \frac{3600}{1000} \quad \text{dvs: } \frac{m}{s} \times 3,6$$

$$\text{Altså: } Fart \text{ i } km/t = \frac{meter}{sek} \times 3,6$$

Eksempel: 250 meter kjørt på 10 sekunder. $Farten = \frac{250}{10} \cdot 3,6 = 90 \frac{km}{t}$

Det kan benyttes tabeller for ferdig utregnet hastighet for ulike tider over tabellens målestrekning.

Måling kan foretas stasjonært eller mobilt. Måling kan også foretas fra luftfartøy.

2. Kontroll av klokke

Klokke skal før bruk kontrolleres i minst 60 sekunder mot et annet tilsvarende ur. Tidspunkt for kontrollen og avlest tid føres på GP-4017 "Logg stasjonær trafikkontroll" i rubrikken "Gjennomsnittsfartsmåler apparatkontroll - Tidsmåler".

3. Målestrekning

Minste målestrekning skal være 100 m etter fratrullet sikkerhetsmargin.

I tettbygd strøk bør målestrekningen ikke overskride 500 m.

Utenfor tettbygd strøk bør målestrekningen normalt være 300 - 1500 m.

4. Sikkerhetsmargin

Minst 10 meters sikkerhetsmargin skal trekkes fra oppmålt strekning. Eksempel: Ved oppmålt strekning på 312 m mellom to referansepunkter, kan tabell på 300 m benyttes.

Oppmålingen av vegstrekningens lengde skal skje rett ut for referansepunktene og slik at eventuelle skråvinkler på siktelinjer for tidsmåling går i den måltes gunst, ved at tiden måles over en lengre strekning.

5. Referansepunkter

Plassering av kontrollplass beskrives i Logg for stasjonær trafikkontroll (GP 4017 ”Merknad”)

Som referansepunkter for start og avslutning av måling kan nyttes godt synlige merker som oppmerking i vegen, tunnelåpninger, asfaltskjøter, trafikkøyer, trafikkskilt, trafikkoner o.l.

6. Tidsmåling

Stoppeklokka startes senest idet kjøretøyet som ønskes kontrollert når første referansepunkt. Klokka stoppes tidligst idet kjøretøyet passerer det andre referansepunktet.

Dersom man under stasjonær kontroll samtidig har god oversikt over begge punktene, kan man foreta tidsmåling alene.

7. Opplæring

Det kreves godkjenning for bruk av gjennomsnittfartsmåler for å kunne bruke denne kontrollmetoden.

Politimesteren/Sjefen for Utrykningspolitiet sørger for at nødvendig opplæring blir gitt.

8. Ikrafttreden

Denne instruks er av 1. august 2001.

02.4 INSTRUKS FOR BRUK AV APPARAT FOR GJENNOMSNIITTSFARTSMÅLING

1. GENERELT

Gjennomsnittsfartsmåler som benyttes av politiet til fartskontroll skal være godkjent av Politidirektoratet og skal betjenes av personell som innehar særskilt brukergodkjenning for apparat- /kontrolltypen.

Benevnelsen "politibil" omfatter alle typer politikjøretøy.

Gjennomsnittsfartsmålere består av 3 hoveddeler:
Tidsmåler, distansemåler og regneenhet.

Gjennomsnittsfartsmåling skjer ved at en måler tiden som den kontrollerte bruker på å tilbakelegge en vegstrekning. Vegstrekningens lengde måles med distansemåleren i forbindelse med tidsmålingen eller en måler tiden over en vegstrekning som er oppmålt på forhånd eller i etterhånd. På bakgrunn av tids- og distansemåling utregnes gjennomsnittsfarten.

Gjennomsnittsfart regnes ut etter formelen:

$$Fart = \frac{Veg}{Tid}$$

$Fart \text{ i } \frac{m}{s} = \frac{Veg \text{ i } m}{Tid \text{ i } sek}$ som gjøres om til km/t:

$$Fart \text{ i } \frac{km}{t} = \frac{m(veg)}{s(tid)} \times \frac{60(min) \times 60(sek)}{1000(m)}$$

$$\text{dvs: } \frac{m}{s} \times \frac{3600}{1000} \quad \text{dvs: } \frac{m}{s} \times 3,6$$

$$\text{Altså: } Fart \text{ i } \frac{km}{t} = \frac{meter}{sek} \times 3,6$$

$$\text{Eksempel: } 1000 \text{ meter kjørt på } 40 \text{ sekunder. } Farten = \frac{1000}{40} \times 3,6 = 90 \frac{km}{t}$$

2. LOGG/KONTROLL/KONTROLLRUTINER

Gjennomsnittsfartsmåleren kontrolleres i henhold til loggskjema for kontrolltypen som utføres. Jfr. instr. 01.2 "Instruks for organisering av politiets trafikkontroller, logg- og kontrollrutiner" og eventuelt 03.8 "Instruks for bruk av video i trafikkjenteneste".

3. MÅLEMETODER

Felles for alle målemetoder er at tidsmålingen skal foregå mens det kontrollerte kjøretøy tilbakelegger en noe lenger distanse enn den oppmålte som benyttes ved beregning av gjennomsnittsfarten. Eksempler på målemetoder:

3.1 Stasjonær gjennomsnittsfartsmåling

Plassering av kontrollplass beskrives i Logg for stasjonær trafikkontroll (GP - 4017) under ”Merknad”.

Gjennomsnittsfarten måles mellom to godt synlige referansepunkter med stasjonært måleapparat. Dette kan være fastmontert i kjøretøy eller bærbart. Vegstrekningen som det skal kontrolleres over måles opp med største nøyaktighet med en gjennomsnittsfartsmålers distansemåler eller målebånd. Den oppmålte distanse minus minst 10 m sikkerhetsmargin programmeres inn i apparatet.

Oppmålingen av vegstrekningens lengde skal skje rett ut for referansepunktene og slik at eventuelle skråvinkler på siktelinjer for tidsmåling går i den måltes gunst, ved at tiden måles over en lengre strekning.

Minste måledistanse er 100 m. Måleapparatet plasseres slik at det er god oversikt over startpunktet. Har man også god oversikt over avslutningspunktet, kan man foreta hele målingen alene. Hvis ikke må man ha en egen post ved avslutningspunktet.

Ved stasjonær måling betjenes bare tidsmåleren. Denne startes senest idet kjøretøyet som ønskes kontrollert når frem til startpunktet. Tidsmåleren stoppes tidligst idet kjøretøyet passerer avslutningspunktet. Sikkerhetsmargin er allerede lagt inn i apparatet.

3.2 Mobil måling mellom to punkter

Tidsmåleren startes senest idet kjøretøyet som ønskes kontrollert, når et godt synlig referansepunkt. Distansemåleren startes tidligst idet politibilen når det samme punktet. Deretter lar man kjøretøyet som måles, tilbakelegge en passende distanse før man konsentrerer seg om å finne et referansepunkt for avslutning av målingen. Minste måledistanse er 100 m. Måledistansens lengde vil ellers måtte variere med steds- og trafikkforholdene. Målingen avsluttes ved at tidsmåleren stoppes tidligst når kjøretøyet foran passerer et godt synlig referansepunkt. Sikkerhetsmargin legges inn i målingen ved at en forvisser seg om at distansemåleren stoppes minst 20 m før politibilen når frem til referansepunktet det kontrollerte kjøretøy passerte da tidsmåleren ble stoppet.

Målingen kan også avsluttes ved å stoppe tids- og distansemåler samtidig mens politibilen kjøres med en avstand på minst 20 m fra det kontrollerte kjøretøy foran. Sikkerhetsmargin blir da lik avstanden mellom kjøretøyene.

Tidsmåling kan også foretas på en vegstrekning hvor distansen mellom to punkter er oppmålt på forhånd. Distansen måles opp med største nøyaktighet enten med apparatets distansemåler eller målebånd. Den oppmålte distanse minus minst 10 m sikkerhetsmargin programmeres inn i apparatet. Tidsmåleren betjenes som beskrevet ovenfor. Sikkerhetsmargin er da allerede programmert inn i apparatet.

Denne målemetoden kan også benyttes fra luftfartøy.

3.3 Mobil måling fra politibil som blir forbikjørt

Målingen startes senest idet det forbikjørende kjøretøy ligger side om side med politibilen under forbikjøringen ved at både tids- og distansemåler startes samtidig eller ved at distansemåleren startes umiddelbart etter tidsmåleren. Når en passende distanse over minste måledistanse er tilbakelagt, avsluttes målingen med innleggelse av sikkerhetsmargin som beskrevet tidligere.

4. REFERANSEPUNKTER

Som referansepunkter ved start og avslutning av måling kan nyttes godt synlige merker som for eksempel oppmerking i vegen, tunnelåpninger, asfaltskjøter, trafikkøyer, trafikkskilt, trafikkoner o.l.

5. GODKJENNING OG OPPLÆRING

Sjefen for Utrykningspolitiet fastsetter fagplaner for opplæring og utarbeider og ajourfører undervisningsmateriell for instruktører og brukere av fartsmåleren.

Sjefen for Utrykningspolitiet sørger for opplæring og godkjenning av instruktører samt fører oversikt over disse.

Politimesteren/Sjefen for Utrykningspolitiet sørger for opplæring og godkjenning av brukere samt fører oversikt over disse.

6. IKRAFTTREDEN

Denne instruks trer i kraft 15. april 2008 og erstatter tidligere instruks nr 03.4 av 1. august 2001.

02.5 INSTRUKS FOR BRUK AV LASER VED FARTSMÅLING

1. GENERELT

Laser fartsmåler som benyttes av politiet til fartskontroll skal være godkjent av Politidirektoratet og skal betjenes av personell som innehar særskilt brukergodkjenning for apparat-/kontrolltypen.

Se for øvrig instruks 01.2 om organisering av kontrollsteder/poster.

2. KONTROLLPlass

Lokalisering av kontrollplass skal beskrives i loggskjema.

3. APPARATKONTROLL OG BRUK

- 3.1. Måleren klargjøres og brukes i samsvar med denne instruks og brukerveiledning for vedkommende apparattype.

Apparatkontroll utføres i henhold til loggskjema og brukerveiledning. Resultatet av utført apparatkontroll skal nedtegnes umiddelbart.

Apparatet skal ikke brukes dersom påbudte kontrolltiltak ikke gir klarsignal om at dette fungerer normalt. Viser apparatkontrollene at det foreligger feil, skal alle målinger etter siste godkjente apparatkontroll annulleres.

- 3.2 Skulderstøtte og/eller 3- benstativ, benyttes i henhold til brukerveiledning for vedkommende apparattype.

Måling skal normalt foretas ved å sikte mot kjennemerke, tilnærmet rett forfra eller bakfra. Måling mot motorsykkkel eller moped forfra, utføres ved å sikte mot hovedlykten. Dersom måleobjektet ikke har kjennemerke, og/eller måling av særskilt grunn er foretatt mot annen egnet flate, skal dette anføres i loggen.

Måling må bare utføres på avstander i henhold til brukerveiledning for vedkommende apparattype, og der hvor operatøren har full kontroll med målesituasjonen.

- 3.3 Måleresultat som føres i loggskjema er fratrasket sikkerhetsmargin.

4. GJENNOMFØRING AV FARTSKONTROLL

Ved fartskontroll kan den praktiske kontrollen utføres av én tjenestemann eller i samarbeid med stoppost(er). I oppsetting med stoppost ledes kontrollen normalt av kontrollposten.

Måleresultat som fører til reaksjon, skal føres i loggskjema. Se instruks 01.2 punkt 6.

I den grad det er praktisk mulig, bør måleresultatet i displayet forevises til den kontrollerte. Dersom trafikanten er blitt vist måleresultatet, avmerkes dette på loggskjema og anføres i eventuell anmeldelse.

5. GODKJENNING OG OPPLÆRING

Sjefen for Utrykningspolitiet fastsetter fagplaner for opplæring og utarbeider og ajourfører undervisningsmateriell for instruktører og brukere av fartsmåleren. Sjefen for Utrykningspolitiet forestår godkjenning av den enkelte instruktør.

Politimesteren/Sjefen for Utrykningspolitiet sørger for at nødvendig opplæring blir gitt og forestår godkjenning av den enkelte bruker.

Politimesteren/Sjefen for Utrykningspolitiet fører oversikt over de respektive instruktører/brukere samt godkjenningens varighet.

6. KONTROLL OG ETTERSYN

Kontroll og ettersyn av apparatene skal foretas etter retningslinjer fastsatt av Politiets data- og materielltjeneste.

7. IKRAFTTREDEN

Denne instruks erstatter instruks av 1. august 2001 og trer i kraft 24. august 2009.

03
INSTRUKS FOR
ANDRE
KONTROLLTYPER

03.1a INSTRUKS FOR BRUK AV ALKOTEST (FORELØPIG BLÅSEPRØVE)

1. GENERELT

Bruk av alkotest (foreløpig blåseprøve) tar sikte på å skille ut personer som i alkoholpåvirket tilstand kan mistenkes for å gjøre eller forsøke å gjøre tjeneste om bord i luftfarten eller som forsøker å føre eller fører:

- a) motorvogn
- b) motorbåt inntil 15 meter
- c) seilbåt fra 4,5 og inntil 15 meter
- d) småbåt som brukes til passasjertransport i næring
- e) skip på 15 meter eller mer
- f) materiell i jernbanen

Bruk av alkotest kommer også til anvendelse ved bestemmelser om pliktmessig avhold.

2. GJENNOMFØRING

Polititjenestemannen eller Kystvaktens tjenestemann skal på forhånd ha gjennomgått nødvendig opplæring og ha satt seg nøye inn i den til enhver tid gjeldende brukerveiledning for den type alkotest som benyttes.

Prøven gjennomføres som beskrevet i brukerveiledningen.

3. REGLENE

(Vegtrafikkloven § 22a, lov om fritids- og småbåter § 36, sjøloven § 145, jernbaneloven §3c og luftfartsloven §6-13)

Politiet kan ta alkotest (foreløpig blåseprøve) når:

1. det er grunn til å tro at vedkommende har overtrådt bestemmelsene i vegtrafikkloven §§ 22 og 22b, lov om fritids- og småbåter § 33, sjøloven §§ 143 og 144, jernbaneloven 3a og 3b eller luftfartsloven §§ 6-11 og 6-12.
2. det er grunn til å tro at vedkommende har overtrådt andre bestemmelser som er gitt i eller i medhold av vegtrafikkloven, og departementet har bestemt at overtredelsen kan ha slik virkning
3. vedkommende med eller uten egen skyld er innblandet i uhell eller i ulykke definert i nevnte lover, eller
4. vedkommende er blitt stanset i trafikkontroll, kontroll av småbåt- eller skipstrafikken, luftfartsvirksomheten eller jernbanedriften.

Politiets kompetanse etter sjøloven § 145 og regler gitt i medhold av den, gjelder i medhold av kystvaktloven § 12 første ledd bokstav j) tilsvarende for Kystvakten.

Resultatet av alkotesten vil, eventuelt sammen med andre forhold, avgjøre om en person skal underkastes utåndings- eller blodprøve. Slik fremstilling skal i alminnelighet finne sted når vedkommende nekter å medvirke til alkotest.

4. OPPLÆRING

Sjef for Utrykningspolitiet har ansvaret for opplæring og godkjenning av instruktører. Godkjente instruktører skal forestå opplæring av prøvetakere lokalt. Kalibrering av alkometer foretas av instruktører eller andre som er gitt slik oppæring av Utrykningspolitiet.

5. IKRAFTTREDEN

Denne instruks er av 21. januar 2016 og erstatter tidligere instruks 03.1a av 1. juli 2005.

03.1b INSTRUKS FOR BRUK AV SPYTTESTER (FORELØPIG TEST)

1. GENERELT

Bruk av spytttester (foreløpig test) tar sikte på å avdekke personer som i ruspåvirket tilstand (berusende eller bedøvende middel) kan mistenkes for føring av motorvogn eller gjør tjeneste eller forsøker å gjøre tjeneste om bord i luftfarten.

2. GJENNOMFØRING

Polititjenestemannen skal på forhånd ha gjennomgått og bestått kurs i bruk av metoden ”tegn og symptomer” og nødvendig opplæring i bruk av spytttester (foreløpig test), samt ha satt seg nøye inn i den til enhver tid gjeldende brukerveiledning for den type foreløpig test som benyttes.

Prøven gjennomføres som beskrevet i brukerveiledningen.

3. REGLENE

(Vegtrafikkloven § 22a, luftfartsloven §6-13)

Politiet kan ta spytttester (foreløpig test) av om motorvognfører eller personell i luftfarten er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel når:

1. det er grunn til å tro at vedkommende har overtrådt bestemmelsene i vegtrafikkloven §§ 22 og 22b eller luftfartsloven §§ 6-11 og 6-12,
2. det er grunn til å tro at vedkommende har overtrådt andre bestemmelser som er gitt i eller i medhold av vegtrafikkloven, og departementet har bestemt at overtredelsen kan ha slik virkning,
3. vedkommende med eller uten egen skyld er innblandet i uhell eller i ulykke
4. vedkommende er blitt stanset i trafikkontroll eller kontroll av luftfartsvirksomheten

Dersom testresultatet eller andre forhold gir grunn til å tro at fører av motorvogn har overtrådt bestemmelsene i vegtrafikkloven § 22 eller § 22b, kan det foretas særskilt undersøkelse av om det forekommer tegn og symptomer på ruspåvirkning og fremstille ham for bevisopptak ved blodprøve, spyttprøve og klinisk undersøkelse for å søke å fastslå påvirkningen. Slik fremstilling skal alminnelighet finne sted når føreren nekter å medvirke til foreløpig test av om føreren er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel.

4. OPPLÆRING

Sjef for Utrykningspolitiet har ansvaret for opplæring og godkjenning av brukere.

5. IKRAFTTREDEN

Denne instruks trer i kraft 21. januar 2016 og erstatter tidligere instruks nr. 03.1b av 30. januar 2013.

03.2 INSTRUKS FOR ALKOHOLUTÅNDINGSPRØVE

1. GENERELT

Utåndingsprøve er en selvstendig målemetode for å fastslå alkoholkonsentrasjonen i utåndingsluft. Alkoholkonsentrasjonen angis i milligram per liter luft (mg/l). Utåndingsprøve er likestilt med blodprøve som bevismiddel i saker som gjelder alkoholpåvirkning.

De tjenestesteder som har instrument for å måle alkoholkonsentrasjon i utåndingsluft, skal ta utåndingsprøve i stedet for blodprøve i saker hvor kun alkoholkonsentrasjonen til en person skal fastslås. Nærliggende tjenestesteder bør, i den grad det er praktisk mulig, fremstille mistenkte for utåndingsprøve på tjenestesteder som har slikt instrument.

2. HJEMMEL

Utåndingsprøve kan benyttes i alle sammenhenger der det er hjemmelsgrunnlag for å fastslå alkoholkonsentrasjonen hos en person. Eksempel på aktuelle hjemler er:

- Vegtrafikkloven § 22
 - Fritids- og småbåtloven § 33
 - Fengselsloven § 30 a
 - Straffeloven § 53 nr 2
 - Straffeprosessloven § 157, 1.ledd (kroppslig undersøkelse)
- Listen er ikke uttømmende.

3. KRAV TIL PRØVETAKING

3.1. Instrumentet

Utåndingsinstrument skal være godkjent av Politidirektoratet.

3.2. Prøvetaker

Utåndingsprøve skal kun foretas av polititjenestemann eller tjenestemann i Kystvakten som har opplæring og er godkjent for å kunne ta slik prøve.

4. GJENNOMFØRING

4.1. Brukerveiledning

Utåndingsprøve skal gjennomføres som beskrevet i brukerveiledningen for utåndingsinstrumentet.

4.2. Utåndingsprøven

En fullstendig utåndingsprøve består av to godkjente innblåsninger som analyseres hver for seg.

4.3. Dokumentasjon

Skjema "GP-4010 Vurdering før bevisopptak ved utåndingsprøve" vedlegges straffesaken.

Analysesultat fra utåndingsprøven dokumenteres ved utskrift.

4.4. Avbrutt utåndingsprøve og/eller fremstilling for blodprøve

Utåndingsprøven avbrytes og/eller prøvegiver fremstilles for blodprøve når det foreligger:

- helsemessige årsaker,
- mistanke om at siktede har nytt alkohol etter kjøring/seiling,
- tilfeller der det er åpenbart at det vil bli tilbakeregning, eller
- tilfeller der det er sannsynlig at rettsforfølgningen vil skje i land som etter sin lovgivning ikke har innført utåndingsprøve.

4.5. Medikamenter og/eller andre rusmidler enn alkohol

Prøvetaker skal spørre prøvegiver om vedkommende har brukt trafikkfarlige medikamenter og / eller andre rusmidler enn alkohol. Prøvetakeren skal granske prøvegiver med tanke på påvirkning av andre berusende eller bedøvende midler enn alkohol.

4.6. Blodprøve og klinisk undersøkelse med tanke på andre rusmidler enn alkohol

Dersom tjenestemannen observerer klar uoverensstemmelse mellom påvirkningsgrad hos prøvegiver og resultatet av utåndingsprøven, skal det i tillegg tas blodprøve og klinisk legeundersøkelse med tanke på påvirkning av andre rusmidler enn alkohol.

Dersom det tas utvidet blodprøve og klinisk legeundersøkelse i tillegg til utåndingsprøve, skal resultatene fra begge prøver vedlegges straffesaken.

5. INSTRUMENT- OG FUNKSJONSKONTROLL

5.1. Instrumentansvarlig og stedfortreder

Ved hvert brukersted skal politimesteren eller Kystvaktens skvadronssjef utpeke en instrumentansvarlig(e) og stedfortreder[e]. Disse skal ha gjennomført og bestått instruktørkurs som holdes av Kontrollenheten ved Utrykningspolitiet.

5.2. Instrumentansvarliges ansvar

Instrumentansvarlig har det lokale ansvaret for den daglige driften av utåndingsinstrumentet med tilbehør og den praktiske gjennomføringen av utåndingsprøve lokalt.

5.3. Prøvetaker

Ved hvert brukersted bestemmer politimesteren eller Kystvaktens skvadronssjef antall prøvetakere og hvem disse skal være. Prøvetaker skal ha gjennomført og bestått prøvetakerkurs. Oversikt over disse skal rapporteres til Kontrollenheten ved Utrykningspolitiet.

5.4. Feil på instrument eller tilbehør

Feil på instrument og tilbehør skal snarest rapportere til instrumentansvarlig som igjen skal rapportere til Kontrollenheten ved Utrykningspolitiet.

6. SYSTEM- OG DRIFTSKONTROLL

6.1. Kontrollenheten

Kontrollenheten ved Utrykningspolitiet har ansvaret for prosesskontroll av systemet.

6.2. Opplæring

Kontrollenheten ved Utrykningspolitiet skal forestå opplæring av instrumentansvarlig og instruktører. Godkjent instruktør skal forestå opplæring av prøvetaker lokalt.

6.3. Vedlikeholds- og servicerutiner

Kontrollenheten ved Utrykningspolitiet skal påse at vedlikeholds- og servicerutiner blir overholdt.

6.4. Rapportering

Kontrollenheten skal rapportere direkte til sjef for Utrykningspolitiet.

7. SAKKYNDIGUTTALELSER

Justisdepartementet har opprettet en sakkyndig instans, "Referansegruppen for utåndingsprøver", som består av eksperter fra flere fagmiljøer. Anmodning om sakkyndiguttalelser i saker med bruk av utåndingsinstrument rettes til Referansegruppen gjennom Kontrollenheten ved Utrykningspolitiet.

8. RIKSADVOKATEN

Denne instruksen har vært forelagt riksadvokaten.

9. IKRAFTTREDELSE

Instruksen trer i kraft 1. mars 2014 og erstatter tidligere instruks av 1. januar 2013.

03.3 INSTRUKS FOR KONTROLL AV VIKEPLIKT OVERFOR GÅENDE

1. Generelt

Generelt skal det reageres strengt ved overtredelse av bestemmelser om vikeplikt overfor gående. Politiet kan gi informasjon eller muntlige pålegg, forenklet forelegg eller anmeldelse/anmeldelse med førerkortbeslag.

Håndhevelsen bør være strengere når vikeplikten er overfor eldre eller barn uten følge av voksne.

2. Reglene

Vikeplikt overfor gående er regulert i trafikkreglenes § 9 nr. 2. Gangfelt må være godt synlig og/eller skiltet.

3. Informasjon/muntlig advarsel

Informasjon/muntlig advarsel bør gis til en fører dersom denne ikke senker hastigheten før gangfelt når gående står på fortau, men ikke aktivt tilkjennegir ønske om å krysse kjørebane. Slik reaksjon brukes mot de mindre farlige overtredelser av denne art. Tilsvarende bør praktiseres for fører som ikke overholder vikeplikt for gående i gågate, gangveg, gatetun og fortau.

4. Forenklet forelegg

Forenklet forelegg bør benyttes når fører ikke overholder vikeplikt for gående i gangfelt eller når gående aktivt er på veg ut i gangfelt. Kjørebane delt med trafikkøy, er i denne sammenheng å anse som to kjørebaner, og vikepliktbestemmelsen inntreffer først når fotgjenger har kommet frem til trafikkøya.

5. Anmeldelse

Anmeldelse bør benyttes når gående i gangfelt må vike for å slippe kjøretøy fram. Tilsvarende bør praktiseres for fører som ikke overholder vikeplikt for gående i gågate, gangveg, gatetun og fortau.

6. Anmeldelse med førerkortbeslag

Anmeldelse med beslag av førerkort bør benyttes når fører ikke overholder vikeplikt for gående i gangfelt og det har oppstått personskafe, eller at slik skade lett kunne ha oppstått, f.eks ved forbikjøring av kjøretøy som har stoppet for person gående i gangfelt. Tilsvarende bør praktiseres for fører som ikke overholder vikeplikt for gående i gågate, gangveg, gatetun og fortau.

7. Ikrafttreden

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og erstatter tidligere instruks nr 04.2 av 1. august 2001.

03.4 INSTRUKS FOR KONTROLL AV KJØRING I STRID MED TRAFIKKLYSSIGNAL

1. Generelt

Denne instruksjonen gjelder kontroll av kjøring i strid med trafikklyssignal med fast eller blinkende lys med rød farge, med unntak av kjøring i strid med trafikklyssignal 1092 Tolyssignal. Tolyssignal er plassert ved bomstasjoner, fergeterminaler, parkeringsanlegg og lignende.

Politiet kan gi informasjon eller reagere med muntlig advarsel, forenklet forelegg, anmeldelse/anmeldelse med førerkortbeslag.

2. Reglene

Instruksjonen gjelder for reglene om kjøring ved trafikklyssignal fastsatt i trafikkreglene og skiltforskriften.

3. Kontrollplass

Under kontroll av kjøring mot trafikklyssignal, må observasjonsposten være plassert slik at den har oversikt over hovedlyssignalet (primærstolpen) i den kontrollertes kjøreretning samt eventuell stopplinja.

Se for øvrig instruks 01.2 "Instruks for organisering av politiets trafikkontroller, logg- og kontrollrutiner" og eventuelt 03.8 "Instruks for bruk av video i trafikkteneste"

4. Informasjon/muntlig advarsel

Dette virkemiddel nyttes mot mindre alvorlige brudd på bestemmelsene, f. eks:

- a) fører som etter oppbremsing blir stående på eller noe forbi stopplinja eller trafikksignallys og som ikke hindrer kryssende trafikk/fotgjengere
- b) fører som kjører ut i krysset mot gult trafikksignallys og som kunne ha stanset uten å skape faresituasjoner eller hindre trafikkavviklingen

5. Forenklet forelegg

Forenklet forelegg nyttes mot alvorlige overtredelser som:

- a) passerer stopplinja eller trafikksignallys etter at det er skiftet til rødt, og fortsetter gjennom krysset
- b) kjører ut i krysset før rødt/gult lys har skiftet til grønt

6. Anmeldelse

Anmeldelse bør nyttes mot mer alvorlige overtredelser som:

- a) kjører mot rødt trafikksignallys og som forårsaker trafikkuhell, kjører mot rødt lys og som nær forårsaker trafikkuhell eller som på annen måte hindrer/forstyrrer kryssende trafikk,
- b) akselerer frem mot krysset etter at det er skiftet til gult og derfor i stor fart passerer krysset "i den sene fase" av gult lys eller mens dette skifter til rødt og som ellers hadde hatt tid til å stanse.

7. Anmeldelse med førerkortbeslag

Anmeldelse med førerkortbeslag bør nyttes mot de alvorligste overtredelsene hvor fører av motorvogn har kjørt mot rødt trafikksignallys og:

- a) forårsaket trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader eller der slike skader lett kunne ha oppstått.
- b) fortsetter gjennom krysset slik at kryssende trafikk på grønt lys må vike/stanse eller foreta nødmanøver for å unngå sammenstøt,
- c) i stor fart har akselerert frem mot krysset etter at lyset skiftet til rødt og som derfor passerer krysset mot rødt lys i stor fart.

8. Ikrafttreden

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og avløser tidligere instruks nr 04.3 av 1. august 2001.

03.5 INSTRUKS FOR KONTROLL AV VIKE- OG STOPPEPLIKT OVERFOR KJØRENDE

1. Generelt

Politiet kan gi informasjon eller reagere med muntlig advarsel, forenklet forelegg, anmeldelse eller anmeldelse med førerkortbeslag.

2. Reglene

Instruksen gjelder for vike- og stoppepliktsreglene mellom kjørende som er fastsatt i trafikkreglene, skiltforskriften forskrift om forbud om bruk av beltemotorsykkel på offentlig veg og forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel.

3. Informasjon/muntlig advarsel

Dette virkemiddel nyttes ved mindre alvorlige overtredelser som:

- a) fører som unødig hindrer eller forstyrrer trafikant han har vikeplikt for,
- b) fører som ikke letter utkjøring fra felt for fartsøking,
- c) førere som ikke gjensidig tilpasser farten når antall kjørefelt i samme kjøreretning reduseres (sammenfletting).

4. Forenklet forelegg

Forenklet forelegg nyttes ved alvorlige overtredelser som leder til at den trafikant det skal vikes for hindres eller forstyrres.

Forenklet forelegg bør alltid nyttes overfor førere som unnlater å stanse i henhold til oppsatt skilt 204 "Stopp" med mindre overtredelsen leder til anmeldelse.

5. Anmeldelse

Anmeldelse bør nyttes mot mer alvorlige overtredelser hvor:

- a) overtredelsen fører til trafikkuhell,
- b) medtrafikant må foreta oppbremsing eller annen nødmanøver for å unngå trafikkuhell.
- c) trafikken gjensidig skal tilpasse hastigheten for å lette avviklingen, og kjøringen fremstår som særlig aggressiv eller hensynsløs.
- d) overtredelsen består i at fører unnlater i god tid å stanse eller redusere hastigheten eller på annen måte tilkjennegi at han vil vike

6. Anmeldelse med førerkortbeslag

Anmeldelse med førerkortbeslag bør nyttes overfor førere som åpenbart krenker vikepliktsreglene og overtredelsen fører til trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader, eller til situasjoner der slike skader lett kunne oppstått.

Sist oppdatert 5. januar 2009

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og avløser tidligere instruks nr 04.4 av 1. august 2001.

03.6 INSTRUKS FOR KONTROLL AV FORBIKJØRING

1. Generelt

Det bør reageres strengt overfor overtredelser av bestemmelsene ved forbikjøring. Politiet kan gi informasjon eller reagere med forenklet forelegg, anmeldelse/anmeldelse med førerkortbeslag.

2. Reglene

Instruksen gjelder for regler om forbikjøring fastsatt i trafikkreglene og skiltforskriftene.

3. Informasjon/muntlig advarsel

Dette virkemiddel nyttes ved de mindre og ufarlige overtredelser, bl.a. overfor førere som bryter bestemmelsene ved å:

- a) fortsette sin kjøring i venstre kjørefelt etter at forbikjøring til venstre er avsluttet på veg med flere kjørefelt i samme fartsretning, når høyre felt samtidig er ledig,
- b) svinge så tidlig tilbake etter forbikjøring at den forbikjørt blir unødig hindret eller forstyrret,
- c) kjøre sakte uten samtidig å medvirke til at trafikk bakfra får passere

Det vil videre være naturlig å nytte dette virkemiddel overfor førere som viser feilaktig forbikjøringsteknikk eller gal tegngivning.

4. Forenklet forelegg

Forenklet forelegg nyttes overfor de overtredelser som er gjenstand for forenklet forelegg og som ikke faller inn under pkt. 3, 5 eller 6.

Ved forbikjøring der sikten er hindret p.g.a. bakketopp eller kurve, bør vegoppmerkingen tillegges vekt, spesielt der hvor det er varsellinje og fartsgrensen på stedet er 70 km/t eller høyere.

5. Anmeldelser

Anmeldelse bør nyttes mot fører som foretar ulovlig forbikjøring:

- a) og overtredelsen forårsaker trafikkuhell,
- b) og overtredelser fører til at møtende trafikk må vike,
- c) av kjøretøy som sakner farten for gående som skal krysse i gangfelt,
- d) og overtredelsen fremstår som særlig graverende eller farlig pga redusert sikt ved bakketopp, kurve, i tåke m.v.

6. Anmeldelse med førerkortbeslag

Anmeldelse med førerkortbeslag bør nyttes når fører foretar ulovlig forbikjøring:

- a) og overtredelser fører til trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader, eller til situasjoner der slike skader lett kunne ha oppstått,
- b) som fremstår som særlig hensynsløs eller aggressiv, spesielt ved køkjøring,

- c) som f.eks til høyre på veiskulder, via felt for fartsøking eller fartsreduksjon, fortau, busslomme eller lignende,
- d) av kjøretøy som saktner farten eller stanser for gående i gangfelt eller barn ved gangfelt, og fare for påkjørsel derfor er nærliggende.

Det samme gjelder for fører som bevisst øker farten eller på annen måte søker å hindre lovlig forbikjøring hvorved det oppstår konkrete fare- eller skadesituasjoner.

7. Ikrafttredden

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og avløser tidligere instruks nr 04.5 av 1. august 2001.

03.7 INSTRUKS FOR KONTROLL AV AVSTAND TIL FORANKJØRENDE

1. Generelt

Det bør reageres strengt overfor overtredelser av bestemmelsene om avstand til forankjørende. Politiet kan gi informasjon, reagere med forenklet forelegg, anmeldelse eller anmeldelse med førerkortbeslag.

I denne instruks benyttes tidsavstand som måleenhet. Instruksen tar som utgangspunkt, kjøring med alminnelig gode dekk på tørr, bar vei. Instruksen regulerer videre de såkalte normalsituasjoner, alminnelig gunstige kjøreforhold, normal trafikk etc. Upåregnelige situasjoner som momentan stopp hos forankjørende (f.eks. pga. kollisjon) faller utenfor denne instruks.

Tidsavstander:

1 sekund i 30 km/t	- 8,3 m
1 sekund i 40 km/t	- 11,1 m
1 sekund i 50 km/t	- 13,8 m
1 sekund i 60 km/t	- 16,6 m
1 sekund i 70 km/t	- 19,4 m
1 sekund i 80 km/t	- 22,2 m
1 sekund i 90 km/t	- 25,0 m
1 sekund i 100 km/t	- 27,7 m

2. Informasjon/muntlig advarsel

Dette virkemiddel bør nyttes mot fører av kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 3500 kg, som kjører med en jevn tidsavstand til forankjørende på 2 sekunder eller mindre.

For fører av kjøretøy med tillatt totalvekt over 3500 kg, er tidsavstanden 3 sekunder eller mindre.

3. Forenklet forelegg eventuelt anmeldelse

Forenklet forelegg eventuelt anmeldelse bør nyttes mot fører av kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 3500 kg, som kjører med en jevn tidsavstand til forankjørende på 1 sekund eller mindre.

For fører av kjøretøy med tillatt totalvekt over 3500 kg, er tidsavstanden 1,5 sek eller mindre.

Anmeldelse bør dessuten alltid nyttes ved trafikkuhell hvor det er begrunnet mistanke om at avstanden til forankjørende er ulykkesårsak.

En anmeldelse etter trafikkreglenes § 5 nr. 3 bør være så konkret som mulig, med angivelse av anslått hastighet, avstand, distansen føreren har kjørt med for kort avstand over, føreforhold, dekk og andre momenter som vil få betydning for den påtalemessige vurdering.

4. Anmeldelse med førerkortbeslag

Anmeldelse med førerkortbeslag bør nyttes mot fører av kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 3500 kg, som kjører med en jevn tidsavstand til forankjørende på 0,5 sekunder eller mindre.

For fører av kjøretøy med tillatt totalvekt over 3500 kg, er tidsavstanden 1,0 sekund eller mindre.

Dessuten bør man vurdere førerkortbeslag ved trafikkuhell med personskafer eller omfattende materielle skader når det foreligger konkrete opplysninger om at for liten kjøreavstand er årsak til uhellet.

5. Ikrafttredden

Denne instruks trer i kraft 1. juli 2011 og erstatter tidligere instruks nr 03.7 av 1. september 2008.

03.8 INSTRUKS FOR BRUK AV VIDEO I TRAFIKKTJENESTE

1. Generelt

Bruk av politiets videoanlegg har som hovedmål å sikre bevis under atferds- og fartskontroll. Videoopptak gjøres kjent for trafikanten og skal vises for denne om vedkommende ønsker det.

Videoanlegg består normalt av videokamera, videoopptaker/avspiller og monitor. Videoanlegg kan være sammenkoblet med fartsmåler slik at data fra målinger fremkommer på opptaket. Kameraets mikrofon vil kunne sikre synkront opptak av opplysninger fra patruljen, radioprosedyre og gi et lydbilde.

2. Klargjøring før bruk

Før bruk startes og innstilles anlegget i henhold til fabrikantens brukerveiledning. Det bør foretas en prøveinnspilling med anlegget før oppstartning av kontroll. Eventuell tilkoplede fartsmåler testes og klargjøres i henhold til instruks for bruk av vedkommende apparattype.

3. Bruk av videoanlegget

3.1 Atferdskontroll

Atferdskontroll er videoanleggenes viktigste arbeidsområde. Det bør tilstrebes at situasjonene fremkommer mest mulig komplett på opptaket. Patruljen bør lese inn tilleggsopplysninger og kommentarer. Andre vesentlige momenter som ikke framgår av opptaket, bør av patruljemannskaper også leses inn på opptaket og tas med i en eventuell anmeldelse.

Et kjøretøys tidsavstand, for eksempel til forankjørende, kan måles ut fra videoopptak på bakgrunn av kjent antall enkeltbilder i sekundet. Normalt tas 25 eller 50 enkeltbilder i sekundet.

3.2 Fartskontroll

Ved bruk av videoanlegg kombinert med fartsmåler brukes måleapparatene i henhold til instruks for bruk av vedkommende apparattype.

Et kjøretøys fart kan også beregnes ut fra videoopptak på bakgrunn av kjent antall enkeltbilder i sekundet og oppmåling av vegstrekingen som tilbakelegges på bildene. Normalt tas 25 eller 50 enkeltbilder i sekundet.

3.3 Opptak under kjøring

Under kjøring med videoanlegg som er fast montert bør det tas kontinuerlig opptak av trafikksituasjonen.

4. Loggføring/anmeldelse

Dersom trafikanten er blitt vist opptaket skal dette anmerkes i rubrikken ”Video forevist” både på loggskjemaet GP-4017 og GP-4018. I begge tilfeller skal dette også fremkomme i eventuell anmeldelse. Se også instruks ”01.2. Instruks for organisering av politiets trafikkontroller, logg- og kontrollrutiner.”

5. Oppbevaring/ kopiering

Videoopptak som avgjøres med informasjon, muntlig advarsel eller forenklet forelegg, kan slettes umiddelbart.

Videoopptak av forhold hvor det reageres med anmeldelse, vil være bevis i straffesak, og må oppbevares til det foreligger en endelig avgjørelse. Enten i form av at saken henlegges av kompetent påtalemyndighet, eller ved at det oppnås en rettskraftig straffereaksjon i form av vedtatt forelegg eller endelig dom.

Politimester/Sjefen for Utrykningspolitiet kan gi ytterligere retningslinjer.

Kopi av opptak kan produseres til bruk i straffesak, politiets informasjonsvirksomhet, intern opplæring og lignende.

6. Opplæring

Politiets videoanlegg må bare brukes av personell som har gjennomgått nødvendig opplæring.

Sjefen for Utrykningspolitiet har ansvaret for opplæringen.

7. Ikrafttreden

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og avløser tidligere instruks nr 04.7 av 1. august 2001.

03.9 INSTRUKS FOR AUTOMATISK TRAFIKKONTROLL

1. Generelt

Automatisk trafikkontroll (ATK) brukes som et supplement til ordinær trafikkovervåking, og brukes til overvåking av fart. ATK kan bare brukes på strekninger og punkter som er godkjent av politimester og Statens vegvesen (SVV). Politimesteren regulerer bruken av ATK. Vegtrafikkloven av 18.06.1965 nr. 4 (vtrl.). § 10 om trafikkontroll gir politiet hjemmel for bruk av automatisk trafikkontroll.

2. Personvern hensyn

Kjøretøyene fotograferes forfra for derved å kunne identifisere føreren. Bare kjøretøy hvor føreren overtrer regelverket skal fotograferes. Ved strekning-ATK blir alle kjøretøy fotografert ved den første fotoboksen. Dersom målingen ved den andre fotoboksen viser at gjennomsnittsfarten har vært innenfor regelverket, blir bildene fra målingen slettet. Derimot vil det foreligge to bilder av de kjøretøy som har holdt for høy gjennomsnittshastighet – ett fra hver av de to fotoboksene.

Av personvern hensyn skal passasjersiden sladdes, jf. lovforarbeidene i Stortingsmelding nr. 18 (1986-1987) og Innst.S.nr. 97 (1986-1987). Sladden kan utelates i de tilfeller der fører/passasjer kan mistenkes for ett straffbart forhold.

Bildematerialet utleveres ikke til andre formål enn etterforskning og irettføring av straffesaker.

3. Automatisk trafikkontroll

Dersom den målte farten er over det regelverket tillater, sendes signal til et kamera som tar ett eller flere bilder av kjøretøyet. I tillegg til bilde av kjøretøy, kjennemerke og fører, vil bildematerialet vise dato, klokkeslett og sted/strekning for overtredelsen, samt kjøretøyets akselavstand. Øvrig informasjon om kjøretøy og fører innhentes fra Autosys. Nærmere beskrivelse av utstyret vil fremgå av utstyrets brukerveiledning e.l.

4. Vegvesenets ansvarsområde.

Statens vegvesen (SVV) er ansvarlig for at det tekniske utstyret som brukes ved ATK er kvalitetssikret og godkjent av Justervesenet. Videre at årlig kontroll av teknisk utstyr gjennomføres av samme etat. SVV sørger for at utstyret klargjøres, kalibreres/kontrolleres, brukes og vedlikeholdes i samsvar med utstyrsleverandørens anvisninger. (Manual, brukerveiledning e.l.) Videre har SVV ansvaret for å kontrollere skilting i tilknytning til ATK kontrollere forbudsskilt og opplysningsskilt i tilknytning til ATK kontrollen.

SVV sørger for at bildene av overtredelsene med nødvendig tilleggsinformasjon omgående overføres til politiet.

5. Politiets ansvarsområde

Saksbehandlingen foregår i eget dataprogram, TTS ATK. Politiets IKT-tjeneste (PIT) er ansvarlig for programmering, kvalitetssikring og vedlikehold av programvaren.

Politiet sender melding om overtredelsen til eier i de tilfellene der fører ikke er identifisert. Eier gis anledning til å oppgi hvem som var fører på overtredelsestidspunktet. Ved identifisering av fører, eller ved erkjennelse av forholdet, sendes fører tilbud om forenklet forelegg.

Politiet er ansvarlig for irettføring av de straffbare forhold som avdekkes.

Forenklet forelegg

I ATK-saker skjer bøteleggelse i ettertid, jf. vtrl. § 31b første ledd.

Forenklet forelegg kan utferdiges i ATK-saker for fartsovertredelser som er nevnt i § 1 første ledd nr. 1 i forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker av 29.06.1990 nr. 492 (forskrift om forenklet forelegg). Forenklet forelegg skal brukes i «normaltilfellene».

Det er satt formkrav om at forenklet forelegg skal utstedes på nærmere fastsatt blankett og undertegnes av tjenesteperson med forenklet foreleggs myndighet, jf. § 5 i forskrift om forenklet forelegg. I ATK-saker benyttes utskrift av standardisert dokument for forenklet forelegg fra dataprogrammet TTS ATK. Dokumentet inneholder nødvendig informasjon om kjøretøy, fører, fartsovertredelsen, gjerningsbeskrivelse og forseelseskode jf. § 1 i forskrift om forenklet forelegg.

Tilbud om forenklet forelegg sendes til fører av kjøretøyet, og gis en svarfrist på 7 dager, jf. § 256 nr. 5 i straffeprosessloven og vtrl. § 31b andre ledd. Dersom fører ikke vedtar innen fristen, kan det forenklede forelegget annulleres. Saken kan deretter overføres ordinær prosessuell straffeforfølgning.

For øvrig gjelder straffeprosesslovens regler om ordinær forelegg for forenklet forelegg i ATK så langt de passer.

Registrering av prikker

Antall prikker for hver overtredelse følger forskrift om prikkbelastning av 19.09.2003 nr. 1164 (prikkforskriften), og blir automatisk registrert i Autosys.

Anmeldelse

Forskrift om forenklet forelegg § 4 omhandler forhold hvor forenklet forelegg ikke kan anvendes og hvor straffesak skal opprettes, bl.a.. ved førerkortbeslag.

Betaling av bøtekrav

Etter at fører har vedtatt forenklet forelegg overføres saken elektronisk til Statens Innkrevingsentral (SI) som sender ut faktura og betalingsinformasjon. SI er ansvarlig for innkreving av bøtekravet og evt. søknader om betalingsutsettelse, avdragsordninger etc.

6. Sanering

Alt skriftlig bevismateriale og andre dokumenter i ATK-sakene makuleres etter fire år, regnet fra vedtakelsesdato/avsluttet dato. I praksis makuleres dokumentene ut ifra kalenderår.

Politiet oppbevarer originale forenklede forelegg på vegne av Statens Innkrevingsentral, og disse skal pga. innkreivingsreglene oppbevares i ti år (regnet fra vedtakelsesdato).

Personrelaterte opplysninger i ATK-sakene skal slettes i programvaren TTS ATK i samsvar med oppbevaringslengde fastsatt i kassasjonsreglementet for forenklet forelegg.

8. Opplæring

Sammen med regionvegsjefen sørger politimesteren for at personellet får den nødvendige opplæring i bruken av utstyret.

9. Ikrafttredden

Denne instruks er av 21. januar 2016 og avløser tidligere instruks nr. 03.9 av 1. august 2001.

03.10 INSTRUKS FOR TEKNISK KONTROLL AV KJØRETØY OG BRUK AV KONTROLLSEDDER GP-4021

1. **Generelt**

Teknisk kontroll av kjøretøy inngår som del av annen trafikkontroll når man finner dette nødvendig. Rutinemessig bør det kontrolleres om det foreligger avskiltingsbegjæring eller etterlysning av kjøretøyet. Ved avskilting av et kjøretøy skal kjennemerker snarest mulig leveres Statens vegvesen trafikkstasjon med melding om årsaken til avskiltingen. Bruk kontrollseddel GP4021 eller eget skjema for dette. Sørg også for registrering i lokal PO logg dersom eier ikke er tilstede ved avskilting.

Tekniske kontroller bør i hovedsak rettes mot feil eller mangler ved dekk- og hjulutrustning, lysanlegg og dårlig sikt.

2. **Reaksjoner:**

- *Informasjon/ muntlig pålegg* bør nyttes overfor bagatellmessige feil og mangler som ikke representerer umiddelbar fare for trafikksikkerheten.
- *Skriftlig pålegg* bør nyttes hvor feil eller mangler som avdekkes har, eller kan få innvirkning for trafikksikkerheten. Vær oppmerksom på at et skriftlig pålegg er å anse som et enkeltvedtak i forhold til Forvaltningsloven.
- *Anmeldelse* bør benyttes i de tilfeller hvor det avdekkes alvorlige mangler som eventuelt fører til kjøreforbud med avskilting.
- *Anmeldelse med førerkortbeslag* bør nyttes i tilfeller hvor det under kontroll av kjøretøy påvises grove feil eller mangler som innebærer vesentlig fare for trafikksikkerheten.

3. **Etterkontroll** bør normalt skje hos Statens vegvesen eller off godkjent verksted.

Ved pålegg om etterkontroll skal kontrollseddel GP-4021 nyttes:

- Original kan vedlegges eventuell anmeldelse.
- 1. Gjenpart skal sendes registrerende myndighet for nødvendig registrering i Autosys.
- 2. Gjenpart leveres eier, denne skal returneres Statens vegvesen med bekreftelse på at utbedring er foretatt.

For øvrig vises til ledetekst i kontrollblokk GP-4021.

8. **Ikrafttreden**

Denne instruks trer i kraft 01. september 2008 og avløser tidligere instruks nr 04.9 av 01. august 2001.

03.11 INSTRUKS FOR KONTROLL AV LANDTRANSPORT AV FARLIG GODS

Generelt

Denne instruks bygger på forskrift om transport av farlig gods på veg og jernbane ("Landtransportforskriften"). Den europeiske avtale om internasjonal vegtransport av farlig gods (ADR) og Det internasjonale reglement for transport av farlig gods på jernbane (RID) er å anse som en integrert del av forskriften.

Håndheving

Den av Politidirektoratet til enhver tid godkjente *"Veiledning for kontroll av forskrift av landtransport av farlig gods"*, regnes i sin helhet som håndhevingsinstruks.

Den nevnte sanksjonsliste er utarbeidet av Direktoratet for Samfunnssikkerhet og beredskap i samarbeid med Statens vegvesen og politiet.

Politiet kan gi informasjon eller reagere med muntlig advarsel, pålegg, anmeldelse, anmeldelse med førerkortbeslag og bruksforbud.

Politiet kan ved kontroll kreve innsyn i lasten, jf forskrift om landtransport av farlig gods. Politiet skal gi kvittering for åpnet gods eller der plomberingen brytes.

Ikrafttreden

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og avløser tidligere instruks nr 04.10 av 1. august 2001.

03.12 INSTRUKS FOR KONTROLL AV YRKESTRANSPORTLOVA

Generelt

Denne instruks bygger på Lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova), forskrift 26. mars 2003 nr. 40 om yrkestransport innenlands med motorvogn eller fartøy og forskrift 26. mars 2003 nr. 402 om internasjonal person- og godstransport, samt kabotasje.

Håndheving

Den av Politidirektoratet til enhver tid godkjente *"Veiledning for kontroll av yrkestransportlova"*, regnes i sin helhet som håndhevingsinstruks.

Den nevnte sanksjonsliste er et samarbeid mellom politiet og Statens vegvesen.

Politiet kan gi informasjon eller reagere med muntlig advarsel, pålegg, anmeldelse, anmeldelse med førerkortbeslag og bruksforbud.

Ikrafttreden

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008.

03.13 INSTRUKS FOR KONTROLL AV FORSKRIFT OM KJØRE- OG HVILETID M.V. VED INNENLANDSK TRANSPORT OG TRANSPORT INNEN EØS- OMRÅDET

Generelt

Denne instruks bygger på vegtrafikkloven §§ 31, 32 og 36 nr 9, jf §§ 13, 14, 20 og 21.2 ledd, jf forskrift om forordning om kjøre- og hviletid m. v. ved innenlands transport og transport innen EØS-området av 2. juli 2007.

Håndheving

Den av Politidirektoratet til enhver tid godkjente *"Veiledning for kontroll av forskrift om kjøre- og hviletid m.v. ved innenlandske transport og transport innen EØS-området"*, regnes i sin helhet som håndhevingsinstruks.

Den nevnte sanksjonsliste er utarbeidet i et samarbeid mellom politiet og Statens vegvesen.

Politiet kan gi informasjon eller reagere med muntlig advarsel, pålegg, anmeldelse, anmeldelse med førerkortbeslag og bruksforbud.

Ikrafttreden

Denne instruks trer i kraft 1. september 2008 og avløser tidligere instruks nr 04.11 av 1. august 2001.

04

BRUK AV

FORENKLET FORELEGG

04.1 INSTRUKS FOR BRUK AV FORENKLET FORELEGG I VEGTRAFIKKSAKER

1. Innledning

Denne instruks inneholder bestemmelser om vilkår og fremgangsmåte ved bruk av forenklet forelegg i vegtrafikksaker.

Straffeprosesslovens regler om ordinære forelegg gjelder for forenklet forelegg så langt de passer. Herav følger bl.a. at et vedtatt forenklet forelegg har samme virkning som rettskraftig dom, jfr. strpl § 258 annet ledd. Dette markerer med hvilken nøyaktighet og saklighet instituttet om forenklet forelegg må praktiseres.

2. Foreleggsmyndighet

Påtalemyndigheten kan ilegge forenklet forelegg. Tjenestemenn med bestått eksamen fra Politihøgskolen kan meddeles forenklet foreleggsmyndighet. Også andre tjenestemenn kan i særlige tilfelle meddeles forenklet foreleggsmyndighet.

Foreleggsmyndighet gis av politimesteren i det distrikt der vedkommende tjenestegjør. Slik myndighet gjelder også i annet distrikt. Politimesteren er ansvarlig for at tjenestemenn med foreleggsmyndighet har grundig kjennskap til foreleggsinstituttet og de regler som gjelder for bruken av dette. Sjefen for Utrykningspolitiet kan gi foreleggsmyndighet til sine mannskaper.

Politimesteren og Sjefen for Utrykningspolitiet kan trekke foreleggsmyndigheten tilbake når han finner grunn til det. Politimesteren og Sjefen for Utrykningspolitiet fører en fortegnelse over hvilke tjenestemenn som er gitt foreleggsmyndighet. Fortegnelsen må gi opplysning om når myndigheten ble gitt og om tidspunktet for eventuell tilbakekallelse av den.

3. Behandling av blanketter for forenklet forelegg

Politiets data- og materieltjeneste (PDMT) har ansvaret for trykking og distribusjon av blanketter for forenklet forelegg. Politidirektoratet i samarbeid med PDMT kan gi retningslinjer for behandling av blankettene, herunder forsendelse til politidistriktene/Utrykningspolitiet, og fra disse til Statens innkrevingssentral.

Politimesteren og Sjefen for Utrykningspolitiet sørger for betryggende fordeling av blankettene til aktuelle tjenestemenn, slik at det til en hver tid finnes oversikt over hvilke blokker som er fordelt til den enkelte tjenestemann. Det samme gjelder ved tilbakelevering av blanketter/blokker, eller dersom en tjenestemann mister en foreleggsblankett eller foreleggsblokk. I et slikt tilfelle skal han straks avgi skriftlig rapport til politimesteren/Sjefen for Utrykningspolitiet.

4. Foreleggsblanketten og utfyllingen av denne

Ved utferdigelse av forelegg brukes alltid blankett som er fastsatt av Politidirektoratet. Blanketten er basert på optisk lesing og de feltene som skal leses optisk er oppdelt i små bokser. Disse boksene skal fylles ut med store trykte bokstaver eller tall. Det kan brukes alle slags penner unntatt de som skriver rødt. Det anbefales å bruke svart eller blå kulepenn. Foreleggssettet består av fem enheter:

1. Originalforelegget - bokmål, hvit med rød trykk.
2. Første kopi av forelegget - nynorsk, hvit med grønn trykk.
3. Andre kopi av forelegget - bokmål, hvit med oransje trykk.
4. Postgiro – innbetalingskort.
5. Vedlegg med kodeforklaringer på bokmål og nynorsk.

Etter at siktede har erklært seg villig til å vedta et forenklet forelegg på stedet, fyller tjenestemannen blanketten ut slik som angitt i den enkelte rubrikk.

I rubrikken for overtrådt trafikkbestemmelse anmerkes den tallkode som svarer til den aktuelle forseelse, se vedlegg med kodeforklaringer. Når samme tallkode refererer seg til flere overtredelser, må den aktuelle forseelse understrekes på vedlegget med kodeforklaringer.

Gjerningsbeskrivelsen kan angis med stikkord. Den må likevel være så utførlig at det ikke kan oppstå tvil om hvilket forhold boteleggelsen gjelder. Opplysninger om målemetode ved fartskontroll, tid, sted, skiltet/ikke skiltet fartsgrense og type kjøretøy, skal angis i egne rubrikker og tas derfor ikke med i rubrikken for selve gjerningsbeskrivelsen.

Eksempler på gjerningsbeskrivelse:

- Kjørt i 62 km/t i 50-sone.
- Kjørt i 89 km/t utenfor tettbygd strøk.
- Kjørt i strid med skilt 302
- Stoppet ikke ved skilt 204
- Syklet i mørket uten lys

Ved hastighetsmålinger regnes ikke eventuelle desimaler med når botens størrelse fastsettes. Når forelegget er ferdig utfyllt, underskrives det av tjenestemannen. Deretter gis siktede anledning til å vedta det ved å skrive sitt navn i rubrikken for vedtakelse. Første eller andre kopi av forelegget avhengig av språkform siktede ønsker, vedlegg med kodeforklaringer og giro innbetalingskortet i utfyllt stand overleveres siktede. Originalforelegget og den gjenværende kopien av forelegget sendes det stedlige politidistrikt for videre behandling. Ved boteleggelse i ettertid forholdes det som beskrevet i pkt. 5.

5. Vilkår for utstedelse av forenklet forelegg

Forenklet forelegg kan utferdiges når følgende vilkår er oppfylt:

- a) Forholdet må innebære at en eller flere av de forseelser som i følge forskrift av 29. juni 1990 kan avgjøres med forenklet forelegg, se vedlegg til foreleggsblanketten med kodeforklaringer.
- b) Tjenestemannen må være meddelt foreleggsmyndighet, jr. pkt. 2.

- c) Forseelsen må være et "normaltilfelle". Forelegg skal ikke utferdiges dersom det foreligger særlig skjerpende eller formildende omstendigheter, jfr. forskriftenes § 4 nr. 3 og Politidirektoratets instruks for trafikkjentesten (GP-4027). Forelegg skal ikke utferdiges dersom fellesboten vil overstige maksimumsbeløpet angitt i forskrift om forenklet forelegg.
- d) Bøtelegging ved forenklet forelegg skal primært skje på stedet. I slike tilfelle må forelegget alltid utferdiges i rimelig tilknytning til forseelsen og i siktedes nærvær.

Bøtelegging i ettertid kan likevel skje, jfr. Kronprinsregentens resolusjon av 8. juni 1990, (jfr. pkt. 6 h) når:

- 1. bevis for overtredelsen er sikret ved fototeknisk materiale, eller
 - 2. siktede er umyndig og det er påkrevd med vergenes medvirkning, jfr. pkt. 6 g, eller
 - 3.
-
- 1) bevis for overtredelsen er sikret ved fototeknisk materiale, eller
 - 2) når siktede er stanset etter en overtredelse og han har erklært seg villig til å vedta et forenklet forelegg, men ikke kan tilbys dette fordi tjenestemannen ikke har med seg foreleggsblanketter eller ikke har foreleggsmyndighet.

6. Prosessuelle og strafferettslige forhold under bøtelegging

- a) Forenklet forelegg skal utferdiges av den som selv har vært vitne til forseelsen. Ved forseelser hvor et fullstendig bevis beror på iakttagelser fra flere (organiserte politikontroller) kan alle som deltar på kontrollen utferdige forenklet forelegg. Ved bøtelegging i ettertid som nevnt i pkt. 4 d (1) og (3), kan også andre med forenklet foreleggsmyndighet utferdige slikt forelegg.
- b) Er tjenestemannen usikker på om vilkårene for utferdigelse av forenklet forelegg er til stede, eller usikker på fremgangsmåten ved bøtelegging, skal forelegget ikke utferdiges.
- c) Forenklet forelegg på stedet kan bare utferdiges til personer som har legitimert seg på tilfredsstillende måte. Førerkort må i alminnelighet godtas som legitimasjon.
- d) Forenklet forelegg kan utferdiges selv om siktede verken avgir en uforbeholden tilståelse eller skylderkjennelse.
- e) Når siktede har gjort seg skyldig i flere forseelser, kan forenklet forelegg bare utferdiges dersom vilkårene for dette er til stede for hver av forseelsene, se også pkt. 5 c.
- f) De bøtesatser som er fastsatt i forskrift om forenklet forelegg er bindende og kan ikke under noen omstendighet fravikes. Ved sammentreff av flere forseelser som alle kan avgjøres med forenklet forelegg, ilegges det en felles bot. Denne fastsettes slik at den høyeste enkeltbot gis fullt ut, og summen av de øvrige bøter reduseres med 50 %. Lengden av den subsidiære fengselsstraff fastsettes iht. forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker § 3.

- g) For personer under 18 år må både den umyndige og vergene vedta forelegget.
- h) Siktede bør på stedet gis anledning til noen minutters vurdering av om han skal vedta forelegget. Ved bøtelegging i ettertid tilsendes siktede en orientering om at forelegget må vedtas innen en nærmere fastsatt frist, jfr. strpl. § 256 nr. 5. Sammen med orienteringen tilsendes han et utfylt originalforelegg med gjenpart, bilag med kodeforklaringer og postgiro innbetalingskort. Han gjøres kjent med at om ikke originalen er returnert vedkommende tjenestested innen ovennevnte frist 14 dager med siktedes erklæring om at han vedtar forelegget, annulleres det forenklete forelegg og saken vil bli avgjort ved ordinær prosessuell forfølgning.
- i) Et vedtatt forenklet forelegg har samme virkning som rettskraftig dom. Etter vedtagelsen kan det derfor ikke endres. Likevel kan forelegget annulleres og et nytt utferdiges dersom det umiddelbart konstateres at forelegget inneholder skrivefeil, regnefeil eller åpenbare uriktigheter eller utelatelser, jfr. strprl. § 44 første punkt.

Før siktede har avgitt sin skriftlige vedtagelse, står tjenestemannen fritt med hensyn til å rette eller annullere forelegget. Når forelegget annulleres, kan vedkommende på fritt grunnlag vurdere om han skal utferdige et nytt. Dette gjelder dog ikke når forelegget annulleres fordi siktede har oversittet vedtagelsesfristen, jfr. pkt. 6 h.

7. Kontroll, annullering, oppheving og retting

Påtalemyndigheten skal påse at bøteleggingen har foregått i samsvar med gjeldende regler.

Et forenklet forelegg med feil kan påtalemyndigheten av eget tiltak oppheve til gunst for siktede. Dersom feilen har medført at siktede er blitt bøtelagt uten at vilkårene for dette var til stede, skal påtalemyndigheten oppheve forelegget. Dette gjelder feil som etter sin art kan gjøres til ankegrunn ved anke over ordinære forelegg, jfr. strprl. § 259, nemlig - at det er gjort feil ved saksbehandlingen, at loven er anvendt feil til skade for siktede, eller at straffeansvaret er foreldet, eller at vedtagelsen ikke er bindende som viljeserklæring.

Påtalemyndighetens overprøvelse av forelegget er ubundet av tidsfrister. Forelegget kan oppheves selv om boten er betalt eller anke er begjært.

Dersom et forelegg annulleres, anmerkes dette ved bokstaven A i feltet for annullert/opphevet. Opphever påtalemyndigheten et forelegg anmerkes dette ved bokstaven O i samme felt.. Anmerkningen dateres og underskrives av vedkommende. Det annullerte forelegg sendes Statens innkrevingsentral.

Når forelegget er opphevet, kan påtalemyndigheten utferdige et nytt forenklet forelegg. Da opphevelsen skal være til gunst for siktede, må et eventuelt nytt forelegg som utferdiges - forenklet eller ordinært - ikke være strengere enn det opphevede.

Påtalemyndigheten kan rette et vedtatt forenklet forelegg i samme utstrekning som et vedtatt ordinært forelegg, jfr. strprl. § 258 annet ledd og § 44 første pkt.. Til gunst for siktede kan påtalemyndigheten alltid rette et vedtatt forenklet forelegg. Dersom siktede er ilagt en for høy bot, skal retting finne sted.

8. Betaling

Botlagte forutsettes normalt å betale boten ved hjelp av det mottatte postgiro innbetalingskort. Tjenestemannen må ikke ta i mot betaling på stedet. Dette gjelder likevel ikke under trafikkontroller

hvor det er opprettet særskilt bøtekaske på stedet. Personer bosatt i utlandet kan betale med kredittkort. Dersom motorvognfører, bosatt i utlandet, blir ilagt straff for overtredelse av vegtrafikkloven, kan politiet holde motorvognen tilbake, jfr. vegtrafikklovens § 36 b.

9. Registrering

Ved botelegging i ettertid, nyttes foreleggets første eller andre kopi, avhengig av språkform, som dokumentasjon for forelegget inntil originalen er returnert med siktedes vedtagelse. 1. eller 2. kopi av vedtatte forelegg arkiveres ved det enkelte politidistrikt som før, jfr. rundskriv G-62/89 og G-183/89. Når forelegget er vedtatt, sendes originalen på vanlig måte til Statens innkrevningsentral i Mo i Rana for registrering og betalingsoppfølging. (Jfr. ovennevnte rundskriv.)

10. Opptreden under boteleggelsen

Siktede skal på nøytral måte orienteres om adgangen til å få saken avgjort på stedet gjennom et forenklet forelegg, eventuelt også om saksbehandlingen såfremt han ikke ønsker å vedta slikt forelegg. Siktede oppfordres dernest til å bestemme seg for hvilke regler han vil ha saken behandlet etter.

All samtale mellom tjenestemannen og siktede bør foregå slik at den ikke kan overhøres av uvedkommende. Reglene her gjelder så langt de passer også for botelegging i ettertid. Orienteringen som nevnt i pkt. 6 h) sendes siktede.

11. Skjønnsmessig vurdering

Når tjenestemannen overveier å utferdige et forelegg, skal han ikke bare vurdere om vilkårene for dette er til stede, men også om det etter omstendighetene er rimelig og nødvendig med en straffereaksjon. Som et utgangspunkt bør man bare utferdige forelegg ved overtredelser av så vidt alvorlig art at man ellers ville inngitt anmeldelse. Politidirektoratets instruks inntatt i "Politiets trafikkjeneste" (GP-4027) tjener som retningslinjer for vurderingen.

Enhver med forenklet foreleggsmyndighet skal påse at han utviser et skjønn som er i samsvar med instruks og direktiver gitt ham av overordnet myndighet. Det er viktig at den enkelte tjenestemann utviser samme grad av strenghet som sine kolleger.

12. Rettsmidler

Et vedtatt forenklet forelegg kan angripes med de samme rettsmidler som et vedtatt ordinært forelegg.

13. Straffeutmålingen ved ordinære forelegg og dommer

Bøtesatsene gitt ved kongelig resolusjon, må anses som et straffeutmålingsdirektiv også ved utstedelse av ordinære forelegg, jfr. Riksadvokatens rundskriv av 30. januar 1984 og 8. oktober 1986 (Del II- nr. 2/1984 og nr. 2/1986).

Dette medfører at påtalemyndigheten ved vurderingen av hvor stor bot som skal ilegges, må ta utgangspunkt i den sats resolusjonen angir, og dernest foreta en justering med henblikk på eventuelle formildende eller skjerpende omstendigheter.

For dommen er resolusjonen ikke tvingende på samme måte. Likevel antar en at resolusjonens bøtesatser vil virke normgivende for dommerens straffeutmåling. Hvor dette unntaksvis ikke skjer, bør politimesteren overveie å påanke dommen på grunn av straffeutmålingen. Resolusjonens satser for subsidiær fengselsstraff bør ikke tillegges virkning utenfor området for forenklet forelegg.

14. Ikrafttredden

Denne instruks er av 1. september 2008 og erstatter tidligere instruks nr. 06 av 1. august 2001.

04.2 04.2 FORSKRIFT OM FORENKLET FORELEGG I VEGTRAFIKKSAKER

Hjemmel: Fastsatt ved Kronprinsreg.res. av 29. juni 1990 med hjemmel i vegtrafikkloven av 18. juni 1965 nr. 4 § 2 og § 31b . Fremmet av Samferdselsdepartementet.

Endringer: Endret ved forskrifter 17 sep 1993 nr. 856 , 5 sep 1997 1997 nr. 962, 6 mars 1998 nr. 182 , 26 nov 1999 nr. 1187 , 17 des 1999 nr. 1355 , 14 des 2001 nr. 1414 , 6 des 2002 nr. 1360 , 5 des 2003 nr. 1427 , 7 jan 2005 nr. 3 , 22 april 2005 nr. 348 , 4 mai 2007 nr. 479 , 11 juni 2010 nr. 801 , 20 mai 2011 nr. 509, 13 juni 2014 nr. 727, 25 sep 2015 nr. 1082.

§ 1. Trafikklovbrudd som kan bøtelegges ved forenklet forelegg

1. Overtredelse av vegtrafikkloven § 5, jf. trafikkskilt 362 og 366 og/ eller fartsgrense etter vegtrafikkloven § 6, samt overtredelse av forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg eller overtredelse av § 4 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel

-når fartsgrense på stedet er 60 km/ t eller lavere, og fartsoverskridelsen er,

a) til og med 5 km/ t	kr	600,-
b) til og med 10 km/ t	kr	1600,-
c) til og med 15 km/ t	kr	2900,-
d) til og med 20 km/ t	kr	4200,-
e) til og med 25 km/ t	kr	6500,-

-når fartsgrense på stedet er 70 km/ t eller høyere, og fartsoverskridelsen er,

j) til og med 5 km/ t	kr	600,-
k) til og med 10 km/ t	kr	1600,-
l) til og med 15 km/ t	kr	2600,-
m) til og med 20 km/ t	kr	3600,-
n) til og med 25 km/ t	kr	4900,-
o) til og med 30 km/ t	kr	6500,-
p) til og med 35 km/ t	kr	7800,-

-når fartsgrense på motorveg er 90 km/ t eller høyere, og fartsoverskridelsen er

q) 36 km/ t til og med 40 km/ t	kr	9000,-.
---------------------------------	----	---------

2.kjøring med motorvogn

a)i strid med trafikklyssignal med fast eller blinkende lys med rød farge, unntatt lys med rød farge på tolyssignal brukt ved bomstasjon, kai eller annet område, skilteforskriften § 23 og § 24

b)med for kort avstand til forankjørende, jf. trafikkreglene § 5 nr. 3.

kr 5 200,-

3.kjøring med motorvogn i strid med trafikkskiltene,

302 Innkjøring forbudt,
306.0, 306.1 og 306.3-5 Trafikkforbud,
330 Svingforbud,

332 Vendingsforbud,
402 Påbudt kjøreretning,
404 Påbudt kjørefelt,
406 Påbudt rundkjøring,
508 Kollektivfelt, trafikkreglene § 5 ,
509 Sambruksfelt, trafikkreglene § 5 ,
526 Envegskjøring,
548 Gågate

kr 4200,-

4.kjøring med motorvogn,

- a)i sperreområde begrenset av heltrukken gul linje eller parallelle gule sperrelinjer, skiltforskriftene § 22 trafikkskilt 1014 og § 21 nr. 4
- b)på fortau, sykkelfelt (skilt 521), gangveg (skilt 518), sykkelveg (skilt 520) og gang- og sykkelveg (skilt 522), trafikkreglene § 4
- c)i strid med bestemmelsene om feltvalg ved svinging, trafikkreglene § 6
- d)på eller over gul eller hvit sperrelinje og/ eller i sperreområde begrenset av heltrukken hvit linje, skiltforskriftens § 22 og § 21 nr. 4

kr 3 200,-

5.trafikkreglene § 12, ulovlig forbikjøring med motorvogn,

- a) til høyre
- b) like foran eller i vegkryss, eller hvor sikten er hindret ved bakketopp, kurve eller på annen måte
- c) foran gangfelt
- d) ved ikke å ha forvissnet seg om at

- 1) den forankjørende ikke har gitt tegn om forbikjøring, eller
- 2) ingen bakenforliggende har begynt å kjøre forbi ham

- e) i strid med trafikkskiltene

334 Forbikjøringsforbud
335 Forbikjøringsforbud for lastebil

kr 5200,-

6.fører av motorvogn som ikke har overholdt vikeplikt,

- a) i henhold til trafikkskilt 202 Vikeplikt og 204 Stopp,
- b) overfor trafikk fra høyre, trafikkreglene § 7 ,
- c) overfor gående i gangfelt, trafikkreglene § 9 ,
- d) ved utkjøring fra parkeringsplass, holdeplass, torg, eiendom, bensinstasjon, gågate, gatetun eller lignende område, trafikkreglene § 7 ,
- e) overfor gående eller syklende der det skal kjøres inn ved

svinging, trafikkreglene § 7 ,
f) i henhold til § 3 i forskrift om forbud mot bruk av
beltemotorsyssel (snøscooter) på offentlig veg eller § 3 i
forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke
åpen for alminnelig ferdsel kr 5200,-

7.kjøring med motorvogn,

a) uten å gi påbudt tegn, trafikkreglene § 14 og § 7 i forskrift
om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for
alminnelig ferdsel
b) uten å ha påbudt lys tent, trafikkreglene § 15 og § 6 i
forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke
åpen for alminnelig ferdsel
c) med lys som blir brukt på feilaktig måte, trafikkreglene § 15
og § 6 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på
veg ikke åpen for alminnelig ferdsel
d) uten å ha tilstrekkelig utsyn, forskrift om bruk av kjøretøy §
1-3
e) der det er feil ved nærlys, fjernlys eller kjørellys,
vegtrafikkloven § 23
f) med større antall personer på noen av sitteinnretningene,
eller på andre plasser enn kjøretøyet er registrert for, forskrift
om bruk av kjøretøy § 3-1 ,
g) der foreskrevne kjennemerker mangler, forskrift om bruk av
kjøretøy § 2-5 kr 2000,-

8.kjøring med motorsyssel (herunder moped) hvor det er foretatt endring som øker den
maksimale hastighet eller ytelse som motorsyssel er registrert for, vegtrafikkloven § 23 jf. §
13 kr 4200,-

9.vegtrafikkloven § 23, kjøring med kjøretøy,

a) under 3,5 tonn tillatt totalvekt der parkeringsbrems ikke
virker kr 2000,-
b) 3,5 tonn eller mer tillatt totalvekt der parkeringsbrems ikke
virker kr 4000,-

10.trafikkreglene § 4 , kjøring med motorvogn eller vogntog som ikke lovlig kan kjøre minst 40
km/ t eller med moped på motorveg eller motortrafikkveg kr 1300,-

11.kjøring med syssel,

a) uten å ha foreskrevne lykter montert eller tent,
trafikkreglene § 15 og forskrift om krav til syssel § 5
b) i strid med trafikksignallys med fast eller blinkende lys med
rød farge, skiltforskriften § 24
c) i strid med skilt

302 Innkjøring forbudt

0Endret ved forskrifter 5 sep 1997 nr. 962 (i kraft 1 nov 1997), 26 nov 1999 nr. 1187 (i kraft 1 jan 2000), 6 des 2002 nr. 1360 (i kraft 1 jan 2003), 5 des 2003 nr. 1427 (i kraft 1 jan 2004), 7 jan 2005 nr. 3 (i kraft 1 feb 2005), 11 juni 2010 nr. 801 (i kraft 1 juli 2010).

§ 4. Unntak.

Forenklet forelegg kan ikke utferdiges dersom,

1.siktede nekter å vedta forelegget.

2.det foreligger mistanke om flere straffbare overtredelser som ikke alle kan avgjøres ved forenklet forelegg.

3.overtredelsen framtrer som særlig graverende eller har fremkalt betydelig trafikkfare eller at forholdet av andre grunner vil føre til betydelig høyere straff ved vanlig straffeprosessuell forfølgning.

4.overtredelsen gir grunnlag for den prikkbelastning som resulterer i tap av føreretten, jf. forskrift av 19. september 2003 nr. 1164 om prikkbelastning § 4 .

0Endret ved forskrift 5 des 2003 nr. 1427 (i kraft 1 jan 2004).

§ 5. Formkrav.

Forenklet forelegg utferdiges på nærmere fastsatt blankett og undertegnes av politimann. Siktedes vedtagelse skjer ved hans underskrift. Er siktede under 18 år, må også eneverges eller begge vergers vedtakelse innhentes.

§ 6. Fører av sporvogn.

Forskriftene § 1 nr. 1, 2 og 7 b-c samt trafikkskiltene 202 Vikeplikt (§ 1 nr. 6) og 204 Stopp (§ 1 nr. 6) gjelder også for trafikk med sporvogn, og forenklet forelegg kan ilegges fører av sporvogn etter §§ 2 - 5 .

§ 7. Ikrafttredelse m.v.

Denne forskriften trer i kraft 1. september 1990. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift om forenklet forelegg fastsatt ved kgl.res. 29. august 1986 nr. 1731 med senere endringer.

Sist oppdatert 4. februar 2013

05

GEBYRORDNINGER

05.1 FORSKRIFT OM BRUK AV PERSONLIG VERNEUTSTYR UNDER KJØRING MED MOTORVOGN

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 21. september 1979 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 23a , § 31 og § 31a .

Tilføyd hjemmel: Delegeringsvedtak 13. juni 1975 nr. 4 .

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 17a (direktiv 91/671/EØF endret ved direktiv 2003/20/EF).

Endringer: Endret ved forskrifter 16 juli 1984 nr. 1469 , 22 okt 1986 nr. 2151 , 26 april 1988 nr. 311 , 18 juli 1989 nr. 654 , 28 jan 1993 nr. 51 , 17 sep 1993 nr. 857 , 23 juni 1994 nr. 647 , 19 des 2001 nr. 1506 , 8 okt 2004 nr. 1330 , 15 feb 2006 nr. 169 , 27 april 2006 nr. 448 , 15 sep 2008 nr. 1014 , 24 mai 2011 nr. 544 , 20 mai 2011 nr. 510 , 17 sep 2013 nr. 1103 , 4 des 2014 nr. 1504.

§ 1. Påbud om bruk av bilbelte og annet sikringsutstyr

Bilbelte og annet utstyr til sikring av personer skal brukes der det er montert.

I denne forskrift menes med bilbelte ethvert belte til sikring av sittende person i kjøretøy uansett i hvilken type kjøretøy beltet er montert. Unntatt fra dette er setebelter i traktor og anleggsmaskiner m.m. der krav til innmontering av setebelte og krav til bruk av setebelte reguleres av forskrift 26. juni 1998 nr. 608 om bruk av arbeidsutstyr.

For personbil (gruppe M1), varebil (gruppe N1) og lastebil (gruppe N2 og N3), jf. definisjoner i forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) § 2-2 og forskrift 5. juli 2012 nr. 817 om godkjenning av bil og tilhenger til bil § 4, gjelder:

- a) I bil med sitteplasser bak fremre seterad skal passasjer som sitter i sete bak fremre seterad, bruke sitteplass hvor bilbelte er montert dersom slik sitteplass er ledig.
- b) Der bilbelte er montert, skal barn lavere enn 150 cm bruke godkjent sikringsutstyr som er tilpasset barnet eller slikt utstyr i kombinasjon med ordinært bilbelte.
- c) Der det ikke finnes godkjent barnesikringsutstyr, kan barn under 150 cm og over 135 cm bruke ordinært bilbelte.
- d) Der bilbelte ikke er montert, skal barn yngre enn 3 år ikke transporteres, og barn som er 3 år eller eldre, men lavere enn 150 cm, skal ikke transporteres i fremre seterad.
- e) Barn skal ikke transporteres i bakovervendt sikringsutstyr med kollisjonspute foran uten at kollisjonsputen er deaktivert manuelt eller automatisk.
- f) Der barnesikringsutstyr brukes, skal utstyret være montert i overensstemmelse med tilhørende bruksanvisning og være godkjent i henhold til:

- 1. direktiv 77/541/EØF,
- 2. ECE-regulativ 44.03 eller
- 3. ECE-regulativ 129.

For buss, med unntak av buss gruppe M3 klasse I («bybuss»), jf. kjøretøyforskriften § 2-2 og § 8-1, gjelder:

- a) Bilbelte og annet utstyr til sikring av personer skal brukes av sittende.
- b) Barn yngre enn 3 år skal i buss bruke godkjent sikringsutstyr som er tilpasset barnet eller slikt utstyr i kombinasjon med ordinært bilbelte. Når slikt utstyr ikke er tilgjengelig, skal ordinært bilbelte brukes på egnet måte. Barn som er 3 år eller eldre skal bruke ordinært bilbelte på egnet måte.

c) Passasjerer skal informeres om plikten til å bruke bilbelter. Informasjonen skal gis når bussen er i bevegelse og på en eller flere av følgende måter:

1. av fører eller billettør,
2. ved hjelp av audiovisuelle midler,
3. ved hjelp av skilt med tekst eller piktogram som vist i annekset til direktiv 2003/20/EF, godt synlig plassert ved hvert sete.

Påbudet om bruk av bilbelte og annet sikringsutstyr gjelder likevel ikke:

- a) når kjøretøyet står stille,
- b) under rygging,
- c) under kjøring i garasje, på parkeringsplass, bensinstasjon, verkstedområde eller lignende avgrenset område,
- d) under kjøring i lav hastighet der vedkommende med korte mellomrom må forlate sin plass, så som under utdeling av post eller aviser, eller ved renovasjonsarbeid eller lignende,
- e) når vedkommende har med legeerklæring som fritar fra å bruke bilbelte,
- f) - - -
- g) for ledsager ved øvelseskjøring og førerprøve i klassene C, C1, D, D1, CE, C1E, DE og D1E der ledsager i bilbelte ikke rekker fram til rattet,
- h) sikringsutstyr til fastsetting av barnevogn.

Legeerklæring som nevnt i femte ledd bokstav e har gyldighet i EØS-området dersom den er utformet i samsvar med artikkel 5 i direktiv 91/671/EØF.

Endret ved forskrifter 23 juni 1994 nr. 647, 27 april 2006 nr. 448 (i kraft 9 mai 2006 og 1 jan 2008), 15 sep 2008 nr. 1014 (i kraft 1 nov 2008), 4 des 2014 nr. 1504.

§ 2. Påbud om bruk av styrthjelm.

Enhver skal bruke godkjent styrthjelm under kjøring med beltemotorsyssel, to- og trehjuls motorvogn (herunder firehjuls motorsyssel), sidevogn til tohjuls motorsyssel eller i slede til beltemotorsyssel.

Påbudet gjelder likevel ikke:

- a) når kjøretøyet står stille,
- b) under kjøring i garasje, på parkeringsplass, bensinstasjon, verkstedområde eller lignende avgrenset område,
- c) under kjøring med beltemotorsyssel i forbindelse med reindrift, skogbruk, vedlikehold og ettersyn av kraftgater/-linjer, eller for pasient og andre med transportbehov i forbindelse med rekvirert eller definert redningsoppdrag.
- d) under kjøring med tre- og firehjuls motorsyssel og tre- og firehjuls moped når disse har lukket karosseri og har montert bilbelte,
- e) under kjøring med firehjuls motorsyssel og firehjuls moped når disse har karosseri bestående av minst gulv, front, tak og bakvegg og kjører i lav hastighet der vedkommende med korte mellomrom må forlate sin plass, så som under utdeling av post eller aviser, eller ved renovasjonsarbeid eller lignende,

- f) under kjøring med beltemotorsykkkel/fire-/sekshjuls motorsykkkel i militære avdelinger når Forsvarets hjelm benyttes,
- g) når godkjent¹ og CE-merket² alpinhjelmer brukes under kjøring med beltemotorsykkkel eller i slede til beltemotorsykkkel.

Endret ved forskrifter 19 des 2001 nr. 1506 (i kraft 1 juli 2002), 8 okt 2004 nr. 1330, 15 feb 2006 nr. 169, 24 mai 2011 nr. 544 (i kraft 15 juni 2011), 17 sep 2013 nr. 1103.

1 Jf. ICS 13.340.20; 97.220.20, jf. NS-EN-1077.

2 Jf. forskrift 19. august 1994 nr. 819 om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr (PVU).

§ 3.Hvem som skal ilegges reaksjon etter disse forskrifter

Den som har fylt 15 år og som unnlater å bruke verneutstyr som er påbudt etter § 1 eller § 2, kan ilegges gebyr.

Fører av motorvogn er ansvarlig for at passasjerer under 15 år bruker påbudt verneutstyr, og kan straffeforfølges, jf. forskrift 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker, når slike passasjerer er usikret.

Endret ved forskrift 20 mai 2011 nr. 510 (i kraft 1 juli 2011).

§§ 4-9.(Opphevet ved forskrift 17 sep 1993 nr. 857.)

§ 10.Utfyllende bestemmelser.

Regionvegkontoret kan i enkelttilfelle gjøre unntak fra § 1 og/eller § 2 i forskriftene.

Direktoratet kan gi nærmere bestemmelser til gjennomføringen av disse forskrifter.

Endret ved forskrift 15 feb 2006 nr. 169.

§ 11.Ikrafttreden.

Disse forskrifter trer i kraft 1. oktober 1979.

Samtidig oppheves forskrifter fastsatt av Samferdselsdepartementet 14. februar 1977 om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn.

05.2 FORSKRIFT OM GEBYR FOR VISSE OVERTREDELSE AV VEGTRAFIKKLOVGIVNINGEN

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 17. september 1993 med hjemmel i vegtrafikkloven 18. juni 1965 nr. 4 § 31, § 31a og § 31b og lov av 10. februar 1967 om offentlighet i forvaltningen (forvaltningsloven) § 28 tredje ledd. Fremmet av Samferdselsdepartementet.

Endringer: Endret ved forskrifter 26 nov 1999 nr. 1188, 13 des 2002 nr. 1603, 28 feb 2003 nr. 238, 14 sep 2007 nr. 1057, 28 nov 2008 nr. 1269, 12 juni 2009 nr. 653, 20 mai 2011 nr. 509, 7 des 2012 nr. 1161, 24 mai 2013 nr. 520, 25 okt 2013 nr. 1265, 1 nov 2013 nr. 1283.

§ 1. Den som har fylt 15 år kan av politiet eller regionvegkontoret ilegges gebyr for følgende overtredelser:

- a) unnlatt å ha med seg førerkort eller mopedførerbevis
- b) unnlatt å ha med vognkort under kjøringen
- c) kjørt uten hastighetsmåler eller med hastighetsmåler som ikke virker
- d) unnlatt å ha med seg varseltrekant
- e) kjørt ulovlig med piggdekk eller kjettinger, eller uten å medbringe kjettinger
- f) kjørt med dekk med mønsterdybde under lovlig minimum, eller uten vinterdekk i perioden der vinterdekk særskilt er påbudt
- g) kjørt med signalhorn som gir lyd med varierende tonehøyde eller styrke
- h) unnlatt bruk av påbudt verneutstyr (hjelm, bilbelte), jf forskrift 21. september 1979 nr. 7 om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn
- i) kjørt i strid med forbud mot bruk av motorvogn, fastsatt i midlertidig vedtak eller forskrift om trafikkregulerende tiltak gitt med hjemmel i vegtrafikkloven § 7 annet ledd som følge av overskridelse eller fare for overskridelse av grenseverdiene i forurensningsforskriften kapittel 7
- j) unnlatt å ha med seg bevis for yrkessjåførkompetanse under kjøring.

Endret ved forskrifter 28 feb 2003 nr. 238, 28 nov 2008 nr. 1269, 20 mai 2011 nr. 509 (i kraft 1 juli 2011), 7 des 2012 nr. 1161, 1 nov 2013 nr. 1283.

§ 2. Gebyret er kr 500,- for alle overtredelser med unntak av § 1 e) hvor gebyret er kr 1000,-, § 1 f) hvor gebyret er kr 750,- og § 1 h) og i) hvor gebyret er kr 1 500,-. Det ilegges ett gebyr for hver overtredelse.

Ulovlig kjøring med piggdekk eller kjettinger regnes som én overtredelse, jf. § 1 e). Motsatt gis det ett gebyr for hvert dekk med ulovlig mønsterdybde, eller manglende vinterdekk, jf. § 1 f).

Endret ved forskrifter 26 nov 1999 nr. 1188 (i kraft 1 jan 2000), 12 juni 2009 nr. 653 (i kraft 1 juli 2009), 20 mai 2011 nr. 509 (i kraft 1 juli 2011), 7 des 2012 nr. 1161, 24 mai 2013 nr. 520 (i kraft 1 okt 2013), 25 okt 2013 nr. 1265.

§ 3. Gebyr ilegges den som har overtrådt bestemmelsen. Foreligger det flere overtredelser som alle kan avgjøres ved gebyr, kan flere gebyr føres på samme gebyrblankett.

Er gebyret ikke betalt innen tre uker etter illeggelsen, forhøyes det med femti prosent. Dette gjelder selv om gebyret er påklaget. Gebyret tilfaller staten.

Gebyr kan ilegges på stedet. Er overtrederen mindreårig, varsles dennes verge(r) om illeggelsen. Dersom verge ikke er tilstede ved gebyrileggelsen er det tilstrekkelig at politiet/regionvegkontoret leverer til den mindreårige en illeggelsesblankett påtrykt varsel til verge.

Er gebyret ikke betalt senest tre uker etter illeggelsen, kan gebyr og tilleggsgebyr inndrives fjorten dager etter at varsel om inndriving er kommet fram til den skyldige, jf.

vegtrafikkloven § 38. Gebyret kan også inndrives hos eieren av kjøretøyet etter samme prinsipper.

Endret ved forskrift 28 feb 2003 nr. 238.

§ 4. Gebyr etter § 1 ilegges likevel ikke dersom overtredelsen framstår som særlig graverende eller særlig trafikkarfarlig, eller dersom forholdet av andre grunner bør følges opp ved vanlig straffeprosessuell forfølgning. Ved bruksforbud eller førerkortbeslag skal forholdet normalt anmeldes.

Endret ved forskrift 20 mai 2011 nr. 509 (i kraft 1 juli 2011).

§ 5. Klage over ilagt gebyr må fremmes innen tre uker regnet fra det tidspunkt da gebyret er blitt ilagt. Ved beregning av fristen gjelder forvaltningsloven § 29 fjerde ledd og § 30.

Mindreårige som ikke har fylt 16 år, kan klage over illeggelsen når verge samtykker.

Tingretten er klageinstans, men klagen skal framsettes for politiet/regionvegkontoret i det distrikt der gebyret er ilagt. Dersom det er hensiktsmessig kan klagen framsettes i et annet distrikt. I klagen skal oppgis de grunner klagen støtter seg til og eventuelle bevis. Forøvrig gjelder forvaltningsloven § 32. Klage over ilagt gebyr hindrer ikke forhøyelse av gebyret etter § 3 annet ledd. Inndriving av gebyret overstemmende med § 3 siste ledd kan skje selv om det er klaget, med mindre namsmyndighetene bestemmer noe annet.

Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1603 (i kraft 1 jan 2003), 28 feb 2003 nr. 238.

§ 6. Klagebehandlingen forberedes av politiet/regionvegkontoret i det distrikt der overtredelsen fant sted. Forberedelsen av klagebehandlingen kan overføres til et annet distrikt dersom dette anses påkrevd for å få saken tilstrekkelig opplyst eller det vil være forbundet med uforholdsmessig ulempe at forberedelsen skjer ved gjerningsstedets politikammer/regionvegkontor.

Endret ved forskrift 28 feb 2003 nr. 238.

§ 7. Gebyr eller forhøyelse av gebyr kan frafalles av politiet/regionvegkontoret. Søknad om frafallelse kan framsettes sammen med, eller uavhengig av, klage til tingretten over illeggelse av gebyr. I forbindelse med klage til tingretten skal spørsmålet om frafall av gebyr vurderes. For avgjørelse av en søknad som nevnt i første ledd gjelder forvaltningslovens regler.

Avgjørelsen kan ikke påklages.

Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1603 (i kraft 1 jan 2003), 28 feb 2003 nr. 238.

§ 8. Politiet/regionvegkontoret sender klagen til tingretten på det sted der den betalingspliktige bor eller oppholder seg, der overtredelsen fant sted eller der opplysninger i saken for øvrig lettest kan skaffes til veie.

Den tingrett som har fått saken oversendt behandler saken, med mindre dommeren av særlige grunner finner det nødvendig å henvise den til behandling ved annen tingrett hvor det er verneting for saken.

Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1603 (i kraft 1 jan 2003), 28 feb 2003 nr. 238.

§ 9. Ved tingrettens behandling av klagen innkalles klageren til rettsmøte ved forkynning av stevning. Forkynnelse må foretas overfor verge hvis klageren er mindreårig. Klage kan likevel avgjøres uten at det holdes rettsmøte, så langt retten finner det ubetenkelig. Det er ikke nødvendig å innkalle klageren til rettsmøte hvor det bare avsies kjennelse. Dersom klageren eller vitner innkalles til rettsmøte, skal også politiet/regionvegkontoret varsles. Retten kan innhente de bevis den anser hensiktsmessig. Den kan gi politiet/regionvegkontoret pålegg og begjære rettergangsskritt foretatt ved andre retter. Under rettsmøte til behandling av klagen plikter en hver å møte og forklare seg som vitne i tingretten og framlegge dokumenter etter de regler som gjelder for hovedforhandlingen i straffesaker ved tingrett. Protokollasjon foretas etter reglene for hovedforhandling.

Uteblir klageren uten at det er opplyst eller sannsynlig at han har gyldig fravær, kan klagen avgjøres på grunnlag av sakens øvrige opplysninger.

Er det begjært oppfriskning for oversitting av klagefristen, jf. vegtrafikkloven § 31a fjerde ledd annet punktum, kan tingretten ved behandling av begjæringen samtidig avgjøre selve saken.

For øvrige gjelder straffeprosesslovens regler, herunder reglene i kap. 30 om saksomkostninger så langt de passer, jf også vegtrafikkloven § 31 a fjerde ledd. Reglene i straffeprosessloven kap. 9 om offentlig forsvarer gjelder ikke. Forkynning i klagesaker kan foretas av en polititjenestemann.

Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1603 (i kraft 1 jan 2003), 28 feb 2003 nr. 238, 14 sep 2007 nr. 1057 (i kraft 1 jan 2008).

§ 10. Denne forskrift trer i kraft 1. januar 1994.

05.3 FORSKRIFT OM OFFENTLIG PARKERINGSREGULERING OG PARKERINGSGEBYR

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. av 1. oktober 1993 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 4, § 5, § 8, § 31, § 31a, § 37, § 43 og lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28 tredje ledd. Fremmet av Samferdselsdepartementet.

Endringer: Endret ved forskrifter 3 des 1993 nr. 1083, 19 jan 1999 nr. 139, 13 des 2002 nr. 1642, 20 feb 2003 nr. 213, 20 juni 2003 nr. 725, 7 okt 2005 nr. 1220, 31 aug 2007 nr. 1021, 24 mai 2011 nr. 542, 25 sep 2015 nr. 1084.

I. Innledning

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for stans og parkering av motorvogn eller tilhenger til motorvogn, på veg åpen for alminnelig ferdsel, jf trafikkreglene § 1.

II. Avgiftparkering

§ 2. Innføring av avgiftparkering

En kommune kan, etter å ha hørt politiet, vedta at det på bestemte steder i kommunen bare skal være tillatt å parkere mot betaling. Innføring av avgiftparkering forutsetter at kommunen i samsvar med reglene i § 18 har overtatt håndhevingen av ordningen med gebyr etter § 14.

Kommunal avgiftparkering på riksveg eller fylkesveg krever samtykke fra regionvegkontoret. Kommunal avgiftparkering på privat veg forutsetter samtykke fra eier av vegen.

Forskriften begrenser ikke grunneiers rett til utleie av grunn til parkering på privatrettslig grunnlag.

0Endret ved forskrift 20 feb 2003 nr. 213.

§ 3. Administrasjon

Når avgiftparkering er innført, fastsetter kommunen avgiftssatsene. Kommunen er ansvarlig for kunngjøring, og innkjøp og vedlikehold av utstyr, samt rettledning, tilsyn og klagebehandling, jf § 19.

Ansaret kan overføres til et eget parkeringsselskap, dersom dette eies helt av kommuner.

§ 4. Innkreving av avgift

Parkeringsavgift kreves inn ved bruk av parkometer eller parkeringsautomat. I tillegg kan kommunen innføre alternative betalingsordninger som bruk av parkeringskort, brikke o.l. Avgiften kan også innkreves i forbindelse med betaling for andre statlige eller kommunale tjenester.

Gis parkeringstillatelse med hjemmel i §§ 5 til 7, kan parkeringsavgiften innkreves i forbindelse med utstedelsen av tillatelsen.

III. Tillatelse til særskilt parkering

§ 5. Reservert parkering

Kommunen kan utstede tillatelse til parkering på parkeringsplass for bestemte kjøretøy, kjøretøygrupper eller personer med behov for særskilt parkeringsadgang, jf bl.a. forskrift om

parkering for bevegelseshemmede. Skiltmyndigheten avgjør i hvilken grad slike parkeringsplasser skal opprettes.

§ 6. Unntak fra maksimaltid

Kommunen kan gi bruker med særskilt behov tillatelse til å parkere kjøretøy ut over eventuell maksimaltid på steder regulert for parkering med skiltene 552 « Parkering » eller 376 « Parkeringssone ».

0Endret ved forskrift 7 okt 2005 nr. 1220 .

§ 7. Boligsoneparkering

Kommunen kan i nærmere avgrensede områder etter behovsprøving reservere parkering for personer bosatt i området eller for andre med særlig behov for slik parkering.

§ 8. Utstedelse av særskilt parkeringstillatelse

Tillatelse etter §§ 5 til 7 utstedes for det tidsrom kommunen mener det er behov for. Når tillatelsen løper ut, skal kommunen foreta en ny behovsvurdering.

Tillatelsen skal inneholde navnet på kommunen, og kjøretøyets kjennemerke eller navnet på person eller næringsbedrift som tillatelsen gjelder for.

Ved misbruk, endrede forutsetninger, omdisponering av areal e.l. kan kommunen trekke tillatelsen tilbake.

Den som har særskilt parkeringstillatelse, har plikt til å underrette kommunen om endrede forhold som kan ha betydning for tillatelsen.

Avslag på søknad om særskilt parkeringstillatelse kan påklages til kommunestyret eller en særskilt klagenemnd oppnevnt av kommunestyret. Vegdirektoratet er likevel klageinstans når vedtak om avslag er truffet i kommunestyret.

§ 8a. Avgiftsfri parkering for elektrisk og hydrogendrevet motorvogn

Elektrisk og hydrogendrevet motorvogn kan, på plass der det er innført avgiftsparkering etter § 2, parkeres uten at det betales avgift.

På plasser med tidsbegrensning, må urskive brukes for å dokumentere at parkering skjer i henhold til tidsbegrensningen.

0Tilføyd ved forskrift 19 jan 1999 nr. 139 , endret ved forskrift 24 mai 2011 nr. 542 (i kraft 15 juni 2011).

IV. Førerens plikter

§ 9. Plassering av kjøretøy

Kjøretøyet skal plasseres som anvist ved skilt eller oppmerking, og innenfor oppmerket felt der dette finnes. Kjøretøyet skal plasseres i feltets lengderetning. Elektrisk og hydrogendrevet motorvogn kan likevel parkere på tvers av feltets lengderetning dersom alle hjulene er innenfor feltet og overhenget ut over feltet ikke overstiger 40 centimeter på hver side. På disse vilkår kan flere slike motorvogner parkere i samme felt.

Ved parkering langs fortauskant, eller ved skrå- eller tverrparkering der det er oppsatt parkometer, skal kjøretøyet plasseres inntil det parkometer som er bestemt for vedkommende felt. Dersom det er to parkometer på samme stolpe, gjelder stolpen som skille mellom parkeringsfeltene.

0Endret ved forskrift 24 mai 2011 nr. 542 (i kraft 15 juni 2011).

§ 10. Betaling

Betaling skal skje umiddelbart etter at kjøretøyet er stilt på plass. Eventuell kvittering for betalt avgift skal, om ikke annet framgår av kvitteringen, plasseres godt synlig bak frontruten. Har kjøretøyet ikke frontrute plasseres kvitteringen på et annet godt synlig sted. Det samme gjelder tillatelse som nevnt i § 8 .

§ 11. Parkeringstid

Dersom det på plass med tidsbegrenset parkering er innført påbud om bruk av parkeringsskive, skal fører umiddelbart etter at kjøretøyet er stilt på plass stille viseren på parkeringsskiven på det tidspunkt kjøretøyet ble stilt på plass. Gjelder det ikke tidsbegrenset parkering på det tidspunkt kjøretøyet stilles på plass, stilles viseren på parkeringsskiven på det tidspunkt det igjen innføres tidsbegrenset parkering.

Senest når parkeringstiden løper ut, må plassen frigis ved at kjøretøyet fjernes. Er parkeringsplassen avgiftsbelagt kan forlengelse av parkeringstiden skje før den har løpt ut, men samlet parkeringstid må likevel ikke overstige en eventuell maksimal parkeringstid på stedet.

0Endret ved forskrift 7 okt 2005 nr. 1220 .

§ 12. Undersøkelsesplikt

Senest 24 timer etter at parkeringsregulerende skilt er oppsatt, må fører/ eier av kjøretøyet rette seg etter de nye bestemmelsene.

V. Tilleggsavgift og gebyr

§ 13. Tilleggsavgift

På steder der avgiftsparkering er innført, jfr § 2, kan tilleggsavgift ilegges ved overtredelse av §§ 9 til 12.

Er kvitteringen ikke plassert godt synlig, eller er det oppgitt feil tid ved parkering i område eller på plasser der det er bestemt at fører av kjøretøyet selv skal oppgi tid for parkering ved gjennomhulling eller merking av kvittering eller lignende, kan det også ilegges tilleggsavgift. Det kan bare ilegges en tilleggsavgift for samme overtredelse, uten hensyn til hvor lenge kjøretøyet har stått parkert eller om flere bestemmelser er overtrådt.

Tilleggsavgiften er kr 300,-.

§ 14. Gebyr

Gebyr kan ilegges ved stans eller parkering i strid med vegtrafikkloven § 3 og § 17, trafikkreglene § 17 , skiltforskriften, denne forskrift og bestemmelser gitt i medhold av vegtrafikkloven § 4 og § 9.

Gebyr skal ikke ilegges hvis det kan ilegges tilleggsavgift etter § 13.

Gebyr ilegges heller ikke dersom stansen eller parkeringen har voldt eller kunne ha voldt alvorlig trafikkhindring eller fare for person eller gods. I slikt tilfelle er overtredelsen straffbar etter vegtrafikkloven § 31.

Det kan bare ilegges et gebyr for samme parkering, uten hensyn til om flere bestemmelser er overtrådt.

Gebyret er kr 500,-.

0Endret ved forskrift 20 juni 2003 nr. 725 .

VI. Betaling og inndriving

§ 15. Ansvar for betaling, forhøyet gebyr/ tilleggsavgift

Tilleggsavgift og gebyr, jf §§ 13 og 14, blir ilagt fører av kjøretøy på stedet. Dersom føreren av kjøretøyet er en annen enn den som var registrert som eier ved overtredelsen, er de solidarisk ansvarlig for betalingen, med mindre kjøretøyet var tatt fra eieren ved et lovbrudd med en strafferamme på mer enn ett år.

Blanketten for tilleggsavgift eller gebyr skal normalt festes på kjøretøyet sammen med innbetalingskort, eller leveres føreren. I særlige tilfeller kan den likevel sendes fører eller eier i posten.

Er tilleggsavgiften eller gebyret ikke betalt innen tre uker etter at det er ilagt, forhøyes tilleggsavgiften/ gebyret med 50%. Dette gjelder selv om tilleggsavgiften/ gebyret er påklaget.

Betalingsplikten gjelder selv om det klages på ileggelsen.

§ 16. Inndriving

Er tilleggsavgift eller gebyr ikke betalt innen 3 uker etter ileggelsen, kan tilleggsavgift/ forhøyet tilleggsavgift eller gebyr/ forhøyet gebyr inndrives i overensstemmelse med vegtrafikkloven § 38, men tidligst 14 dager etter at varsel om inndriving er sendt eieren av kjøretøyet. Skyldneren har ikke erstatningsplikt for kostnader ved utenrettslig inndriving.

VII. Håndheving

§ 17. Politiets håndheving

Politiet legger gebyr etter § 14.

§ 18. Kommunal håndheving

Vegdirektoratet kan, etter søknad fra en kommune, tildele kommunen myndighet til å legge gebyr etter § 14, jf vegtrafikkloven § 31 a. Uttalelse fra vedkommende politimester skal følge søknaden.

Myndighet etter første ledd skal omfatte hele kommunen, og alle typer stans- og parkeringsovertredelser som kan medføre gebyr.

I kommune med håndhevingsmyndighet tilfaller gebyrinntekten kommunen. Ved overtredelser håndhevet av politiet ved bruk av gebyrblanketter fra Statens Innkrevingsssentral, tilfaller gebyrinntekten likevel staten. Kommuner med håndhevingsmyndighet er ansvarlig for all klagebehandling med hjemmel i § 19. Politiet behandler likevel klager på gebyr ilagt ved bruk av blankett fra Statens Innkrevingsssentral. Kommunen håndhever avgiftsparkeringsordningen og inntektene tilfaller kommunen.

Kommunal håndheving skal utføres av personell ansatt i kommunen, eller parkeringsselskap som nevnt i § 3 annet ledd. Personellet må ha fått tilfredsstillende opplæring og skal være uniformert. Dersom føreren krever det, må vedkommende legitimere seg, eventuelt med et tjenestenummer.

Flere kommuner kan gå sammen om felles administrasjon og håndheving.

VIII. Klage over gebyr og tilleggsavgift

§ 19. Klage

Ilagt gebyr eller tilleggsavgift kan påklages innen tre uker etter ileggelsen. For beregning av fristen for øvrig gjelder reglene i forvaltningsloven § 29 og § 30. Klagen utformes i samsvar med forvaltningsloven § 32.

Klagen skal sendes kommunen der gebyret eller tilleggsavgiften er ilagt. Der det ikke er kommunal håndheving, eller gebyr er ilagt ved bruk av blanketter fra Statens Innkrevingsentral skal klagen sendes politiet på stedet.

Kommunen/ politiet behandler klagen, og gir skriftlig begrunnelse dersom klageren ikke får medhold. Dersom særlige grunner tilsier det kan kommunen/ politiet ettergi ilagt gebyr eller tilleggsavgift.

Klage på ilagt gebyr eller ilagt tilleggsavgift som ikke gis medhold, kan innen tre uker etter at klageren er underrettet om resultatet kreves forelagt tingretten. Krav om foreleggelse for tingretten sendes gjennom kommunen eller politiet, jf. annet ledd.

0Endret ved forskrift 13 des 2002 nr. 1642 (i kraft 1 jan 2003).

§ 20. Behandling i tingrett av klage på gebyr

Tingretten på stedet der gebyret er ilagt, behandler klagen, med mindre retten av særlige grunner mener klagen bør behandles av en annen tingrett.

Klageren skal innkalles til rettsmøte ved stevning. Klagen kan likevel avgjøres uten slikt rettsmøte, dersom retten finner det ubetenkelig.

Klageren trenger heller ikke kalles inn når det bare skal avsies kjennelse. Dersom klageren eller vitne blir innkalt til rettsmøte, skal også kommunen eller eventuelt politiet varsles.

Når det er bedt om oppfriskning for oversittelse av klagefristen i sak som skal behandles av tingretten, kan tingretten samtidig avgjøre selve saken.

Ellers gjelder reglene i straffeprosessloven, herunder reglene i kap. 30 om saksomkostninger så langt de passer, jf også vegtrafikkloven § 31 a fjerde ledd. Reglene i straffeprosessloven kap. 9 om offentlig forsvarer gjelder ikke. Forkynnelse i klagesaker kan utføres av en polititjenestemann.

0Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1642 (i kraft 1 jan 2003), 31 aug 2007 nr. 1021 (i kraft 1 jan 2008).

§ 20a. Behandling i tingrett av klage på tilleggsavgift

Ved behandling i tingrett av klage på ilagt tilleggsavgift gjelder reglene i tvisteloven og lov om rettsgebyr så langt de passer.

0Tilføyd ved forskrift 13 des 2002 nr. 1642 (i kraft 1 jan 2003), endret ved forskrift 31 aug 2007 nr. 1021 (i kraft 1 jan 2008).

IX. Ulike bestemmelser

§ 21. Fjerning av kjøretøy

Vegdirektoratet kan etter søknad fra den enkelte kommune tildele kommunen myndighet til å fjerne eller forvare kjøretøy, jf vegtrafikkloven § 37 annet ledd. Uttalelse fra vedkommende politimester må være vedlagt søknaden.

Hvis det er ilagt gebyr eller tilleggsavgift, skal klage som bare gjelder fjerning av kjøretøyet, behandles etter klagereglene for gebyr i §§ 19 og 20 .

§ 22. Endringsfullmakt og instruksjonsmyndighet m.m.

Samferdselsdepartementet kan gjøre endringer i forskriften.

Vegdirektoratet kan gi nærmere bestemmelser til utfylling og gjennomføring av disse forskrifter.

§ 23. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Denne forskriften gjelder fra 1. januar 1994.

Samtidig blir følgende forskrifter opphevet:

- Forskrift om gebyr for visse parkeringsovertredelser m.v. fastsatt ved kgl.res. av 16. mars 1973.
- Forskrift om parkeringsgebyrets størrelse m.v. fastsatt av Samferdselsdepartementet 22. oktober 1986 nr. 2152 .
- Forskrift om avgiftsparkering fastsatt av Samferdselsdepartementet 28. mars 1967.
- Midlertidig forskrift om parkeringsregulering i Oslo fastsatt av Samferdselsdepartementet 8. august 1989 nr. 778 .
- Parkeringsbestemmelser for Stavanger fastsatt av Stavanger politikammer 30. januar 1960 og opprettholdt ved vegtrafikkloven § 44 annet ledd.
- Parkeringsbestemmelser for Drammen fastsatt av Samferdselsdepartementet 5. oktober 1961 og opprettholdt ved vegtrafikkloven § 44 annet ledd.
- Parkeringsbestemmelser for Harstad fastsatt av Senja politikammer 14. mai 1963 og opprettholdt ved vegtrafikkloven § 44 annet ledd.

Kommune som ved denne forskrifts ikrafttredelse bare har betalingsordning basert på parkeringskort, brikke o.l., må innen 1. januar 1995 i tillegg innføre betalingsordning med parkometer eller parkeringsautomat, jf § 4. Departementet kan etter særskilt søknad forlenge fristen.

Kommune som har innført avgiftsparkering, må innen 1. januar 1995 ha søkt om myndighet til å håndheve parkeringsbestemmelsene, jf §§ 2 og 18.

Gebyr og tilleggsavgift ilagt før denne forskrifts ikrafttredelse behandles etter gjeldende regler på ileggelsestidspunktet.

Innføring av avgiftsparkering og overtakelse av håndheving av parkeringsbestemmelsene gjort før denne forskrifts ikrafttredelse skal fortsatt gjelde. Håndheving skal skje etter nye regler.

Kommunen har adgang til å bruke blanketter og satser tilknyttet de gamle forskriftene, inntil 1/2 år etter at denne forskrift er trådt i kraft.

05.4 FORSKRIFT OM GEBYR FOR BRUK AV PIGGDEKK OG TILLEGGSGEBYR

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 7. mai 1999 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 31 og § 31a og lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28 tredje ledd. Fremmet av Samferdselsdepartementet.

Endringer: Endret ved forskrifter 11 mai 1999 nr. 438 (ikrafttredelse), 23 aug 2000 nr. 878, 13 des 2002 nr. 1642, 20 feb 2003 nr. 214, 19 juli 2005 nr. 831, 31 aug 2007 nr. 1021 , 25 sep 2015 nr. 1085.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder bruk av bil jf. forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 (kjøretøyforskriften) § 2-2 med piggdekk i nærmere fastsatt område (gebyrsone) jf. § 3, på veg skiltet med offentlig trafikkskilt.

Denne forskrift gjelder ikke bruk av følgende biler:

1. Bil som i følge opplysninger i vognkortet er godkjent som utrykningskjøretøy.
2. Annen bil i politiets tjeneste.
3. Bil hvor fører eller passasjer medbringer parkeringsbevis for forflytningshemmede, jf. forskrift 15. mars 1994 nr. 222 om parkering for forflytningshemmede. Ved parkering skal parkeringsbevis alltid være plassert godt synlig bak frontruten.
4. Bil som har montert synlig innretning slik som plog, strøredskap e.l., og er under oppdrag i forbindelse med brøyting, salting eller strøing.
5. Bil med kjennemerke med gule tegn på blå bunn.

0 Endret ved forskrift 23 august 2000 nr. 878.

§ 2. Innføring av piggdekkgebyr

En kommune kan ved forskrift innføre gebyr for bruk av piggdekk i nærmere fastsatt gebyrsone, dersom omfang og utbredelse av miljøproblemer knyttet til piggdekkbruk krever det.

Vedtak om innføring av piggdekkgebyr i kommunene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger krever samtykke fra Vegdirektoratet.

Vedtak om innføring av gebyr for andre kommuner enn de som nevnt i annet ledd, krever samtykke fra Samferdselsdepartementet.

I særlige tilfelle kan Samferdselsdepartementet pålegge en kommune å gjennomføre ordning som nevnt i denne forskrift.

Med gebyr forstås den pris en eier eller fører av en bil må betale for å lovlig kunne benytte piggdekk, jf. forskriften § 4.

§ 3. Gebyrsonestørrelse

En kommune fastsetter størrelsen på gebyrsonen. Sonegrensen kan begrenses til en del av kommunen.

Flere nærliggende kommuner kan ved felles forskrift fastsette en felles gebyrsone, dersom miljøkrav jf. § 2 og administrative hensyn tilsier dette. Disse kommuner avtaler hvordan inntekter og kostnader ved ordningen skal fordeles.

§ 4. Gebyrets størrelse

Gebyret fastsettes til kr 1200 pr. sesong, kr 400 pr. måned og kr 30 pr. dag. Betalt gebyr i en gebyrsone, er gyldig betaling i andre gebyrsoner.

For bil med tillatt totalvekt 3500 kg eller mer skal gebyrsatsene i første ledd doubles.

0 Endret ved forskrift 19 juli 2005 nr. 831 (i kraft 15 aug 2005).

§ 5. Betaling av gebyr

Kommunen er ansvarlig for informasjon om, tilretteleggelse og gjennomføring av et forsvarlig salgssystem for betaling av gebyr for bruk av piggdekk med varighet for en piggdekkssesong, en kalendermåned eller ett døgn.inntektene fra gebyrordningen tilfaller kommunen.

Betaling for sesong eller måned har gyldighet for inneværende vintersesong henholdsvis inneværende kalendermåned, på de dager piggdekk lovlig kan benyttes, jf. forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 1-4 nr. 3. Betaling av dagskort har tilsvarende gyldighet 24 timer fra påført tidspunkt, eventuelt 48 eller 72 timer, eller om det fremkommer av dagskortet ett eller flere døgn.

Betalt gebyr er kun gyldig for én bil.

Betalt gebyr for sesong med gyldighet ett år fra betalingsdato er gyldig inntil det utløper.

0 Endret ved forskrift 19 juli 2005 nr. 831 (i kraft 15 aug 2005).

§ 6. Kontroll av gebyr

Utstedes oblat for betaling av piggdekkgebyr skal dette være påført bilens kjennemerke og gyldighetsperiode før piggdekk kan tas i bruk. For dagskort som er utstedt av betalingsautomat eller tilsvarende betalingssystemer er det ikke krav om å påføre bilens kjennemerke. For at kontroll enkelt skal la seg gjennomføre, må utstedt oblat være plassert godt synlig bak frontruten. Dersom det ikke utstedes oblat for gyldig betaling av piggdekkgebyr må enhver som lovlig vil benytte piggdekk følge de anvisninger som da gjelder for kontroll med betaling av piggdekkgebyr.

0 Endret ved forskrift 19 juli 2005 nr. 831 (i kraft 15 aug 2005).

§ 7. Tilleggsgebyr

I områder der gebyr for bruk av piggdekk er innført, jf. § 2, kan tilleggsgebyr ilegges hvis gyldig betaling ikke foreligger eller dersom utstedt oblat ikke er utfylt og plassert som beskrevet i § 6 første og annet punktum. Tilsvarende kan det ilegges tilleggsgebyr dersom anvisninger for gyldig betaling av piggdekkgebyr som nevnt i § 6 tredje punktum ikke er fulgt.

Tilleggsgebyret er kr 750.

0 Endret ved forskrift 19 juli 2005 nr. 831 (i kraft 15 aug 2005).

§ 8. Ansvar for betaling, forhøyet tilleggsgebyr

Tilleggsgebyr blir ilagt fører av kjøretøyet på stedet. Dersom føreren av kjøretøyet er en annen enn den som var registrert som eier ved overtredelsen, er de solidarisk ansvarlige, med mindre kjøretøyet var fravendt eieren ved et lovbrudd med en strafferamme på mer enn ett år.

Blanketten for tilleggsgebyr skal festes på kjøretøyet sammen med innbetalingskort, eller leveres føreren. I særlige tilfeller kan den likevel sendes fører eller eier i posten.

Er tilleggsgebyret ikke betalt innen tre uker etter at det er ilagt, forhøyes det med 50 prosent. Dette gjelder selv om tilleggsgebyret er påklaget.

Betalingsplikt gjelder selv om det klages på illeggelsen.

Tilleggsgebyr/forhøyet tilleggsgebyr tilfaller kommunen dersom overtredelse er håndhevet av kommune som er tildelt myndighet etter § 10 annet ledd, og staten dersom overtredelse er håndhevet av politi/regionvegkontor, jf. § 10 første ledd.

0 Endret ved forskrift 20 feb 2003 nr. 214.

§ 9. Inndriving av gebyr/tilleggsgebyr

Er tilleggsgebyr ikke betalt innen tre uker etter illeggelsen, kan tilleggsgebyr og forhøyet tilleggsgebyr inndrives i overensstemmelse med vegtrafikkloven § 38, men tidligst fjorten dager etter at varsel om inndriving er kommet fram til den skyldige. Gebyret kan også inndrives hos eieren av kjøretøyet etter samme prinsipper. Skyldneren har ikke erstatningsplikt for kostnader ved utenrettslig inndriving.

§ 10. Håndheving

Politi og regionvegkontor kan illegge tilleggsgebyr, jf. § 7.

En kommune kan etter å ha søkt Vegdirektoratet tildeles myndighet til å illegge tilleggsgebyr, jf. vegtrafikkloven § 31 a. Uttalelse fra vedkommende politimester skal følge søknaden. Kommunal håndheving skal utføres av den etat som håndhever parkeringsreglene, jf. forskrift 1. oktober 1993 nr. 921 om offentlig parkeringsregulering mv. § 18. Personell skal være uniformert, og må ha fått tilfredsstillende opplæring. Dersom føreren krever det må personell legitimere seg, eventuelt med et tjenestenummer.

Dersom flere kommuner omfattes av en gebyrsone, kan disse gå sammen om felles administrasjon og håndheving.

0 Endret ved forskrift 20 feb 2003 nr. 214.

§ 11. Klage

Ilagt tilleggsgebyr kan påklages innen tre uker etter ileggelsen. For beregning av fristen gjelder reglene i forvaltningsloven § 29 og § 30. Klagen utformes i samsvar med forvaltningsloven § 32.

Klagen fremsettes for politi eller regionvegkontor i det distrikt gebyret ble ilagt. Er gebyret ilagt av myndighet som nevnt i § 10 annet ledd, sendes klagen til kommunen der dette er ilagt.

Politi/regionvegkontor/kommunen behandler klagen og gir skriftlig begrunnelse dersom klageren ikke får medhold. Disse myndigheter kan, dersom særlige grunner tilsier det, frafalle tilleggsgebyret/forhøyet tilleggsgebyr.

Klage på ilagt tilleggsgebyr/forhøyet tilleggsgebyr som ikke gis medhold jf. tredje ledd, kan innen tre uker etter at klageren er underrettet om resultatet kreves forelagt for tingretten. Politi/regionvegkontor/kommunen forbereder klagebehandlingen.

0 Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1642 (i kraft 1 jan 2003), 20 feb 2003 nr. 214.

§ 12. Kompetent tingrett

Politi/regionvegkontor/kommunen sender klagen til tingretten på stedet der gebyret ble ilagt.

0 Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1642 (i kraft 1 jan 2003), 20 feb 2003 nr. 214.

§ 13. Klagebehandlingen i tingretten

Tingrett som nevnt i § 12 behandler klagen, med mindre retten av særlige grunner mener klagen bør behandles av en annen tingrett.

Klageren skal innkalles til rettsmøte ved stevning. Klagen kan likevel avgjøres uten slikt rettsmøte, dersom retten finner det ubetenkelig.

Klageren trenger heller ikke kalles inn når det bare skal avsies kjennelse. Dersom klageren eller vitner blir innkalt til rettsmøte, skal også politi, regionvegkontor eller kommunen varsles.

Når det er bedt om oppfriskning for oversittelse av klagefrist i sak som skal behandles av tingretten, kan tingretten samtidig avgjøre selve saken.

Ellers gjelder reglene i straffeprosessloven, herunder reglene i kap. 30 om saksomkostninger så langt de passer, jf. også vegtrafikkloven § 31 a fjerde ledd. Reglene i

straffeprosessloven kap. 9 om offentlig forsvarer gjelder ikke. Forkynnelse i klagesaker kan utføres av polititjenestemann.

0 Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1642 (i kraft 1 jan 2003), 20 feb 2003 nr. 214, 31 aug 2007 nr. 1021 (i kraft 1 jan 2008).

§ 14. Opphør av piggdekkgebyrordningen

Når en kommune har innført piggdekkgebyrordning som beskrevet i denne forskrift plikter kommunen å overvåke utviklingen av piggdekkbruken etter beregningsmetoder fastsatt i samråd med Vegdirektoratet.

En kommune kan søke Vegdirektoratet om avvikling av ordning som beskrevet i denne forskrift.

Samferdselsdepartementet kan i særlige tilfelle pålegge en kommune å avvikle ordningen.

§ 15. Endringer av forskriften

Samferdselsdepartementet kan gjøre endringer i forskriften.

§ 16. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra det tidspunkt Samferdselsdepartementet bestemmer.

I kraft 11 mai 1999 (jf. forskrift 11 mai 1999 nr. 438).

06

TAP AV FØRERETT

06.1 FORSKRIFT OM TAP AV RETTEN TIL Å FØRE MOTORVOGN M.V

Hjemmel: Fastsett ved Kronprinsreg.res. 19. desember 2003 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 33 nr. 1 og § 43 , og lov av 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportloven) § 35 . Fremmet av Justis- og politidepartementet (nå Justis- og beredskapsdepartementet).

Endringer: Endret ved forskrift 27 jan 2012 nr. 70 .

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1-1. Formål

Forskriftens formål er å gi grunnlag for likebehandling ved fastsettelse av tap av førerett for motorvogn, herunder moped, sperrefrist for å gi førerett, forbud mot å føre førerkortfri motorvogn og fastsettelse av tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag, som følge av ilagt straff.

§ 1-2. Virkeområde mv.

Denne forskriften gir nærmere regler for fastsettelse av tap av førerett for førerkortpliktig motorvogn, fastsettelse av sperrefrist for å gi førerett, fastsettelse av forbud mot å føre førerkortfri motorvogn og fastsettelse av tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag, jf. vegtrafikkloven § 24a annet ledd, jf. § 33 nr. 1 og § 35 og yrkestransportloven § 35.

Blir den som har førerett ilagt straff og hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn tilsier det, kan det i samme dom fastsettes tap av føreretten, eller på tilsvarende vilkår for person uten førerett fastsettes sperrefrist. Det kan også fastsettes forbud mot å føre førerkortfri motorvogn og krav om avleggelse av ny førerprøve for gjenerverv av føreretten. Har innehaveren rett til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag, kan det samtidig fastsettes tap av denne retten, dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn tilsier det.

Bestemmelsene i annet ledd gjelder tilsvarende når reaksjonen fastsettes ved forelegg, jf. straffeprosessloven § 255.

Bestemmelsene om tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn, gjelder tilsvarende for mopedførerbevis, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 5.

§ 1-3. Forholdsmessighet ved fastsettelse av tapsperiodens lengde

Ved fastsettelsen av perioden for tap av førerett mv. skal det legges vekt på den virkningen tap av føreretten antas å ville få for innehaveren, såfremt virkningen fremstår som vesentlig mer byrdefull enn det som normalt kan påregnes. Avgjørende ved vurderingen er likevel hensynet til trafikksikkerheten og eventuelle allmenne hensyn.

§ 1-4. Generelle regler om fastsettelse av tap av førerett, sperrefrist, forbud mot å føre førerkortfri motorvogn og tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag

Ved fastsettelse av tap av førerett i dom eller forelegg må det gis opplysning om for hvor lang tid tapet av føreretten gjelder, jf. førerkortforskriften § 38 og § 44 nr. 13. Fristen regnes fra den dagen dommen eller forelegget er rettskraftig. Har førerkortet vært beslaglagt eller det er innlevert tapsmelding før dommen er rettskraftig, skal denne perioden gå i fradrag.

Ved fastsettelse av perioden for tap av førerett legges vekt på om vedkommende har hatt førerkortet i sin besittelse i lengre tid etter handlingstidspunktet, dersom han ikke kan bebreides at førerkortet ikke har vært beslaglagt. Lengre tids besittelse av førerkortet tilsier i utgangspunktet at tapsperioden fastsettes for et kortere tidsrom enn tilfellet vanligvis skulle tilsi, eventuelt at tap av førerett ikke blir fastsatt. Dette gjelder likevel ikke dersom det pådømte forhold gir grunnlag for flere års tap av førerett.

Dersom et beslaglagt førerkort er utlevert før straffesaken er avgjort ved dom eller vedtatt forelegg fordi normal tid for tap av føreretten er utholdt ved beslag, skal tap av førerett likevel fastsettes.

Det skal opplyses at førerkortet skal innleveres straks dommen eller forelegget er rettskraftig, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 5, og at kjøring i tapsperioden kan føre til forlenget tapsperiode etter § 7-1.

Ved fastsettelse av sperrefrist i medhold av vegtrafikkloven § 24a annet ledd regnes fristen fra den dagen overtredelsen fant sted.

Ved fastsettelse av forbud mot å føre førerkortfri motorvogn, regnes fristen på tilsvarende måte som i første ledd annet punktum.

§ 1-5. Minstetid når tap av førerett er fastsatt for alltid

Er tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn fastsatt for alltid etter tvingende regler i vegtrafikkloven § 33 nr. 1 tredje og fjerde ledd, skal minstetiden nevnt i § 33 nr. 1 sjette ledd og § 40 være 5 år.

Kapittel 2. Fastsettelse av tap av førerett i medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 første ledd

§ 2-1. Generelt

Ved fastsettelse av perioden for tap av førerett i medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 første ledd skal det legges vekt på alle omstendighetene omkring det foreliggende forhold og på eventuelle tidligere forhold, jf. § 2-9. Det skal også legges vekt på den virkning tap av føreretten antas å ville få for innehaveren, jf. § 1-3.

§ 2-2. Fartsovertredelser

Ved fastsettelse av perioden for tap av førerett ved fartsovertredelser, skal nedenstående tabeller normalt legges til grunn. Tabellene forutsetter at målt hastighet er foretatt av kjøretøy på tørr vegbane i dagslys, på rett vegstrekning uten kryss eller fotgjengerfelt og uten at det foreligger omstendigheter som bør tillegges skjerpende vekt.

1.	<i>Fartsgrense 30 km/ t:</i>	<i>Tap av førerett:</i>
<i>Fart:</i>		
56 – 65		3 – 7 md.
65 – 70		7 – 9 md.
70 – 75		9 – 12 md.
75 – 80		12 – 18 md.

80 – 85	18 – 24 md.
85 – 90	24 – 30 md.
90 – 90 ¹	30 – 36 md.
Over 90 ¹	Over 36 md.

¹Skal vel være 95, Lovdatas anm.

2. Fartsgrense 40 km/ t:
Fart:

Tap av førerett:

66 – 75	3 – 6 md.
75 – 80	6 – 8 md.
80 – 83	8 – 10 md.
83 – 87	10 – 13 md.
87 – 90	13 – 15 md.
90 – 93	15 – 18 md.
93 – 97	18 – 21 md.
97 – 100	21 – 24 md.
100 – 105	24 – 28 md.
105 – 110	28 – 33 md.
Over 110	Over 33 md.

3. Fartsgrense 50 km/ t:
Fart:

Tap av førerett:

76 – 82	3 – 6 md.
82 – 90	6 – 9 md.
90 – 95	9 – 12 md.
95 – 100	12 – 15 md.
100 – 105	15 – 18 md.
105 – 110	18 – 21 md.
110 – 114	21 – 24 md.
114 – 118	24 – 27 md.
118 – 122	27 – 30 md.
122 – 126	30 – 33 md.
126 – 130	33 – 36 md.
Over 130	Over 36 md.

4. Fartsgrense 60 km/ t:
Fart:

Tap av førerett:

86 – 95	3 – 6 md.
95 – 100	6 – 8 md.
100 – 106	8 – 12 md.
106 – 112	12 – 16 md.
112 – 118	16 – 20 md.
118 – 124	20 – 24 md.
124 – 130	24 – 28 md.
130 – 136	28 – 32 md.
136 – 142	32 – 36 md.

Over 142

Over 36 md.

5. Fartsgrense 70 km/ t:
Fart:

Tap av førerett:

106 – 110	3 – 6 md.
110 – 114	6 – 8 md.
114 – 118	8 – 10 md.
118 – 120	10 – 11 md.
120 – 123	11 – 13 md.
123 – 126	13 – 15 md.
126 – 129	15 – 17 md.
129 – 134	17 – 20 md.
134 – 140	20 – 24 md.
140 – 146	24 – 28 md.
146 – 152	28 – 32 md.
152 – 160	32 – 36 md.
Over 160	Over 36 md.

6. Fartsgrense 80 km/ t:
Fart:

Tap av førerett:

116 – 120	3 – 5 md.
120 – 130	5 – 8 md.
130 – 140	8 – 13 md.
140 – 150	13 – 19 md.
150 – 160	19 – 25 md.
160 – 170	25 – 30 md.
170 – 180	30 – 36 md.
Over 180	Over 36 md.

7. Fartsgrense 90 km/ t motorvei kl. B:
Fart:

Tap av førerett:

126 – 135	3 – 6 md.
135 – 145	6 – 9 md.
145 – 151	9 – 12 md.
151 – 157	12 – 15 md.
157 – 163	15 – 18 md.
163 – 169	18 – 21 md.
169 – 175	21 – 24 md.
175 – 181	24 – 27 md.
181 – 187	27 – 30 md.
187 – 194	30 – 33 md.
194 – 200	33 – 36 md.
Over 200	Over 36 md.

8. Fartsgrense 90 km/ t motorvei kl. A:
Fart:

Tap av førerett:

131 – 135	3 – 5 md.
135 – 137	5 – 6 md.
137 – 139	6 – 7 md.
139 – 141	7 – 8 md.
141 – 145	8 – 9 md.
145 – 151	9 – 12 md.
151 – 157	12 – 15 md.
157 – 163	15 – 18 md.
163 – 169	18 – 21 md.
169 – 175	21 – 24 md.
175 – 181	24 – 27 md.
181 – 187	27 – 30 md.
187 – 194	30 – 33 md.
194 – 200	33 – 36 md.
Over 200	Over 36 md.

9. Fartsgrense 100 km/ t motorvei kl. A:
Fart:

Tap av førerett:

141 – 145	3 – 5 md.
145 – 147	5 – 6 md.
147 – 149	6 – 7 md.
149 – 151	7 – 8 md.
151 – 155	8 – 9 md.
155 – 161	9 – 12 md.
161 – 167	12 – 15 md.
167 – 173	15 – 18 md.
173 – 179	18 – 21 md.
179 – 185	21 – 24 md.
185 – 191	24 – 27 md.
191 – 197	27 – 30 md.
197 – 204	30 – 33 md.
204 – 210	33 – 36 md.
Over 210	Over 36 md.

10. Fartsgrense 100 km/ t motorvei kl. A:
Fart:

Tap av førerett:

151–155	3–5 md.
155–157	5–6 md.
157–159	6–7 md.
159–161	7–8 md.
161–165	8–9 md.
165–171	9–12 md.
171–177	12–15 md.
177–183	15–18 md.
183–189	18–21 md.
189–195	21–24 md.
195–201	24–27 md.

201–207	27–30 md.
207–214	30–33 md.
214–220	33–36 md.
Over 220	Over 36 md.

Ved skjerpende omstendigheter, for eksempel dårlig sikt eller vanskelige kjøreforhold for øvrig, kan tap av førerett fastsettes for mindre hastighetsoverskridelser enn det som fremgår av ovenstående tabeller.

Har fartsovertredelsen skjedd i umiddelbar tilknytning til en ellers aktsom forbikjøring, vurderes forholdet noe mildere (fradrag med 20-30%). Dette gjelder ikke når fartsoverskridelsen har vært vesentlig høyere enn det som er påkrevet for å foreta en ellers aktsom forbikjøring, eller den motorvogn som ble forbikjørt holdt høyere hastighet enn tillatt.

§ 2-3. Særskilte fartsgrenser

Overskridelse av fartsgrensene i trafikkkreglene § 13 nr. 4-6 bedømmes i utgangspunktet som om den alminnelige fartsgrensen på stedet var lik den særlige fartsgrense. Ved utmålingen av tapsperioden må det i særlig grad ses hen til forholdene på stedet og lovbruddets farlighet.

§ 2-4. Dødsfølge, uaktsomt drap. Personskader, materielle skader

Blir person med førerett ilagt straff for en uaktsom føring av motorvogn som har medført dødsfall, jf. vegtrafikkloven § 3, bør tapsperioden for føreretten fastsettes fra minst ett år til opp mot 3 år i mer graverende tilfelle. Tapsperioden kan likevel settes under ett år dersom motorvognføreren var lite å klandre.

Dømmes motorvognføreren for overtredelse av straffeloven § 239, bør det samtidig fastsettes en tapsperiode fra 3 år til for alltid, så fremt det ikke foreligger spesielle formildende omstendigheter. Det samme gjelder særlig grove overtredelser av vegtrafikkloven § 3 hvor det foreligger dødsfølge.

Første og annet ledd kommer også til anvendelse når den uaktsomme kjøringen har ført til betydelige personskader med lengre tids invaliditet eller varig invaliditet.

Tap av førerett bør fastsettes for lengre tid dersom det forhold motorvognføreren blir straffet for har medført betydelig skade på person eller materiell, selv om forseelsen ellers ikke gir grunnlag for tap av førerett. Ved fastsettelse av tapsperioden legges vekt på den utmålte straff og begrunnelsen for denne. Gir forseelsen i seg selv grunnlag for tap av førerett, som ved grovere fartsovertredelser, skal også mindre personskader som er en følge av kjøringen føre til skjerpelse av tapsperioden.

§ 2-5. Trafikfarlige forseelser

Ileggelse av straff etter vegtrafikkloven § 3 første ledd, gir grunnlag for tap av førerett dersom forholdet eller adferden har ført til trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader, eller ført til situasjoner der slike skader lett kunne ha oppstått. Tapsperioden fastsettes etter nedenstående bestemmelser i punktene 1 til 15. Også andre typer overtredelser av vegtrafikkloven § 3 første ledd kan gi grunnlag for tap av førerett.

1. Forbikjøring

Ved illeggelse av straff for uaktsom kjøring i forbindelse med forbikjøring som har ført til trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader, eller ført til situasjoner der slike skader lett kunne ha oppstått, bør tap av førerett fastsettes fra 9 til 12 måneder. På samme måte fastsettes tapsperioden ved forbikjøring som har fremstått som særlig hensynsløs eller aggressiv, som f.eks. ved køkjøring.

2.Vikeplikt, påkjørsel bakfra

Ved illeggelse av straff for overtredelse av reglene om vikeplikt eller reglene om stans foran hindring, jf. trafikkreglene § 7 og § 13 nr. 1, bør perioden for tap av førerett fastsettes fra 3 til 6 måneder, dersom overtredelsen har ført til trafikkuhell med mindre omfattende personskader og/ eller omfattende materielle skader, eller til situasjoner der slike skader lett kunne ha oppstått.

3.Utforkjøringer

Ved illeggelse av straff for uaktsom kjøring, eventuelt kombinert med for høy hastighet etter forholdene, og denne har medført utforkjøring, bør tap av førerett fastsettes fra 6 til 12 måneder.

4.Kjøring mot rødt lys

Blir person med førerett ilagt straff for kjøring mot rødt lys, bør perioden for tap av førerett fastsettes til minst 6 måneder, når kjøringen har medført trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader, eller der slike skader lett kunne ha oppstått.

Tap av førerett inntil 6 måneder vurderes overfor person med førerett som er ilagt straff for å ha passert stopplinje etter at det er skiftet til rødt lys og har fortsatt gjennom krysset, slik at kryssende trafikk på grønt lys har måttet vike eller stanse eller foreta nødmanøver for å unngå sammenstøt. På tilsvarende måte forholdes det når fører av motorvogn i stor fart har akselerert frem mot krysset mot rødt lys.

5.Fotgjengerfelt

Er person med førerett ilagt straff for ikke å ha overholdt vikeplikt overfor person i fotgjengerfelt og det har oppstått personskade eller slik skade lett kunne ha oppstått, bør tap av føreretten fastsettes til minst 6 måneder.

6.Rundkjøring

Er person med førerett ilagt straff for i rundkjøring å ha kjørt i strid med påbudt kjøreretning, bør tap av førerett fastsettes for minst 3 måneder.

Har slik kjøring ført til trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader, eller til situasjoner der slike skader lett kunne ha oppstått, bør tapsperioden fastsettes til minst 6 måneder.

7.Avstand til forankjørende

Ved illeggelse av straff for overtredelse av trafikkreglene § 5 nr. 3 bør tap av førerett hos fører av motorvogn, som kjører med en jevn tidsavstand til forankjørende på henholdsvis 0,5 sekund eller mindre, eller 1 sekund eller mindre, fastsettes i henhold til nedenstående tabell:

Kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 3500 kg:

Tidsavstand 0,50 sekund til 0,30 sekund:	3 til 6 måneder
Tidsavstand 0,29 sekund til 0,00 sekund:	Over 6 måneder

Kjøretøy med tillatt totalvekt over 3500 kg:

Tidsavstand 1,00 sekund til 0,50 sekund:	3 til 6 måneder
Tidsavstand 0,49 sekund til 0,00 sekund:	Over 6 måneder

Bestemmelsene forutsetter gunstige kjøreforhold med normal trafikk og at det kjøres med gode dekk på tørr, bar vei. Ved avgjørelsen legges også vekt på den tilbakelagte distanse under overtredelsen. Lengre tapsperiode bør fastsettes når det har vært glatt føre eller vanskelige kjøreforhold for øvrig.

8.Bruk av mobiltelefon under kjøring

Har bruk av mobiltelefon funnet sted i strid med forskrift av 17. desember 1999 nr. 1309 under forbikjøring som nevnt i § 2-5 pkt. 1, tas overtredelsen i betraktning som en skjerpende omstendighet ved fastsettelse av tap av føreretten.

Det samme gjelder dersom den ulovlige bruk av mobiltelefon har vært medvirkende årsak til overtredelser som nevnt i § 2-5 punktene 2 til 6. I de tilfelle mobiltelefonen er fast montert i henhold til ovennevnte forskrift, vil retningslinjene i første ledd også komme til anvendelse dersom bruken av mobiltelefonen har medført redusert aktsomhet, jf. vegtrafikkloven § 3.

9.Bruk av radio, cd- og kassettpiller mv.

Har bruk av radio, cd- eller kassettpiller mv. under kjøring medført nedsatt aktsomhet slik at oppmerksomheten i uforsvarlig grad har vært rettet mot bruken av apparatene, med den følge at trafikkuhell eller farlig situasjon oppstod, kommer retningslinjene i § 2-5 punkt 8 til anvendelse.

10.Skrensing, burnout eller annen hensynsløs kjøring

Er person med førerett ilagt straff for skrensing og andre former for hensynsløs kjøring eller bruk av motorvogn jf. vegtrafikkloven § 3 første ledd, som for eksempel «burnout» på vei eller på områder som torv, plasser mv. hvor kjøringen har ført til trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader, eller ført til situasjoner der slike skader lett kunne ha oppstått, bør tap av førerett fastsettes til minst 3 måneder.

11.Vegtrafikkloven § 21

Er person med førerett ilagt straff for overtredelse av vegtrafikkloven § 21 ved at han har sovnet under føring av motorvogn, med den følge at det har oppstått trafikkuhell med personskade eller omfattende materielle skader, eller ført til situasjoner der slike skader lett kunne ha oppstått, bør tap av føreretten fastsettes til minst 6 måneder.

12.Nedsatt sikt, § 1-3 i forskrift av 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy

Er fører av motorvogn ilagt straff for føring av kjøretøy hvor sikten forover og til sidene var sterkt begrenset på grunn av snø, is, dugg og lignende, bør tap av førerett fastsettes til minst 3 måneder.

13.Kjøre- og hviletidsbestemmelsene

Rådsforordning (EØF) nr. 3820/85 av 20. desember 1985 om harmonisering av visse bestemmelser på det sosiale området innen vegtransport

Art. 6. Kjøretid

Nr. 1 første ledd: Den totale kjøretiden mellom to døgnhviler eller mellom en døgnhvil og en ukehvil (« daglig kjøretid »), skal ikke overstige 9 timer. Den kan i løpet av en uke likevel utvides to ganger til 10 timer.

Ved illeggelse av straff for overtredelse av art. 6 hvor den daglige kjøretid overstiger 14 timer, bør tap av førerett fastsettes fra 3 til 6 måneder.

Art. 7. Pause i kjøringen

Pkt. 1

Etter 4 1/2 times kjøring skal føreren ta en pause på minst 45 minutter dersom han ikke påbegynner hviletid.

Pkt. 2

Denne pausen kan erstattes av pauser på minst 15 minutter hver fordelt på kjøretiden eller umiddelbart etter denne på en slik måte at bestemmelsene i nr. 1 overholdes.

Ved illeggelse av straff for å ha kjørt mer enn 9 timer uten pauser som beskrevet, og hvor pausene til sammen er under 30 minutter, bør tap av førerett fastsettes fra 3 til 6 måneder.

Art 8. Døgnhvil

Pkt. 1: I løpet av hver 24-timersperiode skal føreren ha en døgnhvil på minst 11 sammenhengende timer som kan reduseres til minst 9 sammenhengende timer høyst tre

ganger i løpet av en uke, forutsatt at en tilsvarende hviletid gis som kompensasjon før utløpet av den etterfølgende uke.

På dager hviletiden ikke reduseres i samsvar med første ledd, kan den tas i to eller tre atskilte perioder i løpet av 24-timersperioden, og en av dem skal være på minst åtte sammenhengende timer. I såfall skal hviletiden økes til minst 12 timer.

Pkt. 2: Når et kjøretøy er bemannet med minst to førere, skal hver fører i løpet av enhver 30-timersperiode ha en hviletid på minst åtte sammenhengende timer. Døgnhvil kan tas i kjøretøyet, dersom det har køye og står stille.

Ved illeggelse av straff for å ha hatt mindre enn 4 timer sammenhengende døgnhvil bør tap av førerett fastsettes fra 3 til 6 måneder.

Ved illeggelse av straff for flere overtredelser i løpet av kortere tid av kjøre- og hviletidsbestemmelsene, som enkeltvis ikke ville medført tap av førerett, bør tapsperioden fastsettes som ovenfor nevnt. Ved illeggelse av straff for grovere tilfelle av overtredelse av hviletidsbestemmelsene i art. 7 og 8 bør tap av førerett fastsettes for lengre periode.

Rådsforordning (EØF) nr. 3821/85 av 20. desember 1985 om bruk av fartsskriver innen vegtransport

Art. 15. Bruk av fartsskriver

Er sjåfør ilagt straff for mangelfull utfylling av diagramskive, bruk av uleselig skive, unnlattelse av å skifte skive eller for helt å unnlate innsetting av skive, bør tap av førerett fastsettes fra 3 til 6 måneder.

14. Sikring av gods, utstikkende gods, transport av farlig gods

Sikring av gods: Er person med førerett ilagt straff for å ha transportert gods som ikke har vært forsvarlig sikret mot å falle av eller mot forskyvning, jf. § 3-3 i forskrift av 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy, og overtredelsen har ført til trafikkuhell med personskader eller omfattende materielle skader, eller når slike skader lett kunne ha oppstått under transporten, bør tap av førerett fastsettes til minst 3 måneder.

Har den mangelfulle sikringen av godset ført til ulykke med dødsfølge eller alvorlige personskader, bør perioden for tap av førerett fastsettes for lengre tid, jf. § 2-4 .

Utstikkende gods: Er person med førerett ilagt straff for ikke å ha merket utstikkende gods i kjøretøyet lengde- eller sideretning i samsvar med reglene i § 3-4 i ovennevnte forskrift om bruk av kjøretøy, med skader eller dødsfølge som nevnt i første og annet ledd, bør tap av førerett fastsettes på samme måte.

Transport av farlige stoffer mv.: Er person med førerett ilagt straff for transport av farlige stoffer, væsker og gass som ikke har vært forskriftsmessig sikret, slik at lekkasje har funnet sted eller lett kunne ha inntruffet, jf. forskrift av 11. november 2002 nr. 1264 om transport av farlig gods på veg og jernbane, bør tap av førerett fastsettes til minst 3 måneder.

Varsling av brannvesen: Er person med førerett ilagt straff for ikke straks å ha varslet brannvesen i medhold av § 2-5 i den forannevnte forskrift om transport av farlig gods, etter at uhell er oppstått ved transport av farlig gods, og det er fare for lekkasje eller det er skade på tank, emballasje m.m., bør tap av førerett fastsettes til minst 3 måneder.

15. Tekniske mangler, overlasting mv.

Tap av førerett bør fastsettes til minst 3 måneder når det ved kjøretøyet er påvist feil eller mangler som innebærer vesentlig fare for trafikksikkerheten, og vedkommende er ilagt straff fordi han var eller burde ha vært klar over manglene og til tross for dette har brukt kjøretøyet.

Grunnlag for tap av førerett vil bl.a. være kjøring med sterkt slitte dekk, mangelfulle bremses og andre grove tekniske mangler. Videre foretas tilsvarende tap av førerett når det over en lengre strekning har vært kjørt i mørke helt uten lys. Det samme gjelder når kjøretøyet som følge av overlasting er blitt åpenbart trafikksfarlig.

16. Trimming

Er innehaver av mopedførerbevis eller førerkort ilagt straff for gjentatte ganger å ha kjørt motorsykkel (herunder moped) hvor det er foretatt endringer som øker den maksimale hastighet eller ytelse i strid med vegtrafikkloven § 13 femte ledd, bør tap av føreretten fastsettes til minst 3 måneder.

§ 2-6. Bruk av motorvogn ved straffbare handlinger – allmenne hensyn

Når retten domfeller person med førerett for straffbare handlinger, skal det vurderes tap av føreretten når dette anses påkrevet av allmenne hensyn for å beskytte samfunnet mot de skadevirkninger det kan ha om vedkommende fortsatt tillates å føre motorvogn. Det må foretas en skjønnsmessig helhetsvurdering av om allmenne hensyn ut fra de konkrete forhold i saken krever fastsettelse av tap av førerett, herunder også forholdsmessigheten av det inngrep tap av førerett vil innebære. Et vilkår for fastsettelse av tap av førerett etter denne bestemmelsen er at det er klar sammenheng mellom bruken av motorvogn og den straffbare handling. For overtredelser som nevnt i punktene 1-4 nedenfor, fastsettes tapsperioden som nærmere angitt:

1. Bilbrukstyveri, tyveri av motorvogn

Dersom person med førerett domfelles for flere tilfelle av bilbrukstyveri, eller motorvogn er påført betydelig skade ved slik handling, bør tap av førerett fastsettes for minst ett år. Det samme gjelder hvor tyveri av motorvogn har sammenheng med «bilslakt».

2. Drap, voldtekt mv.

Dersom person med førerett domfelles for drap, voldtekt eller andre volds- eller seksuallovbrudd, og motorvogn er benyttet som hjelpemiddel ved utførelse av handlingen, bør tap av føreretten fastsettes for flere år eller for alltid.

3.Narkotikaforbrytelser, grov alkoholovertrjedelse og grov smugling

Dersom person med førerett domfelles for narkotikaforbrytelser, overtrjedelse av alkoholoven § 10-1 andre eller tredje ledd eller tolloven § 66 og motorvogn var nødvendig eller praktisk transportmiddel eller skjulested ved overtrjedelsen, bør tap av førerett fastsettes for lengre tid, eller for alltid, dersom bruken av motorvogn var fremtredende ved gjennomføringen.

4.Ran, tyverier

Dersom person med førerett domfelles for ran eller tyverier med bortfrakting av større partier tyvegods, og motorvogn er brukt som nødvendig eller praktisk hjelpemiddel ved forøvelsen, bør tap av føreretten i alminnelighet fastsettes for minst 2 år.

§ 2-7. Andre grunnlag for tap av førerett

1.Unnlatelse av å stoppe for kontroll, jf. vegtrafikkloven § 10

Er person med førerett ilagt straff i medhold av vegtrafikkloven § 10 for ikke å ha stanset kjøretøy etter pålegg, bør tap av førerett fastsettes for minst 3 måneder.

2.Plikter ved trafikkuhell, jf. vegtrafikkloven § 12

Har person med førerett vært innblandet i trafikkuhell og er ilagt straff i medhold av vegtrafikkloven § 12 for ikke å ha oppgitt korrekt navn og adresse, bør tap av førerett fastsettes for minst 6 måneder.

3.Piratdrosjekjøring

Blir person med førerett ilagt straff for overtrjedelse av yrkestransportloven § 9, og det av sakens opplysninger fremgår at den ulovlige virksomheten har vært drevet i ervervsmessig øyemed, bør tap av føreretten fastsettes til minst 6 måneder. I grove tilfeller bør tap av føreretten fastsettes til minst 12 måneder.

§ 2-8. Overlatelsesmedvirkning, jf. vegtrafikkloven § 17 annet ledd

Blir person med førerett domfelt for overtrjedelse av vegtrafikkloven § 17 annet ledd for å ha overlatt bruk av motorvogn til person som er påvirket av alkohol eller annet berusende middel, bør tap av førerett fastsettes med inntil samme lengde som den tapsperioden som er fastsatt for den aktuelle motorvognfører.

Tilfellene må undergis en konkret vurdering på grunnlag av hvilken grad av skyld som er utvist ved overtrjedelsen av vegtrafikkloven § 17 annet ledd.

Blir eier av motorvogn, eller den som på eierens vegne har rådighet over den, ilagt straff etter vegtrafikkloven § 17 annet ledd for å ha overlatt motorvogn til person som ikke fyller vilkårene for føring av motorvogn av andre grunner enn nevnt i første ledd, og vedkommende under kjøring av motorvognen forårsaker farlige situasjoner eller alvorlige ulykker, bør tap av førerett fastsettes for minst 1 år.

§ 2-9. Betydningen av tidligere ilagt straff og prikker etter forskrift av 19. september 2003 nr. 1164

Er vedkommende motorvognfører tidligere ilagt straff eller domfelt for trafikkfarlige forgåelser mot vegtrafikklovgivningen, eller har hans førerkort tidligere vært inndratt eller

han tidligere har tapt føreretten, kan dette tillegges betydelig vekt ved fastsettelse av tapsperiodens lengde, alt etter tidligere forholds alder og grovhet. I slike tilfelle bør fastsettelse av tap av førerett vurderes, selv om den aktuelle overtredelse isolert sett ikke ville medført slik reaksjon.

Er vedkommende tidligere ilagt prikker etter forskrift av 19. september 2003 nr. 1164 om prikkbelastning av førerkort, forlenges tapsperioden med 3 måneder for til og med 4 prikker, og med 5 måneder for til og med 7 prikker. Prikkbelastningsforskriften § 4 andre ledd gjelder tilsvarende.

Når det fastsettes tap av førerett i medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 første ledd i forbindelse med trafikkfarlige lovbrudd som bl.a. fartsovertredelser, risikofylte forbikjøringer, overtredelse av vikepliktsbestemmelsene, kjøring mot rødt lys og bruk av motorvogn med vesentlige tekniske mangler, skal tidligere ilagte straffer for tilsvarende overtredelser tillegges vekt ved fastsettelse av tapsperioden. Dette gjelder spesielt når overtredelsenes antall, art og hyppighet viser manglende evne og vilje til å overholde gjeldende bestemmelser for regulering av vegtrafikken.

Ved fastsettelse av tap av førerett i slike tilfelle skal det særlig legges vekt på ilagte straffer de siste 2 til 3 år før den aktuelle overtredelse. Med utgangspunkt i hva som isolert sett er vanlig tapsperiode for den aktuelle overtredelse etter gjeldende retningslinjer og praksis, skjerpes tidsrommet for lengden av tapet av føreretten etter omstendighetene med inntil 50% eller mer.

Kapittel 3. Fastsettelse av tap av førerett som følge av ilagt straff for føring av motorvogn i påvirket tilstand

§ 3-1. Vegtrafikkloven § 33 nr. 1 annet ledd – overtredelse som nevnt i vegtrafikkloven § 31 annet ledd bokstav a, jf. forskrift om faste grenser

Ileggelse av straff for føring av motorvogn med konsentrasjon av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel i blodet til og med 0,5 promille eller tilsvarende eller til og med 0,25 milligram per liter luft i utåndingsluften, skal normalt ikke medføre tap av førerett, med mindre føreren har føreretten på prøve eller det foreligger skjerpende omstendigheter.

Tap av førerett bør fastsettes til minst 6 måneder dersom

- a) det ilegges straff for føring av motorvogn med slik konsentrasjon av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel som nevnt i første ledd for førere som har føreretten på prøve, eller
- b) det foreligger skjerpende omstendigheter som dårlig sikt og vanskelige kjøreforhold, fartsovertredelser og uaktsomme forbikjøringer.

§ 3-2. Vegtrafikkloven § 33 nr. 1 annet ledd – overtredelse som nevnt i vegtrafikkloven § 31 annet ledd bokstav b og c og andre særlig skjerpende omstendigheter

1. Føring av motorvogn med en alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,5 til og med 0,8 promille eller over 0,25 til og med 0,4 milligram per liter luft i utåndingsluften

1. Føring av motorvogn med en alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,5 til og med 0,8 promille eller over 0,25 til og med 0,4 milligram per liter luft i utåndingsluften

Når person med førerett blir ilagt straff for å ha ført motorvogn med en alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,5 til og med 0,8 promille eller over 0,25 til og med 0,4 milligram per liter luft i utåndingsluften, skal tap av føreretten fastsettes fra 12 til 18 måneder. Ved skjerpende omstendigheter som meget lang kjørestrekning, trafikkuhell mv. fastsettes tapsperioden for mer enn 18 måneder.

2. Føring av motorvogn med en alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,8 til og med 2,0 promille eller over 0,4 til og med 1,0 milligram per liter luft i utåndingsluften

Er person med førerett ilagt straff for å ha ført motorvogn med en alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,8 til og med 0,9 promille eller over 0,4 til og med 0,45 milligram per liter luft i utåndingsluften skal tapsperioden fastsettes fra 18 til 20 måneder. Er alkoholkonsentrasjonen i blodet over 0,9 til og med 1,1 promille eller over 0,45 til og med 0,55 milligram per liter luft i utåndingsluften, skal tapsperioden fastsettes fra 20 til 22 måneder. Er alkoholkonsentrasjonen i blodet over 1,1 til og med 1,2 promille eller over 0,55 til og med 0,6 milligram per liter luft i utåndingsluften, skal tap av føreretten fastsettes fra 22 til 24 måneder. Ved alkoholkonsentrasjon i blodet over 1,2 promille eller over 0,6 milligram per liter luft i utåndingsluften skal tap av føreretten fastsettes til minst 2 år.

3. Føring av motorvogn under påvirkning av annet berusende eller bedøvende middel, jf. forskrift om faste grenser

Er person med førerett ilagt straff for å ha ført motorvogn med konsentrasjon i blodet av annet berusende eller bedøvende middel svarende til over 0,5 promille til og med 1,2 promille, skal tap av førerett fastsettes fra 12 til 24 måneder. Tapsperioden fastsettes så langt mulig i samsvar med tapsperioden fastsatt for tilsvarende alkoholkonsentrasjon i nr. 1 eller 2.

Er person med førerett ilagt straff for å ha ført motorvogn med konsentrasjon i blodet av annet berusende eller bedøvende middel svarende til over 1,2 promille, skal tap av førerett fastsettes for minst 2 år.

4. Føring av motorvogn i påvirket tilstand - skjerpende omstendigheter

Tap av førerett skal fastsettes fra 2 til 5 år ved skjerpende omstendigheter som betydelige trafikkuhell, særlig høye konsentrasjoner av alkohol eller av annet berusende eller bedøvende middel over 2 promille i blodet eller tilsvarende eller over 1,0 milligram per liter luft i utåndingsluften, kjøring over meget lange strekninger, bilbrukstyveri i tilknytning til lovbruddet mv. Ved alvorlig skadefølge bør tap av førerett fastsettes fra 3 til 5 år eller for alltid. Ved dødsfølge fastsettes tapsperioden til å gjelde for alltid, med mindre helt spesielle omstendigheter tilsier kortere tapsperiode.

§ 3-3. Vegtrafikkloven § 33 nr. 1 tredje ledd – gjentatt kjøring i påvirket tilstand innen 5 år
Er rettighetshaveren tidligere ilagt straff for overtredelse av vegtrafikkloven § 22 jf. § 31 og han blir ilagt straff for ny kjøring i påvirket tilstand som er begått senest 5 år etter at reaksjonen ble fastsatt for den tidligere overtredelsen, skal tap av føreretten fastsettes for alltid. Dette gjelder likevel ikke for overtredelser som nevnt i § 31 annet ledd bokstav a.

§ 3-4. Betydningen av annen gjentatt kjøring i påvirket tilstand enn nevnt i § 3-3

1. Begge eller siste kjøring foretatt med en alkoholkonsentrasjon i blodet mellom 0,2 og 0,5 promille eller mellom 0,1 og 0,25 milligram per liter luft i utåndingsluften

Blir person med førerett ilagt straff i medhold av vegtrafikkloven § 31 annet ledd bokstav a) for gjentatt føring av motorvogn i påvirket tilstand bør tap av førerett fastsettes slik:

Tapsperioden fastsettes til 6 måneder når begge kjøringer i påvirket tilstand er foretatt med en alkoholkonsentrasjon til og med 0,5 promille i blodet eller til og med 0,25 milligram per liter luft i utåndingsluften, og det ikke foreligger skjerpende omstendigheter etter § 3-1 annet ledd bokstav b.

Var alkoholkonsentrasjonen i blodet over 0,5 promille, eller over 0,25 milligram per liter luft i utåndingsluften i forbindelse med den foregående overtredelsen og til og med 0,5 promille eller til og med 0,25 milligram per liter luft ved den siste overtredelsen, bør tap av førerett fastsettes til minst 1 år. Ved vurderingen vektlegges grovheten i begge tilfellene og den tid som gikk fra forrige illeggelse av straff til siste overtredelse.

2. Første kjøring med en alkoholkonsentrasjon i blodet mellom 0,2 og 0,5 promille eller mellom 0,1 og 0,25 milligram per liter luft i utåndingsluften, siste kjøring med høyere alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,5 promille eller 0,25 milligram eller høyere per liter luft

Blir person med førerett ilagt straff for å ha ført motorvogn med en alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,5 promille, eller over 0,25 milligram per liter luft i utåndingsluften, og han tidligere er ilagt straff etter vegtrafikkloven § 31 annet ledd bokstav a, skal fastsettelsen av tap av førerett ta utgangspunkt i hva som isolert sett er vanlig tapsperiode for den siste overtredelsen, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 1 annet ledd. Den foregående overtredelsen tas i betraktning som en skjerpende omstendighet, slik at tapsperioden fastsettes for lengre tid enn ellers ved første gangs overtredelse.

Unntaksvis kan det unnlates å ta den tidligere overtredelsen i betraktning som skjerpende omstendighet dersom alkoholkonsentrasjonen var svært lav og det ikke ble fastsatt tap av førerett.

3. Begge, tidligere eller siste kjøring foretatt under påvirkning av annet berusende eller bedøvende middel enn alkohol, jf. forskrift om faste grenser

Bestemmelsene i nr. 1 og 2 får også anvendelse for person ilagt straff for gjentatt kjøring under påvirkning av annet berusende eller bedøvende middel enn alkohol med tilsvarende konsentrasjon som angitt alkoholkonsentrasjon.

0Endret ved forskrift 27 jan 2012 nr. 70 (i kraft 1 feb 2012).

§ 3-5. Føring i påvirket tilstand i forbindelse med manglende edruelighet

Dersom kjøringen i påvirket tilstand antas å ha sammenheng med mangel på alminnelig edruelighet, slik at vedkommende ikke kan anses skikket til å føre motorvogn, bør det overveies om tap av førerett skal fastsettes til å gjelde for alltid, selv om overtredelsen isolert sett ikke kvalifiserer til en så streng reaksjon, jf. vegtrafikkloven § 34 femte ledd.

§ 3-6. Samtidig pådømmelse av brudd på vegtrafikkloven § 22 og § 22b

Blir person med førerett ilagt straff for brudd på avholdspliktreglene i tillegg til kjøring i påvirket tilstand i tjenestetiden, bør tapsperioden fastsettes for lengre tid enn om straffen bare gjelder kjøring i påvirket tilstand.

0Endret ved forskrift 27 jan 2012 nr. 70 (i kraft 1 feb 2012).

§ 3-7. Etterfølgende nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel – vegtrafikkloven § 22 annet ledd

Ved illeggelse av straff for overtredelse av vegtrafikkloven § 22 annet ledd skal tap av førerett fastsettes til 15 måneder, eller kortere når det foreligger formildende omstendigheter ved det straffbare forhold. Var kjøringen uforsvarlig og denne førte til skader, bør tapsperioden fastsettes for lengre tid. I skjerpende retning legges det videre vekt på om vedkommende forsto at det ville bli politietterforskning som følge av kjøringen og om det etterfølgende inntak av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel må antas å være foretatt med sikte på bevisforspillelse.

0Endret ved forskrift 27 jan 2012 nr. 70 (i kraft 1 feb 2012).

§ 3-8. Samtidig pådømmelse av to eller flere kjøringer i påvirket tilstand

Blir person med førerett i samme dom ilagt straff for to eller flere tilfeller av føring av motorvogn i påvirket tilstand, fastsettes tap av førerett i medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 annet ledd. Tapsperioden bør fastsettes fra 3 til 5 år. Unntaksvis fastsettes tapsperioden for kortere tid enn 3 år, dersom vedkommende, uten å ha vært pågrepet og uten nytt inntak av rusmidler, foretok annen kjøring kort tid etter første kjøring, og det ellers ikke foreligger skjerpende omstendigheter.

Dreier det seg om to middels grove tilfelle av kjøring i påvirket tilstand, hvor domfelte ble pågrepet etter første kjøring, bør tap av førerett fastsettes til 4 år.

§ 3-9. To dommer, men annen kjøring ligger i tid forut for første dom

Dersom person med førerett er domfelt to ganger for overtredelse av vegtrafikkloven § 22, men siste kjøring ble foretatt før første dom, fastsettes tap av førerett fra 3 til 5 år.

§ 3-10. To dommer med mer enn 5 års mellomrom

Er person med førerett domfelt for overtredelse av vegtrafikkloven § 22, men det er gått over 5 år fra første dom til ny overtredelse av bestemmelsen, fastsettes tap av førerett i medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 annet ledd fra 3 til 5 år. Det skal tillegges vekt hvor lang tid som er gått fra første dom. Tapsperioden bør fastsettes til 5 år hvor annen kjøring ble foretatt kort tid etter at fem år var gått fra første dom.

Er det gått 10 år eller mer fra første dom, bør denne dommen bare unntaksvis tillegges vekt.

§ 3-11. Ny kjøring i påvirket tilstand i løpende tapsperiode

Blir person som er domfelt for føring av motorvogn i påvirket tilstand domfelt for en ny slik føring foretatt i en løpende tapsperiode for føreretten, skal nytt tap av førerett for alltid regnes fra tidspunktet for annen føring.

§ 3-12. Føring av moped i påvirket tilstand

Blir fører av moped ilagt straff for føring av moped i påvirket tilstand, fastsettes tapsperioden etter bestemmelsene i dette kapitlet, hvor det i formildende retning legges vekt på at føringen fant sted med moped. Det skal også legges vekt på om føringen fant sted med lav konsentrasjon av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel og over kort kjørestrækning.

0Endret ved forskrift 27 jan 2012 nr. 70 (i kraft 1 feb 2012).

Kapittel 4. Fastsettelse av sperrefrist som følge av ilagt straff for føring av motorvogn i påvirket tilstand

§ 4-1. Fastsettelse av sperrefrist

Blir person uten førerrett ilagt straff for føring av motorvogn i påvirket tilstand, fastsettes sperrefrist for førerrett i medhold av vegtrafikkloven § 24a annet ledd. Retningslinjene i kapittel 3 foran får tilsvarende anvendelse.

Sperrefrist etter vegtrafikkloven § 24a annet ledd fastsettes i de tilfeller der ilagt straff ville medført tap av førerrett etter de tvingende reglene eller i medhold av vegtrafikkloven § 33. Fastsettelse av sperrefrist etter vegtrafikkloven § 24a annet ledd foretas utelukkende på grunnlag av handlingen (kjøringen i påvirket tilstand, etterfølgende alkoholnyttelse) og omstendighetene omkring denne.

Kapittel 5. Forbud mot føring av førerkortfri motorvogn – vegtrafikkloven § 35

§ 5-1. Forbud mot føring av førerkortfri motorvogn, jf. vegtrafikkloven § 35

Forbud mot føring av førerkortfri motorvogn etter vegtrafikkloven § 35, skal ikke fastsettes som en automatisk følge av fastsettelse av tap av føreretten, men må gjøres til gjenstand for selvstendig vurdering.

Forbud som fastsettes mot føring av førerkortfri motorvogn for bestemt tid kan, når særlige grunner taler for det, som stort yrkesbehov og lignende, gjøres gjeldende for kortere tid enn tap av førerrett som eventuelt fastsettes samtidig.

Kapittel 6. Unnlatelse av å yte hjelp til skadet person – vegtrafikkloven § 33 nr. 1 fjerde ledd

§ 6-1. Unnlatelse av å yte hjelp til skadet person

Har person med førerrett, ved bruk av motorvogn, voldt eller medvirket til trafikkuhell og blir ilagt straff for å ha unnlatt å yte hjelp til noen som kom til skade ved uhellet, jf.

vegtrafikkloven § 12, skal retten til å føre førerkortpliktig motorvogn fratas for alltid.

Føreretten kan fratas for kortere tid enn for alltid, dersom det foreligger særdeles formildende omstendigheter, jf. § 1-5 og vegtrafikkloven § 33 nr. 1 sjette ledd. Det foretas en totalvurdering med vekt bl.a. på graden av utvist skyld, skadelidtes medvirkning til uhellet, omfanget av skaden og om vedkommende kort tid etter uhellet ga melding til politiet om dette.

Kapittel 7. Kjøring uten førerrett før utløpet av fastsatt tapsperiode

§ 7-1. Kjøring uten førerrett før utløpet av fastsatt tapsperiode

Er en enkelt kjøring uten førerrett foretatt i en kort tapsperiode, bør det i samme dom eller forelegg fastsettes en tilleggsperiode av inntil samme lengde som den opprinnelige. Er tap av førerrett fastsatt for 1 år eller lengre tid, fastsettes tilleggsperioden for 6 måneder eller mer for kjøring uten førerrett en enkelt gang i slutten av perioden eller et par kjøring i begynnelsen

av denne. Flere kjøringer uten førerrett bør normalt medføre til dels betydelig lengre tillegg av tap av førerrett enn 6 måneder.

En tilleggsperiode løper fra utløpet av den opprinnelige tapsperioden og fastsettes med hjemmel i vegtrafikkloven § 33 nr. 1 første ledd.

Kapittel 8. Krav om ny førerprøve

§ 8-1. Generelt om krav om ny førerprøve

Når retten fastsetter tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn, kan det samtidig kreves ny førerprøve for gjennerverv av føreretten.

Blir en straffesak avgjort ved forelegg, og det samtidig fastsettes tap av førerrett, kan krav om ny førerprøve for gjennerverv av føreretten ilegges i samme forelegg, jf. § 255 i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker.

§ 8-2. Tap av førerrett for kortere periode enn 6 måneder

Med mindre særlige grunner foreligger i det enkelte tilfelle, skal det ikke kreves ny førerprøve som vilkår for gjennerverv av førerrett når tap av føreretten er fastsatt for 6 måneder eller kortere tidsrom. Dette gjelder likevel ikke dersom vedkommende ilegges straff for flere trafikklovbrudd som enkeltvis ikke ville medført tap av førerrett samt i tilfelle som omhandlet i § 2-9, eller det var gitt førerrett på prøve, jf. § 8-4.

§ 8-3. Tap av førerrett for lengre periode enn 6 måneder

Fastsettes tap av førerrett for lengre tid enn 6 måneder for overtredelse av trafikale adferdsregler, skal det kreves ny førerprøve som vilkår for gjennerverv av føreretten. Er tapsperioden fastsatt for kortere tid enn 1 år, bør det avlegges delvis (praktisk) prøve, dersom ikke særlige grunner tilsier full førerprøve.

Ovenstående gjelder også dersom person med førerrett får fastsatt et forlenget tap av føreretten. I disse tilfelle skal den totale tapsperiode være grunnlag for vedtaket om ny førerprøve.

Det samme gjelder ved et eventuelt gjennerverv av førerrett, når det forhold som var grunnlag for vedtak om nektelse « for tiden » av gjennerverv av førerrett var overtredelse av trafikale adferdsregler.

I tilfelle der det er truffet vedtak om beslag av førerkort, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 3, men beslagsvedtaket senere er opphevet og vedkommende har beholdt føreretten i mer enn 6 måneder før den resterende periode for tap av føreretten skal utholdes, avlegges ikke ny førerprøve når den resterende tid som skal utholdes er mindre enn 6 måneder.

Er tap av førerrett fastsatt for en periode av 1 år eller mer for overtredelse av trafikale adferdsregler, skal det avlegges full ny førerprøve som vilkår for gjennerverv av førerrett.

§ 8-4. Førerrett på prøve

Den som mister føreretten på grunn av brudd på trafikale adferdsregler i prøveperioden, må avlegge full førerprøve uten hensyn til tapsperiodens lengde, jf. førerkortforskriften § 4-2 annet ledd.

0Endret ved forskrift 27 jan 2012 nr. 70 (i kraft 1 feb 2012).

§ 8-5. Tap av førerrett for alltid, gjennerverv

Når tap av førerrett er fastsatt til å gjelde for alltid i medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 første ledd som følge av overtredelse av trafikale adferdsregler, og gjennerverv etter utløpt

tapsperiode er aktuelt, skal ny førerprøve avlegges som vilkår for gjennerverv av føreretten. Retten skal i disse tilfelle ikke fastsette særskilt pålegg om ny førerprøve.

§ 8-6. Tap av førerett som følge av ilagt straff i utlandet

Treffer politiet vedtak om tap av førerett som følge av ilagt straff i utlandet jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 4, kan det i samme vedtak treffes beslutning om ny førerprøve etter bestemmelsene i § 8-1 til § 8-4 .

Kapittel 9. Søknad om forkorting av perioden for tap av førerett

§ 9-1. Forkorting på grunn av etterfølgende forhold, jf. vegtrafikkloven § 40

Dersom særlige grunner taler for det, kan politimesteren eller den han gir myndighet, forkorte den perioden for tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn mv. som er fastsatt ved dom eller forelegg. Dersom meget tungtveiende grunner taler for det, kan perioden forkortes selv om minstetiden etter lov eller forskrift ikke er utløpt.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for sperrefrist etter § 24a annet ledd og kjøreforbud etter § 35 første ledd.

Kapittel 10. Tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag

§ 10-1. Fastsettelse av tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag i medhold av yrkestransportloven § 37 f)

1. *Tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag ved alkoholkonsentrasjon i blodet under 0,5 promille eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften under 0,25 milligram per liter luft eller tilsvarende konsentrasjoner av annet berusende eller bedøvende middel*

Blir innehaver av kjøreseddel ilagt straff for å ha kjørt motorvogn utenfor tjeneste med en alkoholkonsentrasjon i blodet under 0,5 promille eller en alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften under 0,25 milligram per liter luft eller tilsvarende konsentrasjoner av annet berusende eller bedøvende middel, og han har tapt føreretten i medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 1, skal tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag fastsettes for et noe lengre tidsrom enn for tap av føreretten.

Blir innehaver av kjøreseddel ilagt straff som nevnt i første ledd, og kjøringen har funnet sted i tjeneste, skal tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag fastsettes for minst 6 måneder, selv om det ikke blir fastsatt tap av førerett. Unntaksvis kan fastsettelse av tap av retten til å føre motorvogn mot vederlag unnlates, dersom helt spesielle omstendigheter tilsier dette. Ved fastsettelsen av tapsperioden bør legges vekt på om alkoholkonsentrasjonen i blodet var ned mot 0,2 promille eller ned mot 0,1 milligram per liter luft i utåndingsluften da tjenestekjøringen ble påbegynt og vedkommende på kort varsel var blitt innkalt til tjeneste.

2. *Tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag ved alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,5 promille, eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften over 0,25 milligram per liter luft eller tilsvarende konsentrasjoner av annet berusende eller bedøvende middel*

Når det er fastsatt tap av førerett på grunn av kjøring av motorvogn i påvirket tilstand med en alkoholkonsentrasjon i blodet over 0,5 promille eller over 0,25 milligram per liter luft i utåndingsluften eller tilsvarende konsentrasjoner av annet berusende eller bedøvende middel, bør det fastsettes tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag for et noe lengre tidsrom enn for tap av føreretten.

3. Tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag ved andre lovovertridelser

Fastsettelse av tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag bør vurderes, dersom innehaveren blir ilagt straff for andre lovovertridelser og hvor allmenne hensyn medfører tap av føreretten, jf. § 2-6 .

Når det er fastsatt tap av førerett som følge av andre lovovertridelser, bør det fastsettes tap av retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag for et noe lengre tidsrom enn for føreretten.

0Endret ved forskrift 27 jan 2012 nr. 70 (i kraft 1 feb 2012).

Kapittel 11. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

§ 11-1. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2004.

§ 11-2. Overgangsbestemmelser

Forskriften gjelder for saker som bringes inn for tingretten etter 1. januar 2004 for pådømmelse og for saker som avgjøres ved forelegg som utstedes etter 1. januar 2004.

06.2 UTDRAK FRA HÅNDHEVINGSINSTRUKS OM FØRERETT M.V.

Nummerering henviser til kapitlene i Politidirektoratets rundskriv 2007/001-
Håndhevingsinstruks for førerkortsaker

3.8 Midlertidig tilbakekall av førerett (beslag) – Vegtrafikkloven § 33 nr. 3

3.8.1 *Vilkår for beslag*

Vegtrafikkloven § 33 nr. 3 lyder slik:

«Finner politiet at fører eller eier av motorvogn eller den som på eierens vegne har rådigheten over motorvognen med skjellig grunn er mistenkt for et straffbart forhold som kan medføre tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn, kan en polititjenestemann ta førerkortet fra ham. Spørsmålet om å opprettholde beslaget skal snarest mulig forelegges for en tjenestemann som hører til påtalemyndigheten. Beslutningen skal være skriftlig. Dersom den mistenkte ikke samtykker i beslaget, må spørsmålet om fortsatt førerkortbeslag innen 3 uker oversendes til tingretten til avgjørelse».

Forutsetningen for beslag av førerkort er at forholdet er av en slik karakter at det vil bli fulgt opp med fastsettelse av tap av førerett i dom eller forelegg. Dette innebærer at det må foreligge skjellig grunn til mistanke om et straffbart forhold som kan medføre tap av førerett. Videre må hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn kreve beslag av førerkort.

3.8.1.1 *Skjellig grunn til mistanke*

Kravet om skjellig grunn til mistanke innebærer at det må foreligge en sannsynlighetsovervekt for at siktede har begått en straffbar handling. Mistanken må dessuten gjelde et forhold som senere vil kunne gi grunnlag for tap av førerett. Høyesterett har bl.a. i Rt. 1997 side 1904 lagt til grunn at det ikke kreves mer enn sannsynlighetsovervekt for å kunne beslaglegge et førerkort. Det er således intet tilleggsvilkår at det må være sannsynlig at saken faktisk fører til domfellelse. Samtidig tilføyes at politiet også må vurdere om beslaget vil representere et uforholdsmessig inngrep. Ved denne vurderingen kan det være relevant å legge vekt på bevisenes styrke, og hvilken utsikt det er til å fremskaffe ytterligere bevis ved fortsatt etterforskning.

Vurderingen foretas på bakgrunn av en totalvurdering av samtlige foreliggende opplysninger i saken. Vilkåret for beslag må anses oppfylt når en motorvognfører påtreffes under slike forhold at det blir aktuelt å fremstille ham for utåndingsprøve eller blodprøvetaking. I andre tilfelle (vegtrafikkloven § 33 nr. 1 første ledd) må det vurderes om forholdet, slik det på dette tidspunkt er opplyst, vil føre til tap av førerett.

Der det ikke foreligger skjellig grunn til mistanke om straffbart forhold som kan medføre tap av førerett, skal det ikke foretas førerkortbeslag. Dette gjelder også ved alvorlige ulykker. Bruk av såkalt «rutinemessig» beslag vil kunne medføre erstatningsansvar for politiet.

3.8.1.2 *Hensynet til trafikksikkerheten/allmenne hensyn*

I tilfeller der det i tapsforskriften er tatt stilling til at domfellelse skal medføre tap av førerett (jf. §§ 2-2 og 2-3), har lovgiver forutsatt at hensynet til trafikksikkerheten/allmenne hensyn krever tap av førerett. I tilfeller der det foreligger mistanke om uaktsom kjøring, må det særskilt vurderes om disse hensyn vil kreve tap av førerett ved en domfellelse.

3.8.1.3 Uforholdsmessig inngrep

Når politiet skal ta stilling til om et førerkort skal beslaglegges må det samtidig vurderes om et førerkortbeslag vil utgjøre et uforholdsmessig inngrep, jf. prinsippet i straffeprosessloven § 170a. Dette gjelder særlig der uaktsomheten ligger i nedre sjikt.

3.8.2 Beslagskompetanse, opprettholdelse av beslag

I § 33 nr. 3 presiseres at en polititjenestemann har kompetanse til å beslaglegge et førerkort. Spørsmålet om å opprettholde beslaget skal imidlertid snarest mulig forelegges for en tjenestemann som tilhører påtalemyndigheten. Dersom denne finner at beslaget bør opprettholdes, skal han utferdige en skriftlig og datert beslutning. Det samme gjelder i de tilfellene beslaget ikke blir opprettholdt. I sistnevnte tilfeller må førerkortet snarest tilbakeleveres.

3.8.3 Beslag - Når mistenkte ikke samtykker

Etter vegtrafikkloven § 33 nr. 3, sammenholdt med uttalelse fra Stortingets samferdselskomite, se nærmere i pkt. 3. 8. 5, kan politiet ikke beholde førerkortet utover 3 uker uten samtykke av førerkortinnehaveren eller tingretten. Ved førerkortbeslag skal førerkortinnehaveren spørres om han samtykker i beslag, og han skal gjøres kjent med sin rett til å nekte samtykke av beslag. Videre må det gjøres klart for førerkortinnehaveren at et samtykke når som helst kan trekkes tilbake, og at tilbakekall av samtykke medfører at saken blir sendt tingretten såfremt førerkortet ikke tilbakeleveres.

3.8.4 Tilbakekall av samtykke, ny tre ukers frist

Tilbakekall av samtykke kan skje formløst. Som tilbakekall må også regnes anmodning om utlevering av førerkortet.

Trekker førerkortinnehaveren et gitt samtykke til beslag tilbake, løper en ny 3 ukers frist for politiet til å oversende saken til tingretten. Fristen regnes fra datoen for tilbakekall.

3.8.5 Oversendelse til tingretten/krav om utlevering

Etter lovendring i 1991 er det tilstrekkelig at begjæring om fortsatt beslag er sendt tingretten innen 3 uker fra beslagstidspunktet/tilbaketrekkingen av samtykket. Saken må likevel sendes tingretten uten ugrunnet opphold slik at kjennelse kan foreligge innen 3 ukersfristens utløp.

Vegtrafikkloven § 33 nr. 3 angir ikke når rettens kjennelse skal foreligge. Det sies bare at saken skal sendes tingretten innen 3 uker. Det har derfor vært uklart hvor lenge politiet kan beholde førerkortet. På bakgrunn av uttalelser fra Stortingets samferdselskomite (innst. S nr. 120 (1993-94)) har Politidirektoratet derfor gitt følgende retningslinjer:

I tilfeller der vegtrafikkloven § 33 nr. 1 første ledd gir hjemmel for tap av førerett (uaktsom kjøring/fartsovertredelse m.v. og føring av motorvogn med en alkoholkonsentrasjon i blodet mellom 0,2 og 0,5 promille) gjelder følgende:

Dersom tingrettens kjennelse for beslag ikke foreligger innen 3 uker fra beslagstidspunktet, eller fra tidspunktet for tilbakekall av samtykket til beslag, skal førerkortet utleveres til førerkortinnehaveren hvis han krever det. Dette gjelder ikke hvis retten har gitt underretning om, eller på forespørsel opplyser at kjennelse vil bli avsagt innen få dager. En slik melding fra tingretten innebærer at førerkortet kan holdes beslaglagt i inntil 4 uker i de tilfelle rettens avgjørelse først foreligger etter at fristen på 3 uker er utløpt.

Politidirektoratet har mottatt en rekke henvendelser fra politiet med spørsmål om hvordan man skal forholde seg til beslaget i de tilfelle der kjennelse ikke foreligger innenfor fristen som er

nevnt ovenfor. Førerkortet må da utleveres. Dette er meget uheldig og viser viktigheten av at spørsmålet om beslag sendes tingretten umiddelbart etter at beslaget er besluttet opprettholdt av politijurist.

I tilfeller der vegtrafikkloven § 33 nr. 1 annet og tredje ledd gir hjemmel for tap av førerett (kjøring i påvirket tilstand, etterfølgende nytelse av alkohol m.v.), og hvor ileggelse av straff medfører obligatorisk tap av førerett, har førerkortinnehaveren ikke krav på utlevering av førerkortet, selv om det går mer enn fire uker før tingrettens kjennelse foreligger. Av hensyn til siktede bør begjæringen om beslag også i disse tilfellene oversendes tingretten umiddelbart med eventuell ettersendelse av blodprøveresultat og andre etterforskningsdokumenter.

Begjærer politiet før utløpet av en fastsatt beslagsfrist forlengelse av fristen, må kjennelse for fortsatt beslag foreligge innen den opprinnelige frist utløper. Dersom slik kjennelse ikke foreligger, må førerkortet utleveres.

3.8.6 Førerkortinnehaverens krav på utlevering av selve førerkortet når kjennelse for fortsatt beslag ikke foreligger

Dersom politimesteren ikke finner grunn til å forelegge saken for tingretten for innhenting av samtykke til fortsatt beslag, skal førerkortet uten opphold leveres tilbake til innehaveren.

Dersom 3-ukersfristen er utløpt uten at saken er sendt tingretten, eller retten ikke samtykker i fortsatt beslag, har innehaveren krav på å få førerkortet utlevert.

3.8.7 Førerkortinnehaveren har stort behov for førerkort

I enkelte saker vedrørende uaktsom kjøring kan det være tvil om lovens vilkår for beslag er oppfylt. Slike tilfeller må vurderes meget nøye. Ved vurderingen tas i betraktning bevisenes styrke, graden av uaktsomhet og momenter for øvrig som er knyttet til den straffbare handling. Det er grunn til å være tilbakeholdende ved tvil, særlig når førerkortinnehaveren har sterkt behov for førerkort.

3.8.8 Snarlig iverksettelse av beslag når vilkårene foreligger – Virkningen av tiltalebeslutning

Finner politiet at vilkårene for beslag foreligger, *skal beslaget iverksettes snarest mulig*. Dette gjelder både ved mistanke om kjøring i påvirket tilstand og andre overtredelser av vegtrafikklovgivningen. Normalt blir førerkortet beslaglagt på stedet av en polititjenestemann. Det er lite heldig at politiet i saker hvor beslagsgrunnene er til stede venter med beslag. Er det *tatt ut tiltale*, bør beslag under enhver omstendighet foretas fra tidspunktet for tiltalebeslutningen.

Går det lengre tid fra forseelsestidspunktet til beslag eller innlevering av førerkortet, eller førerkortinnehaveren etter en tids beslag har disponert sitt førerkort i lengre tid, vil fastsettelse av tap av førerett lett få preg av tilleggsstraff. I en rekke klagesaker har dette vært tillagt vekt til gunst for vedkommende, med den følge at det er blitt fastsatt en kortere tapsperiode enn tilfellet normalt skulle tilsi, eventuelt at fastsatt tap av førerett ikke er blitt iverksatt.

3.8.10 Forbud mot føring av motorvogn når særlige grunner foreligger - Politiloven § 7

Har en førerkortinnehaver vært innblandet i alvorlig trafikkulykke, eller er han av andre grunner midlertidig uskikket til å føre motorvogn uten at det er skjellig grunn til mistanke om straffbart forhold fra hans side, bør det likevel vurderes om han er skikket til å fortsette kjøring umiddelbart etter ulykken eller som følge av sin tilstand, se også pkt. 3.3.3.5.

I en slik situasjon vil politiet i medhold av politiloven § 7 kunne nedlegge forbud mot fortsatt kjøring da slik kjøring kan utsette både han selv og andre for fare. For å sikre notoritet bør kjøreforbudet nedfelles skriftlig. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle om det er nødvendig å frata føreren førerkortet.

3.8.11 Beslag av mopedførerbevis

Det som er uttalt ovenfor under pkt 3.8. om førerkort, gjelder tilsvarende for mopedførerbevis så lenge disse fremdeles er i omløp.

3.9 Saker vedrørende kjøresedler

3.9.1 Virkeområde – Lov om yrkestransport av 21. juni 2002

I henhold til § 37 a i lov om yrkestransport må den som skal drive persontransport mot vederlag med drosje, selskapsvogn, turvogn, rutevogn og motorvogn som er spesielt utformet og/eller utstyrt for transport av funksjonshemmede, ha kjøreseddel i tillegg til førerkort for vedkommende motorvogngruppe. Personer som omfattes av loven, er avhengig av tillit fra publikum og arbeidsgiver. Dette er begrunnelsen for regelverket.

3.9.9 Beslag av kjøreseddel

Beslag av kjøreseddel kan i medhold av yrkestransportloven § 37 e skje på samme vilkår som etter vegtrafikkloven § 33 nr. 3. De retningslinjer som er gitt foran under pkt 3.8 om beslag av førerkort, får tilsvarende anvendelse ved beslag av kjøreseddel.

Beslag av kjøreseddel kan skje når innehaveren med skjellig grunn er mistenkt for *straffbart forhold* som kan medføre tilbakekall av kjøreseddel.

Beslag kan derimot *ikke* foretas når det er tale om tilbakekall av de andre grunnene som er nevnt i yrkestransportloven § 37 f. Således gir manglende edruelighet, vesentlige personlighetsavvik og andre negative egenskaper som gjør vedkommende uskikket til å være fører av motorvogn under personbefordring mot vederlag, ikke grunnlag for å ta kjøreseddelen fra innehaveren før det er fattet vedtak om tilbakekall.

Foreligger vilkårene for beslag, bør dette iverksettes snarest mulig. Dette gjelder især dersom kjøreseddelinnehaveren er mistenkt for volds- eller sedelighetsforbrytelser selv om det ikke har vært grunnlag for førerkortbeslag.

4 FORBUD MOT BRUK AV MOTORVOGN – VEGTRAFIKKLOVEN § 36 NR. 2

4.1 Generelt

Vegtrafikkloven § 36 nr. 2 bestemmer at når hensynet til trafikksikkerheten krever det, kan politimesteren nedlegge forbud mot bruk av motorvogn, dersom eieren eller noen som stadig bruker kjøretøyet med hans samtykke, har kjørt kjøretøyet på uforsvarlig måte eller har begått visse lovovertrедelser.

Vilkåret for at forbud som nevnt kan nedlegges er for det første at bruksforbudet er begrunnet ut fra trafikksikkerhetshensyn, og at kjøretøyet har vært kjørt av eieren eller at noen som stadig

bruker det med hans samtykke. Videre må ett av de spesielle vilkårene i § 36 nr 2 a), b) c), eller d) være tilfredsstilt.

De generelle vilkår innebærer at bruken av vedkommende motorvogn må ha representert en aktuell trafikkfare som ligger over det aksepterte normalnivå. Er overtredelsen ledd i en rekke trafikkovertridelser, vil forholdet ytterligere begrunne et bruksforbud.

I tjenesteforhold vil det vanligvis foreligge stadig bruk av kjøretøyet av en ansatt person. Utenfor tjenesteforhold vil stadig bruk av kjøretøyet av andre enn eieren kunne forekomme når eieren lar familiemedlemmer bruke kjøretøyet.

Forbud etter vegtrafikkloven § 36 nr. 2 kan treffes for bestemt tid inntil 1 år av politimesteren eller den han bemyndiger. Det er bare den motorvogn som har vært kjørt som kan forbys brukt.

Politimesteren må i saker om bruksforbud vurdere hensiktsmessigheten ved et forbud og om forbudet vil være et uforholdsmessig inngrep overfor eieren og/eller brukeren av kjøretøyet.

I de tilfellene hvor kjøretøyet har vært brukt av en annen enn eieren bemerkes:

Noen få gangers bruk i løpet av et halvt års tid antas å fylle kravene til stadig bruk, især hvis det er tale om trafikkfarlige overtredelse.

Lovens krav om eiers samtykke antas å være oppfylt dersom eieren har innrettet seg slik at forholdet må vurderes som et samtykke. Et stilltiende samtykke vil også kunne være tilstrekkelig. En omstendighet som vil kunne oppfattes som samtykke er at eieren under reisefravær har latt bilnøklenne ligge fritt tilgjengelig.

4.2 Vegtrafikkloven § 36 nr. 2 a) – d)

4.2.1 § 36 nr. 2 a) - Endring av motorytelse

Vegtrafikkloven § 13 femte ledd gir bestemmelse om at ulovlig endring som øker den maksimale hastighet eller ytelse på motorsykkel og moped utover grenser fastsatt for vedkommende gruppe av motorsykler ikke må foretas. Det er antatt at førere av trimmede mopeder hyppig er utsatt for alvorlige ulykker.

Med hjemmel i § 36 nr. 2 a) bør bruksforbud nedlegges når det er foretatt kjøring med trimmet motorsykkel eller moped.

4.2.2 § 36 nr. 2 b) – Overlast, farlig gods m.v.

Med hjemmel i § 36 nr. 2 b) kan bruksforbud nedlegges når kjøretøy har vært brukt til kjøring med vesentlig overlast, med farlig gods som ikke har vært forskriftsmessig sikret, uforsvarlig plassert gods, eller på vei der motorvogn ikke må kjøre pga ulike restriksjoner.

Forbud mot bruk av kjøretøy i disse tilfellene bør vurderes nedlagt ved særlig grove overtredelser og ellers i gjentakelsestilfeller.

4.2.3 § 36 nr. 2 c) – Gjentakelsestilfellene

Forutsetningen for bruksforbud etter denne bestemmelsen er at eieren eller brukeren er ilagt straff for tidligere overtredelse(r) av de aktuelle bestemmelser. Forbud kan nedlegges uten hensyn til om den tidligere eller gjentatte overtredelse er grov eller ikke. Det er bare den aktuelle førers tidligere overtredelser som kan danne grunnlag for et forbud.

4.2.4 § 36 nr. 2 d) – Uforsvarlig kjøring

Etter vegtrafikkloven § 36 nr. 2 d) kan bruksforbud nedlegges når et kjøretøy har vært kjørt på uforsvarlig måte.

Bestemmelsen vil være mest anvendelig når det med kjøretøy er foretatt overtredelser som uaktsomt drap under særlig skjerpende omstendigheter, grove tilfelle av unnlatt hjelpeplikt (vegtrafikkloven § 12 første ledd), kjøring i påvirket tilstand med høy påvirkningsgrad og personskader til følge, samt svært grove fartsovertredelser og overtredelser av vegtrafikkloven § 3.

Videre vil bestemmelsen være anvendelig når kjøretøy har vært kjørt av en person som er fratatt førerretten på grunnlag av helsesvikt eller manglende kunnskaper eller kjøreferdighet.

4.2.5 Midlertidig forbud

I vegtrafikkloven § 36 nr. 5 annet ledd bestemmes at det kan nedlegges *midlertidig forbud* mot bruk av motorvogn når det er grunn til å anta at bruken av kjøretøyet vil bli forbudt i medhold av nr. 2 eller 4. Dette kan være aktuelt når tidsintervallet mellom de enkelte handlinger er så kort at den forutgående handling ikke er rettskraftig avgjort på tidspunktet for den gjentatte handlingen.

4.3 Inndragning av kjennemerke – vegtrafikkloven § 36 nr. 3

Når bruken av motorvogn blir forbudt etter § 36 nr. 1, 2, eller 5, kan politiet, vegkontoret og tollvesenet inndra kjennemerker og vognkort, § 36 nr. 3.

Med sikte på å sikre at et bruksforbud blir overholdt, bør vedkommende kjøretøys kjennemerker og vognkort inndras samtidig med vedtaket om bruksforbud.

4.4 Klage

I medhold av vegtrafikkloven § 39 annet ledd kan regionkontorets og politiets vedtak om bruksnekting etter § 36 nr. 1 og § 36 nr. 2 bokstav a og b påklages til Vegdirektoratet. Politiets bruksnekting etter § 36 nr. 2 bokstav c og d kan påklages til Politidirektoratet.

5 BRUKSFORBUD ETTER YRKESTRANSPORTLOVEN

Yrkestransportloven § 40 gir hjemmel til å nedlegge forbud mot bruk av kjøretøy som benyttes til transport av personer eller gods uten nødvendig løyve. Bruksforbud kan nedlegges ved første gangs overtredelse.